

www.politikin-zabavnik.co.yu

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

12. 1. 2007. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LXIX • ЦЕНА 99 ДИНАРА • БРОЈ 2866

BIH
Македонија
Slovenija
Sverige
USA
Hrvatska
Црна Гора

2.40 KM
75.00 DEN
500.00 SIT (2.09 EUR)
28.00 SEK
3.50 USD
12.00 KN
1.20 EUR

ISSN 0032-339-X

02866

9 770032 339010
PRINTED IN SERBIA

ЉУБИТЕ СЕ,
ЉУДИ!

ПРВА СТАНИЦА
БУДУЋНОСТ

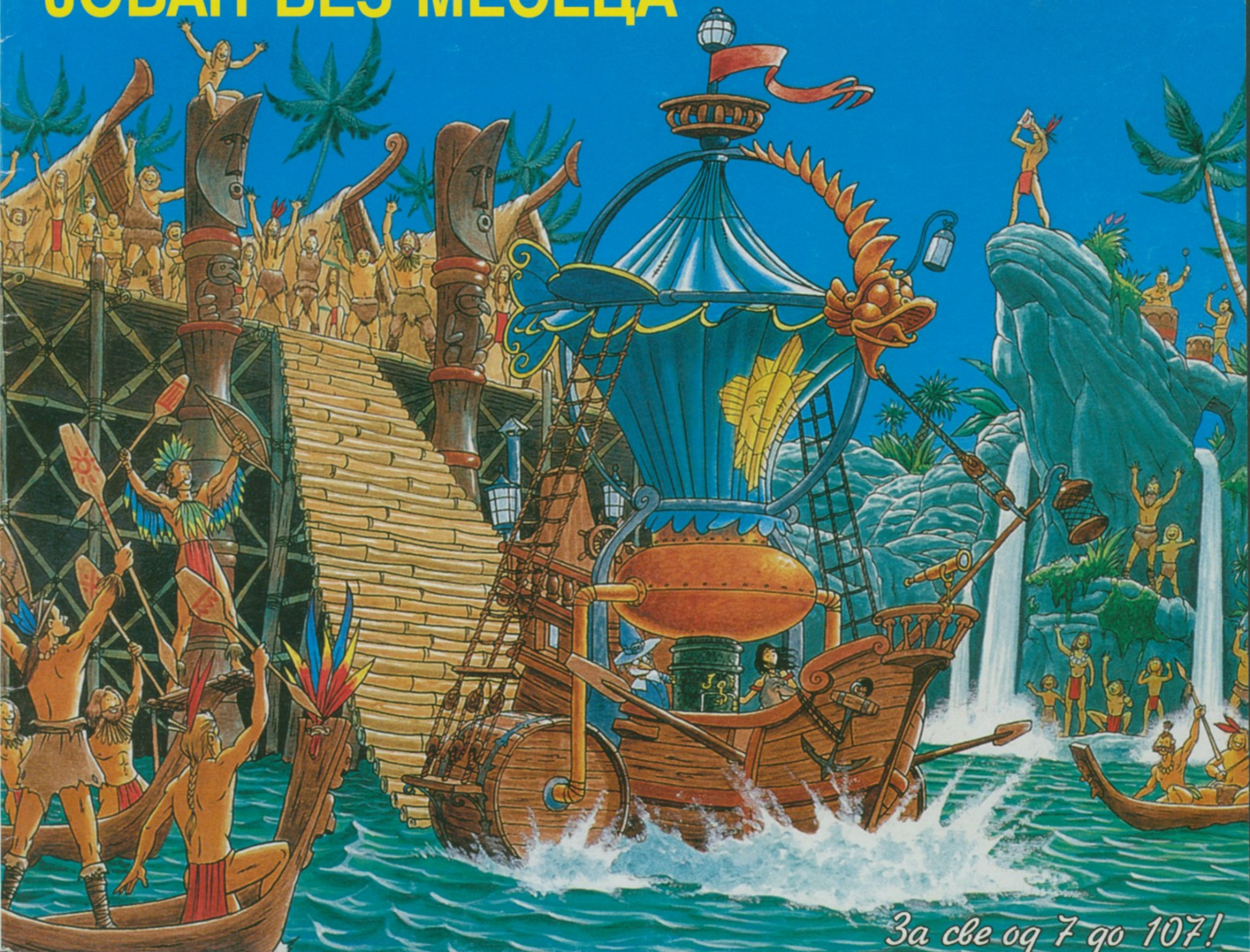
СИМБОЛИ СУ
ТАЈНА

СТРИП

Плани и ошњаци

ЈОВАН БЕЗ МЕСЕЦА

За све од 7 до 107!

ОБУЧЕН КАО ДЕДА МРАЗ
РАСЕЛ ПОЛТОН ИЗ ДЕЛРЕЈА У
ФЛОРИДИ СПАСАО ЈЕ ЖИВОТ ДОРОТИ
МИЛТОН КОЈОЈ ЈЕ СТАЛО СРЦЕ ЗА
ВРЕМЕ БОЖИЋНЕ ПРОСЛАВЕ.

НОГЕ ОКО ГЛАВЕ МОЖЕ ДА ОБАВИЈЕ
ТРИНАЕСТОГОДИШЊА СУЗАНА ПЕРКИНС ИЗ
ВИЛИЈАМСБУРГА У КЕНТАКИЈУ.

21.000
ДОЛАРА ЦЕНА
ЈЕ ЗА ЛИЧНИ
РОМАН
КОЈИ ПО
ЖЕЉИ
НАРУЧИОЦА
ПИШЕ
РОМАНОПИСАЦ
НОРБЕРТ
КЛУГМАН ИЗ
НЕМАЧКЕ.

ЈЕСТЕ ли већ чули да...

... наш прослављени научник Јосиф Панчић (1814–1888) био је заправо доктор медицинских наука који се бавио изучавањем биљног света. Сахрањен је у сандуку од оморице, четинара који је по њему добио име јер га је он и открио. Јосиф Панчић је оморику (picea omorika из породице pinaceae) пронашао 1875. године у селу Заовине у западној Србији ■

... у људском телу постоји више од 200 различитих типова ћелија, као што су крвне, нервне и ћелије мишићних влакана ■

... у неким подручјима Европе само на једном храсту може да се нађе чак око педесет врста оса ■

... желудац човека расте же се као балон и може да прими око три литра хране и течности. Да би сварио један просечан оброк који меша са својим јаким соковима, потребно је између три и шест сати ■

... осим у храмовима, Келти су у древна времена обављали богослужења у природи, посебно у шумарцима, верујући да су шуме пуне божанских знакова ■

... дуго се веровало да слузаве гљиве (mushrooms) припадају животињском свету, те да су то животиње у облику гљиве, па су тек касније уврштене у биљни свет ■

... старост мумија из древног Египта утврђена је мерењем малих количина радиоактивних елемената које оне садрже. Овај поступак обавља се помоћу радиоактивног угљеника ■

... годишње се произведе три милијарде комада воштаних бојица, што је довољно да се Земља обавије шест пута ■

... за дијамант се знало на тлу данашње Индије још 800. године пре наше ере и тада је имао огромну вредност. Количину дијаманата коју један човек може да понесе, одговара и даље вредности дванаест тона чистог злата ■

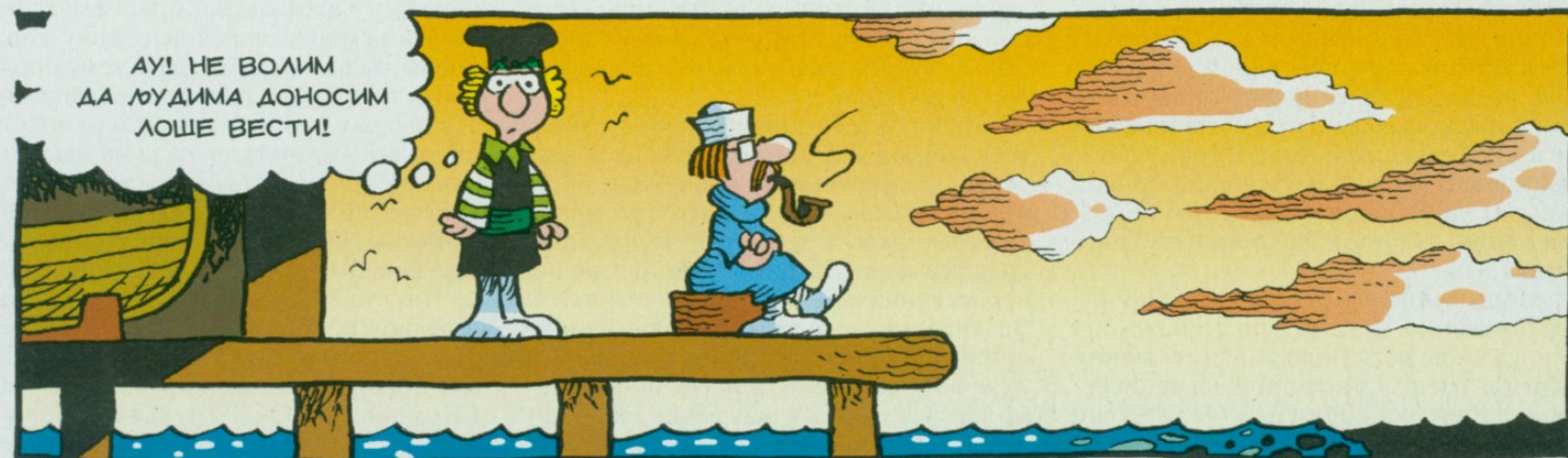
... стари Римљани који нису били богати куповали су већ припремљену храну у киосцима који су се звали thermopolia. Римљани нису јели много током дана, већ је најобилнији оброк био онај вечерњи ■

... „боинг 747“ дугачак је 70,7 метара. Приликом полетања тежак је 400 тона, укључујући и 150 тона горива које се налази у резервоарима смештеним у крилима ■

... први тениски турнир у Вимблдону одржан је 1877. године ■

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Καὶ τὰ μὲν πρὶν καὶ τὴν ἐκείνου παρεδόθησαν· τὰ δ' ἑσθ' ἰδὲ καὶ πρὸς ἐξίστην το· τὰ δ' αὖτα φέρ
 ὑπὸ ταῖς τοῦ ῥωμαίου χερσίν ἐφέροντο· ὁλίγα δ' ἐκ τῆς τοῦ παλέμου φυγῆς ταῖς ἀγκυρὰς πρὸς τὰ

ВИЗАНТИНЦИ И МОРЕ

ПОД ОКРИЉЕМ СВЕТОГ НИКОЛЕ

Море. Слика бескраја – за-
 кључује језгровито и свео-
 бухватно француски књи-
 жевник Гистав Флобер. Та
 огромна водена маса, у бо-
 јама од загаситоплаве до
 светлозелене, одвајкада је
 узбуђивала и подстицала људску машту.
 У том погледу нарочито је занимљив и
 особен басен Средоземног мора који
 има веома дугу и бурну повест. Уоста-
 лом, за Медитеран се, не без разлога, на-
 глашава да је колевка цивилизације.

Чуven је Помпејев поклич: „Пловити
 је нужно, живети није нужно!”, који му
 приписује хеленски писац Плутарх.
 Римски државник наводно га је изгово-
 рио када је са натовареним лађама жи-
 та требало да се врати са Сицилије, али
 је избила страшна олуја и довела у пита-
 ње читав подухват. Уплашени морнари
 нису хтели да исплове, па је Помпеј пр-
 ви ступио на брод и дао поменути запо-
 вест.

Море, а поново је реч о Средоземљу,
 одвајкада је писало грчку историју
 много више него било какав споменик
 или документ. Стари Грци, на непосре-
 дан начин усмерени на Медитеран,
 правили су јасну разлику између баса-
 на Средоземља и бескрајних и недо-
 вољно познатих морских површина ко-
 четири

*Ко сања море, биће бојаи
 и славан, веровало се
 у Византији.*

*Али од мора су зависиле
 судбине многих – од владара
 до обичног свешта!*

је су се налазиле изван његових вода.
 Још је Аристотел Средоземно море
 означавао као „унутрашње море” (*eso
 thalassa*), за разлику од „спољашњег
 мора” (*exo thalassa*), које је означавало
 Атлантски океан.

Будући да је Византија геополитички
 увек добрим делом била упућена на мо-
 ре, да је морала бити окренута ка баса-
 ну Средоземља, па и умногоме усмерена
 на медитерански саобраћај, за поданике
 Царства море је одувек било саставни и
 нераскидиви део свакодневног живота.
 Византинци, који су наследили обичаје
 старих Грка, море су називали и *pelagos*,
 у значењу отворено море, пучина, не са-
 мо зато што је укључивало неколико мо-
 ра – као што су Егејско, Јонско, Јадран-
 ско, Тиренско, Мраморно, Црно – него
 и стога што су превасходно желели да

нагласе да је за њих Медитеран море у
 правом смислу те речи и да су његове
 обале у дугим раздобљима разгранича-
 вале поједине области Царства. Како су
 Византинци уобичајавали да кажу, Сре-
 доземље је више повезивало него што
 је делило! Штавише, жива поморска тр-
 говина повезивала је различите народе
 који су живели на обалама Средоземља.
 Није без значаја подсетити да је превоз
 робе морем био јевтинији него када би
 се обављао копомом.

Колико су византијски људи од пера
 били заокупљени морем казује и чиње-
 ница да у њиховим књижевним метафо-
 рама има много оних које се тичу мора.
 Иначе, ваља нагласити да је тема брода
 који плута по узбурканом мору била за-
 ступљена у позноантичкој и ранохри-
 шћанској литератури, па је на неки на-
 чин преузета и наставила да живи и у ви-
 зантијској књижевности. Уобичајене
 синтагме биле су бродолом, олујни ве-
 тар, запенушани таласи, мирна лука. Та-
 ко Никита Хонијат, историчар 12. века,
 на једном месту бележи: „Несрећа за не-
 срећом, као талас за таласом.” Исти пи-
 сац, описујући нерасположење Манојла
 I Комнина (1143–1180), каже да је цар
 успламтео гневом као узбуркано и ди-

вље море када дува североисточни или северни ветар. На сличан начин Хонијат наглашава да су становници малоазијског града Клаудиопоља, које су Турци опсели 1179. године, дочекали спасоносни долазак василевса Манојла I са више одушевљења него што се морепловци радују повољном ветру.

Георгије Акрополит, историчар 13. века, образлажући нагли и мрачни успон Михаила VIII Палеолога (1259–1282) наглашава да је после смрти Теодора II Ласкариса (1254–1258) ситуација налагала да кормило државе преузме неко ко би могао да спасе брод царства Ромеја у времену када у њега дувају многобројни супротни ветрови, када га заплускују и угрожавају силни таласи, укратко када се налази усред велике узбурканости и стога има потребу за поузданим крманошем, кадрим да се носи са претећим невољама.

Средоземно море је готово три века, од 4. до 7. столећа, када се византијска империја распростирала на три континента – Европи, Азији и Африци – и буквално било обухваћено изразом „Римско језеро”. Тако је било у доба Јустинијана I Великог (527–565) када су све медитеранске воде, од Херкулових стубова (Гибралтар) до Кимеријског Босфора (данашњи Керч) и Танаиса (Азовско море), биле византијски посед. Истовремено, било је то и време када је византијски златник заиста био „долар” средњег века, како га назива један савремени истраживач. Додајмо да су примерци Јустинијановог новца нађени како у далекој Шведској, тако и у долини реке Хонгхо (Жута река) у северној Кини.

Из 6. столећа потиче и чувени спис „Хришћанска топографија”, изашао из пера александријског трговца Козме Индикоплевста (Индикопловца), „оног који је пловио Индијским океаном”, путописа који је пропутовао читав ондашњи свет. Средоземни басен, Црно и Црвено море, Персијски залив, Египат, Арабија, Цејлон и Индија географске су одреднице које је посетио, али су то истовремено и донели ондашње византијске трговине која је допирала до најудаљенијих кута познате васељене.

Ко сања море

Напоследку, било је то и време када су се сви поморски путеви сливали у Константинопољу, „мозгу и срцу” Византије. И као што су некада сви путеви водили у стари Рим, тако су у раном средњем веку сви путеви, поморски и копнени, водили у нови Рим. Отуда су средњовековни писци за Цариград говорили да је „свеопшта тржница васељене”, место у ком се сусрећу гласовити „пут свиле” и не мање чувени „путеви зачина”. Иначе, одвајкада је добро знано да се у лукама додирују светови и сливају боје и мириси из разних земаља. Осим Цариграда ва-

жне византијске луке у раздобљу од 4. до 7. века биле су: Александрија, Солун, Коринт, Ефес, Смирна, Трапезунт, Аталија, Драч, Равена.

Море и све што уз њега иде увек су били повезивани с богатством и разним обиљем. Тако је, на пример, у једном византијском сановнику из 10. века остало забележено: „Уколико си сањао море или таласе, то најављује да ћеш стећи велико богатство и славу!” Проучаваоци византијске прошлости проценили су да овај сан има још дубље значење. Према њиховом мишљењу, он изражава уверење да је море било кључ светске моћи и, следствено томе, имати његову милост значило је господарити светом. Чувене су речи којима се цар Нићифор II Фока (963–969) обратио Лиутпранду, епископу Кремоне и изасланику Отона I Великог, цара Светог римског царства (962–973). Он је с оholим потцењивањем говорио о флоти владара са латинског Запада, а потом је нагласио да он има одважне морнаре, што је био савршен израз византијског дубоког уверења у важност мора као предуслова светског владања.

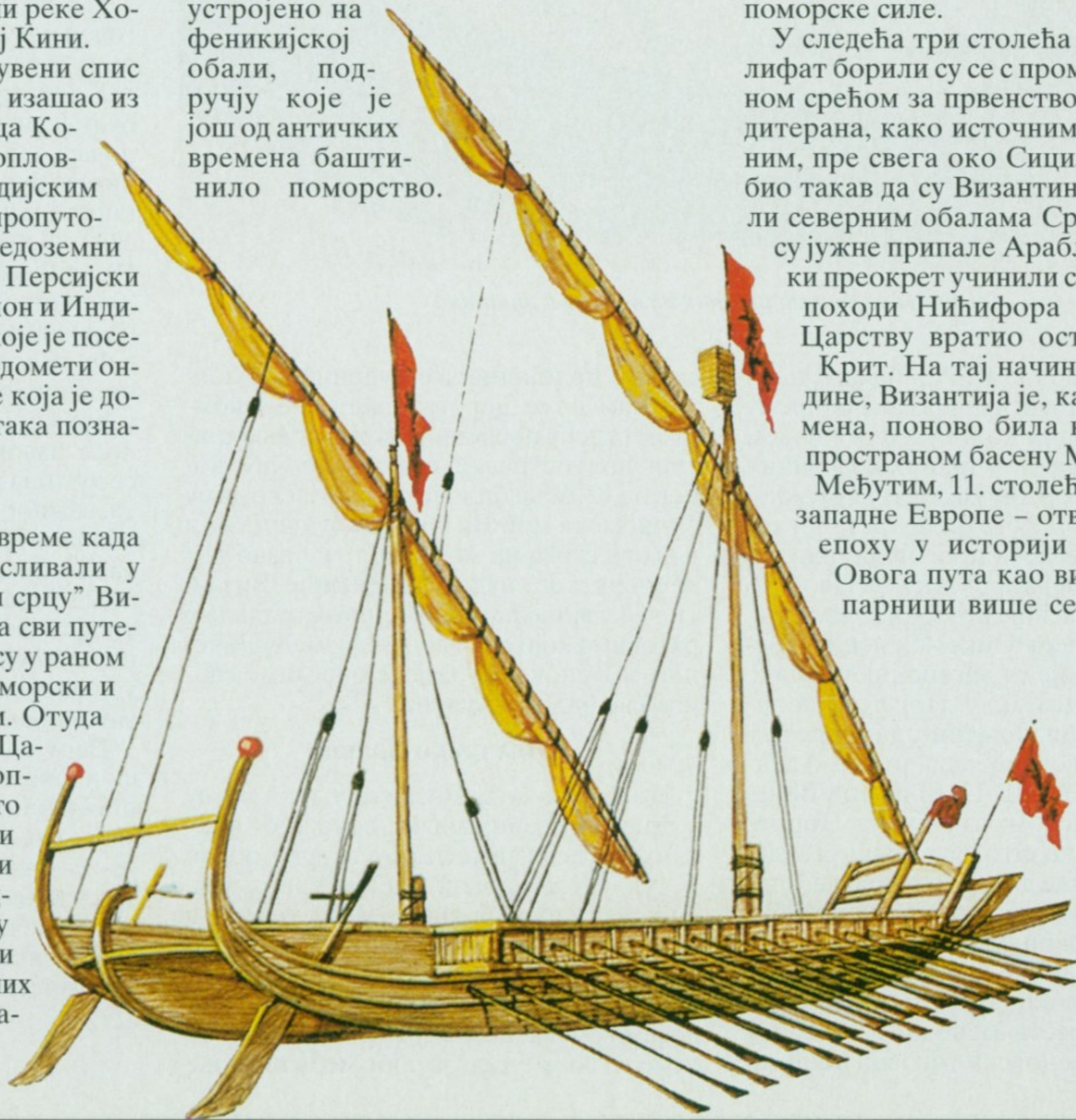
Неоспорна византијска премоћ на мору први пут била је доведена у питање средином 7. века. Било је то време великог успона и ширења нове светске силе – арабљанског калифата. Муавија, намесник Сирије, каснији владар и оснивач династије Омејада, први је у арапском свету схватио неопходност да Арабљани изграде своју флоту. Бродоградилште је устројено на феникијској обали, подручју које је још од античких времена баштињило поморство.

Узалуд су Византинци покушали да убацавањем својих шпијуна међу градитеље осујете те планове. Премда пустињски народ, Арабљани су веома брзо напредовали у поморској вештини, па је њихова флота ускоро запретила византијским острвима на простору источног Средоземља. У њихове руке пали су Кипар, Родос и Кос, а јуначни покушај цара Констанса II Погоната (641–668) да стане на пут арабљанском ширењу завршио се потпуним неуспехом. Византијска флота наомак јужних обала Мале Азије претрпела је тежак пораз 655. године.

За Царство су уследиле године испуњене стрепњом и неспокојем јер се чинило да арабљанској најезди ништа не може стати на пут. Међутим, у најкритичнијем тренутку, који је за Византију био питање живота и смрти, Царство је одолело. У два маха исламски ратници су се на стотинама бродова појавили пред Цариградом у настојању да га заузму, али се најтврђи град средњег века показао као неосвојив. У првој опсади, од 674. до 678. године, пресудила је „грчка ватра”, чудо средњовековне ратне технике, којом су Византинци просто спржили арабљанске бродове. У другој опсади, предузетој и с мора и с копна, 717. и 718. године, исход је био исти. Можемо само да нагађамо како би се одвијала светска историја да су у једној од поменутих опсада Арабљани освојили византијску престоницу. Овако, Византија је умногоме поправила свој положај на мору и није изгубила значај велике поморске силе.

У следећа три столећа Царство и калифат борили су се с променљивом ратном срећом за првенство у водама Медитерана, како источним тако и западним, пре свега око Сицилије. Исход је био такав да су Византинци господарили северним обалама Средоземља док су јужне припале Арабљанима. Велики преокрет учинили су победоносни походи Нићифора Фоке који је Царству вратио острва Кипар и Крит. На тај начин, око 1000. године, Византија је, као у стара времена, поново била најјача сила у пространом басену Медитерана.

Међутим, 11. столеће – велики век западне Европе – отворило је нову епоху у историји Средоземља. Овога пута као византијски супарници више се не појављују

Византијска ширема, брод који је вековима господарио Средоземљем.

Свети Никола, заштитник помораца и путника

„неверници”, Арабљани, него хришћански народи. Најпре су то били Нормани који су запоседањем Барија 1071. године учинили крај више-столетном присуству Византије у јужној Италији. Потом су то били крсташи који су крајем 11. века почели да пристижу на Исток. И, напослетку, за Царство су се као најопасније показале италијанске поморске републике – Венеција, Ђенова, Пиза – које су лагано преузимале примат у Средоземљу. При том, неопходно је подвући чињеницу да је пресудна била 1082. година, када је цар Алексије I Комнин (1081–1118) помоћ Венеције у византијском рату против Нормана наградио тако што је трговцима Млетачке републике доделио право да у читавој Византији слободно тргују робом, не плаћајући царину.

Касније су сличне повластице добиле и неке друге италијанске поморске републике, пре свега Ђенова. Тако су венецијански и ђеновски трговци постали

сасвим нелојална конкуренција византијским, па се Царство нашло у економском стиску пословних људи са Апенинског полуострва. У сваком случају, почев од 12. века било је сасвим јасно да су економска моћ Византијског царства и његова снага на мору ушле у раздобље неповратног опадања. Штавише, Византија је у више наврата тешко страдала у ратовима који су се водили између Венеције и Ђенове, а у које је она мимо своје воље била укључена.

Поморско право

Нове невоље за Византију, настале су у првим деценијама 14. века због турских упада на византијска острва, обале и луке. Као својевремено Арабљани, њихова старија браћа по вери, тако су и Турци, премда до тада превасходно континентални народ, веома брзо напредовали у савладавању тајни пловидбе Средоземљем. На несрећу Византинаца, било је то време када је због мера штедње

византијски цар Андроник II Палеолог (1282–1328) био принуђен да укине византијску флоту. Нићифор Григора, историчар 14. столећа, тужно примећује да Латини не би били толико дрски према Византинцима нити би Турци икада видели морски песак да је византијска флота као некада владала морем. Уз то, не треба заборавити ни процват гусарства, до којег је на Медитерану дошло током последњих столећа постојања Царства, а које је византијско присуство у Средоземљу свело готово на симболично.

Колико је за Византију море било важно на особен начин показује и постојање такозваног Поморског законика (*Nomos nautikos*), својеврсне збирке прописа о поморству и поморској трговини. Реч је о законнику чији настанак није могуће тачно одредити него се смешта у временско раздобље између 600. и 800. године. У једној од његових одреби каже се да уколико брод на мору буде разбијен таласима и веома оштећен, онај ко успе да са брода нешто избави и однесе на обалу као награду добија петину вредности спасене робе. У другој се вели да, уколико неко од морнара или командног кадра заспе, било дању или ноћу, а брод због тога настрада, читаву штету морају да надокнаде управо несавесни чланови посаде. Уколико се, пак, брод приликом утовара робе задржао кривицом трговца или неког из његовог удружења, па стога предвиђени рок буде прекорачен, а деси се да пловило заробе гусари или страда од пожара или хаварије, тада је онај ко је нарушио договорене услове дужан да покрије настали губитак.

На Медитерану су се растојања између појединих градова, острва и обалних појаса одређивала бројем дана потребним да брод стигне из полазне у одређену тачку. Тако је, на пример, од Александрије до Цариграда било потребно 18, од Рима до Модона, луке на југу Пелопонеза, 12, од Цариграда до Кипра 10, од јужне обале Мале Азије до Барија 20 дана. Растојања израчуната у данима, наравно, зависила су и од временских услова под којима се путовање обављало. У изворима је остало забележено да се дужина поморског пута од Трапезунта, важног византијског града на јужним обалама Црног мора, до Цариграда кретала у прилично широком распону од 5 до 22 дана. При том се најкраће време тицало повољних услова, летњих месеца и пловидбе без застајања, а најдуже уз неповољне метеоролошке услове и заустављања у успутним лукама.

Верује се да је заштитник свих који су пловили морем свети Никола. Хришћанске путнике штитио је у невољама не само на мору него и на копну. Реч је о светитељу чији се култ, како на Истоку тако и на Западу, нарочито раширио почев од 9. столећа и чији су прикази били веома чести у византијској уметности ■

Рагивој Рагић

ПОДТИКНИ
ЗАБАВНИК

12. 1. 2007.

ДОРУЧАК, РУЧАК И ВЕЧЕРА ЗА ДУШУ

ЉУБИТЕ СЕ, ЉУДИ!

У речнику матерњег језика ево шта је наведено под одредницом „пољубац”: додир уснама као знак љубави, пријатељства, нежности, мажења, поздрава и слично. Сасвим кратко објашњење чина коме је посвећена читава наука названа филематологија.

Стручњаци су покушали да утврде откуд људима потреба за целивањем. Открили су да се у старом Риму правила разлика између „оскулума” – пријатељског пољупца који је био уобичајена врста поздрава две особе приликом сусрета и растанка. „Базијум” је већ био страственији додир уснама, док се „савијум” сматрао изразом љубавног заноса и увек је укључивао и игру језиком.

Дакле, људи се љубе од древних времена, али да ли је могуће закључити када се појавила та врста нежности? Да ли је пољубац урођен човеку као што је говор или смех? Или су у неком тренутку у прошлости људи измислили пољубац, као што су изумели точак? Та размена им се потом толико допала да су је прихватили многи широм Земљине кугле?

Научници имају „доказе” за обе теорије. Не љубе се само људи, чине то и поједине животиње, али је код њих пољубац лишен додатног еротског набоја. Може ли онда да се извуче закључак како је целивање човеку урођено, као остатак његове анималне природе? Пужеви се, рецимо, додирују роговима, поједине птице дотакну се кљуном, многобројни сисари уживају да се лижу по лицу. За шимпанзе је утврђено да измеђују неку врсту платонског пољупца. Међутим, само се мушкарац и жена страствено занесу када

Ги де Мопасан (1850–1893) и Огист Роден (1840–1917), француски књижевник и вајар, сваки на свој начин створили су исто дело – „Пољубац”.

једно другом љубе уста имајући жељу да продубе пољубац.

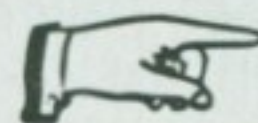
Ако би се потврдила генетска предоређеност пољупца, наметнуло би се следеће питање: како то да он није уобичајен код свих народа? Ово је први приметио Чарлс Дарвин (1809–1882), велики британски природњак. У својој књизи „Изражавање емоција код људи и животиња” наглашава да неке културе блискост показују трља-

Зашто то радимо и од када? Због чега у неким културама пољубац и даље не наилази на одобравање? Ко су рекордери овог чина? Шта каже закон за сусрет усана на јавном месту?

њем носа о нос. Рани истраживачи Северног пола ову нежност називали су „ескимским пољупцем”.

Племена у Африци, на пацифичким острвима и на подручју Северне и Јужне Америке, пре него што су дошла у додир с придошлицама из Европе, готово да нису ни знала шта је пољубац. И, што је најважније, припадницима тих племена требало је доста времена док то нису прихватили, јер им је у почетку

ПОЉУБАЦ

Драга моја душице: дакле, од јутра до вечери и од вечери до јутра не прекидаш да плачеш зато што те је муж напустио. Не знаш шта ћеш па мене, твоју стару тетку, питаш за савет. Вероватно ме сматраш правим стручњаком. Не знам ја баш толико колико ти верујеш да знам, па ипак нисам сасвим неука када је у питању уметност љубави или, боље речено, вештина да неког натераш да те воли, у чему ти ниси баш много поткована. Наглашавах да си увек била пажљива, пуна љубави и како си мужа стално љубила и мазила. Можда то и јесте твоја невоља. Мислим да си га сувише често љубила.

Драга моја, ми жене у рукама имамо најмоћније оружје на свету: ЉУБАВ. Мушкарац је обдарен физичком снагом и он вежба да буде што спремнији. Жена је обдарена шармом и влада нежношћу. То је наше оружје, сјајно и непобедиво, али ми треба да знамо како да га искористимо...

Знаш ли откуда потиче наша истинска снага? Из пољупца, да, обичног пољупца! Када знамо како да дајемо своја уста, можемо постати краљице.

Пољубац је, наравно, само увод, али и те какав увод! Знатно моћнији од свега што потом следи. Увод који може изнова да се чита, за разлику од књиге – нико не може стално да се враћа истом штиву.

Да, сусрет усана најсјајнији је и најузвишенији осећај подарен људским бићима, највиши степен среће. У пољупцу човек понекад може да осети да му се душа с нечијом спаја.

Ги де Мопасан
Одломак из приче

ЉУБИТЕ СЕ, ЉУДИ!

та ружна навика била нешто чега су се ужасавали.

Лапонцима, народу који је настањивао север Финске, било је сасвим природно да се, као од мајке рођени, заједнички купају, али се зато љубљење сматрало недопустивим. Пољубац на јавном месту и данас се у неким деловима света проглашава социјално непожељним.

Не тако давно, пре нешто више од десет година, у једним пекиншким новинама појавио се уводник у коме уредник даје савете својим суграђанима: „Наметљиви Европљани у Кину су донели лошу навiku да се љубе где год стигну. То је ружна навика и никако јој не треба подлећи“.

Уколико љубљење није примерено свим културама, неко је ипак морао да измисли пољубац? Вон Брајант, антрополог с Тексаског универзитета, утврдио је да су се пре четири хиљаде година Индуси поздрављали приљубљивањем носева.

– Није тешко закључити шта се потом догодило – објашњава професор Брајант. – Када би им се лица нашла

Такозвани француски пољубац, који је увео „кружне покрете језиком, с продором до дубине ждрела“, постоји око двеста година. Такав вид љубљења био је сеоски обичај младих становника тада мочварних области јужно од Лоаре. Била је то забава доконих и обесних двадесетогодишњака, скритих густим шеваром од строгах погледа родитеља и посматрача. Настао почетком 18. века, овај пољубац није означавао блискост нити обавезивао учеснике раскалашног младалачког пира... Касније се, после побуне која је потресла Француску и о којој је Емил Зола написао роман „Вандеја се буди“, ширио покрајином. Полицијски одреди, послати из престонице да сузбију немале, преносе га у Париз. Ускоро пољубац тајно „запоседа“ целу државу.

Из рубрике „Додир усана“, ЗАБАВНИК број 2793, август 2005.

ФРАНЦУСКИ ПОЉУБАЦ

тако близу једно другом, неком се сигурно догодило да му нос склизне и да устима сретне друга уста.

Пошто се та навика изгледа допала свима, убрзо се проширила и на сумерско полуострво. У древним списима, сачуваним из 1500. године пре наше ере, помињу се особе које се додирују уснама, док каснији текстови већ говоре о љубавницима који приљубљују усне. Брајант верује да су војници Александра Македонског за пољубац сазнали када је овај велики војсковођа 326. године пре наше ере покорио Панџаб.

Како ли ми изгледамо мајмунима, док се љубимо?

Имајући све ово на уму не изненађује што поједини научници покушавају да докажу да су људи почели да се љубе последњих осам векова. То се догодило тек пошто се повело рачуна о хигијени, лечењу зуба и отклањању непријатног задаха из уста.

Сигмунд Фројд (1856–1939), оснивач психоанализе, пољубац је поистовећивао с подсвесном жељом човека да се врати у најраније детињство, док је још сисао мајчино млеко. Поједини антрополози, опет, наглашавају да је у корену ове навике потреба човека за

У облику уста може свашта да се направи па и удобна столица за седење.

ПОЉУПЦИ

У БРОЈКАМА

- Једноминутним пољупцем у организму сагори 26 калорија. Људи који се предају дужем љубљењу треба да знају да им се тада брже прерађује шећер у телу.
- За живота сваки човек у просеку проведе две недеље љубећи се.

- Најдужи пољубац трајао је 30 сати, 59 минута и 27 секунди – рекорд је забележен 5. децембра 2001. године на такмичењу у Њујорку.

- Најдужи подводни пољубац трајао је 2 минута и 18 секунди. Овај несвакидашњи догађај забележен је 2. априла 1980. године у Токију, главном граду Јапана.

- У кратком играном филму названом „Пољубац“, снимљеном 1896. године, глумац Џон Рајс пољубио је своју

партнерку Меј Ирвин. Сматра се да је ово био први филмски пољубац.

- Највише пољубаца у једном филму забележено је у „Дон Жуану“, снимљеном 1926. године. Џон Баримур је 191 пут пољубио Мери Астор и Естел Тејлор. Један пољубац на сваке 53 секунде.

- Најдужи филмски пољубац: Џејн Вајман и Рејс Томеј љубили су се равно 3 минута и 5 секунди у филму „Сад си у војсци“, снимљеном 1941. године.

По замисли
Целза Тревина,
америчког уметника
млађе генерације
који живи у Њујорку,
направљена је ова
необична скулптура.

ИНТЕРНЕТ ЈЕЗИК КОС ИЛИ КОЛ?

Неке особе које четују
на Интернету користе
шифровани језик.
Не желећи да испишују
дугачке реченице,
измислили су
скраћенице.
Ево неких о пољупцу:

КОТС (или **КОС**) – kiss
on (the) cheek (пољубац
у образ)

КОТЛ (или **КОЛ**) – kiss
on (the) lips (пољубац у
уста)

Н&К – hug and kiss
(загрљај и пољубац)

KISS (на енглеском –
пољубац): keep it simple
stupid (буди јасан,
глупане)

Мириси
и парфеми
с потписом „Дали”
просто маме да им
узвратиш пољубац.

сољу. Људи који су дав-
но живели у пећинама у
једном тренутку открили су
да до соли могу да дођу ли-
зањем ознојених лица особа
с којима су делили стани-
ште. Наравно, разлика из-
међу задовољења и друге
телесне жеље била је мала.

Истраживања спроведена
осамдесетих година проте-
клог века наглашавају да је
пољубац врло пожељан. На-
име, мушкарац који, пре него

што крене на посао, прет-
ходно пољуби своју супругу
дуже живи, ређе му се дого-
ди саобраћајна несрећа и у
просеку има већи животни
стандард од мушкарца који
нема ту навику ■

Весна Софреновић

СЛОВО ЗАКОНА

- У појединим земљама љубљење је одређено законом. На Тајланду је, рецимо, забрањено љубљење на јавним местима јер „пољубац може да допринесе порасту криминала међу тинејџерима. Ни одраслима није дозвољено да сувише отворено показују наклоност ван свог дома.
- У неким областима Канаде мушкарац може да буде кажњен ако пољуби своју супругу на улици. Љубљење је дозвољено само ако обоје успеју да докажу да су се љубили зато што су се видели после дугог разјављања.
- У Риверсајду, граду у америчкој држави Калифорнији, мушкарац може до миле воље да љуби жену само ако докаже полицији, уколико га ухвати, да је претходно испрао уста ружином водицом.
- У Рио де Жанеиру људи могу да се љубе на јавном месту само уколико тај пољубац не траје дуже од десет секунди. У другим бразилским градовима љубљење је дозвољено једино када падне мрак, али ни тада ако су они који се љубе удаљени од уличне светиљке више од петнаест метара.

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

Лименке
с брзином
светлости

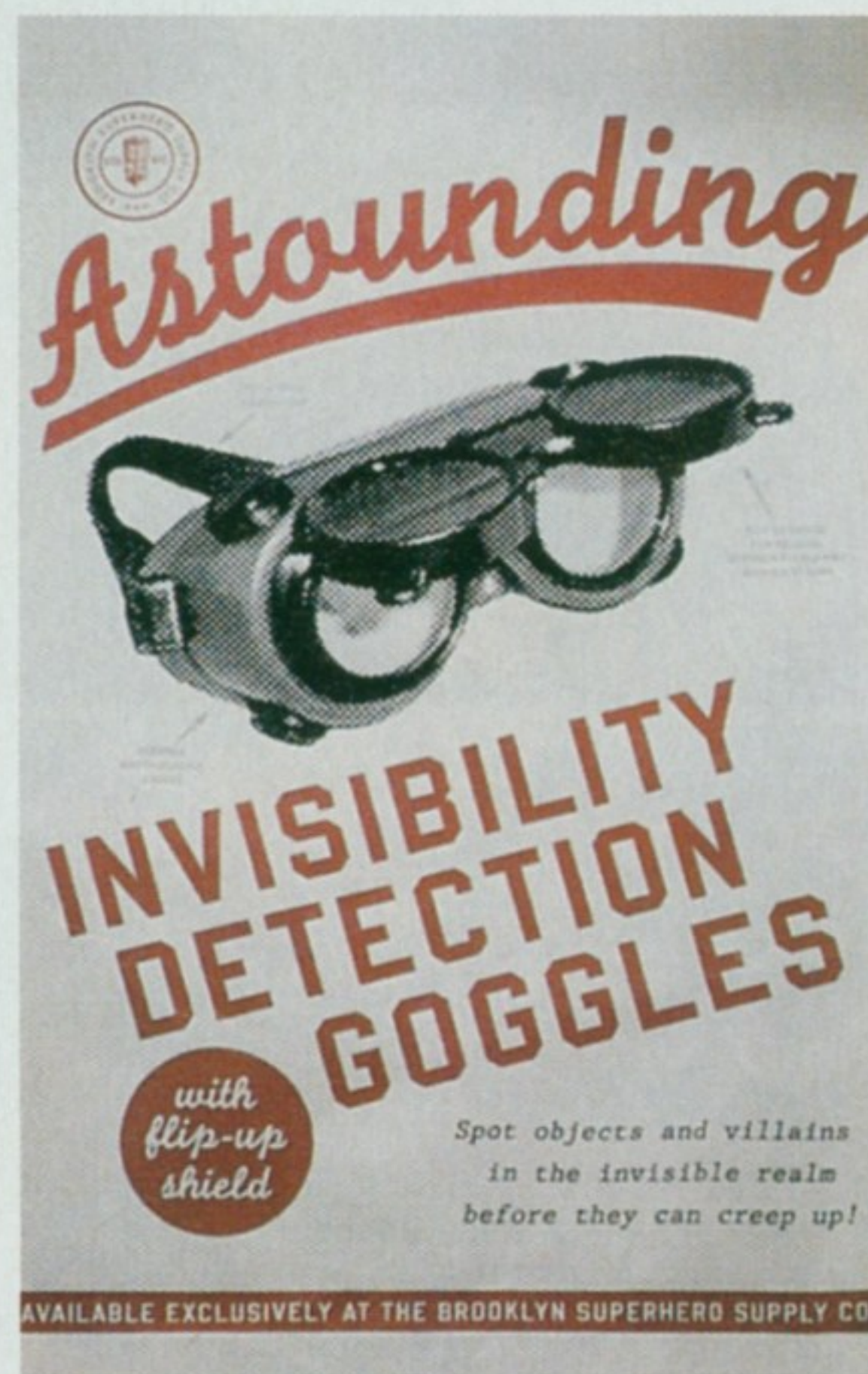
САД

Прах за путовање
кроз време

BROOKLYN SUPERHERO SUPPLY CO.

ALL MERCHANDISE 100% CERTIFIED & AUTHENTIC
SERVING BROOKLYN AND THE GREATER METROPOLITAN AREA
EXCLUSIVE SOURCE FOR ADVARK BROS. PRODUCTS
COSTUMES DASTARDLY PLOTS WILL BE FOILED SPECIAL PROGRAMS FOR TELEPATHS
EYEWEAR 'Ever vigilant, ever true.' FULL CAPERT
INVISIBILITY WE CAN HELP YOU WITH YOUR NEMESIS PROBLEM
SIGNALING CARDS AVAILABLE! SECRET ALLIANCES WILL BE FORGED
SUPERSONIC SHIPPING TO SELECT UNITASKY SUPERBOWERS: DOMESTIC AND INDUSTRIAL-GRADE SERVICES
4800 INCHES
778 FIFTH AVE.

Наочаре за препознавање
невидљивости

РАДЊА ЗА СУПЕРЈУНАКЕ

Пажња, костимирани осветници! Ако вам је по-нестало паукове мреже, шишмиш шурикена, анти-материје или енергетских поља, запутите се према „Бруклинским залихама суперјунака“, продавници у којој ћете да решите управо ове тешкоће. Све је почело тако што је власник Дејв Егерс желео да у Сан Франциску отвори центар за подучавање деце писању и читању. Да би привукао младе, осмислио је праву представу – продавница је у предњем делу, а позади је мали образовни центар. Рецепт се показао толико успешним да ће Егерс да отвори још три слична центра – продавнице и у другим америчким градовима, с том разликом што ће у Чикагу, уместо суперјунака, то бити продавница за снабдевање тајних агената ■

Мождана течност

Смањене планете
из мртвих
сунчевих система

Свет у БРОЈКАМА

БОГАТСТВО ЛИВАДА

око 500.000

жаба, хрчака, зечева и других ситних животиња које живе на ливадама страда годишње од оштрих сечива косилице ■

200 кишних глиста

може да се нађе на само једном квадратном метру земљишта ■

43.500 долара

плаћена је најамнина за једну малу ливаду у месту Ејмс, у америчкој држави Ајова, да би председник Џорџ Буш на њој одржао предизборну кампању 14. августа 2000. године ■

АУТОБУС ЗА ВАСИОНСКИ ТУРИЗАМ

ПРВА СТАНИЦА БУДУЋНОСТ

Пре неколико
бројева писали смо
о небеским
лукама будућности.
Које ће летелице
саобраћати
између њих?

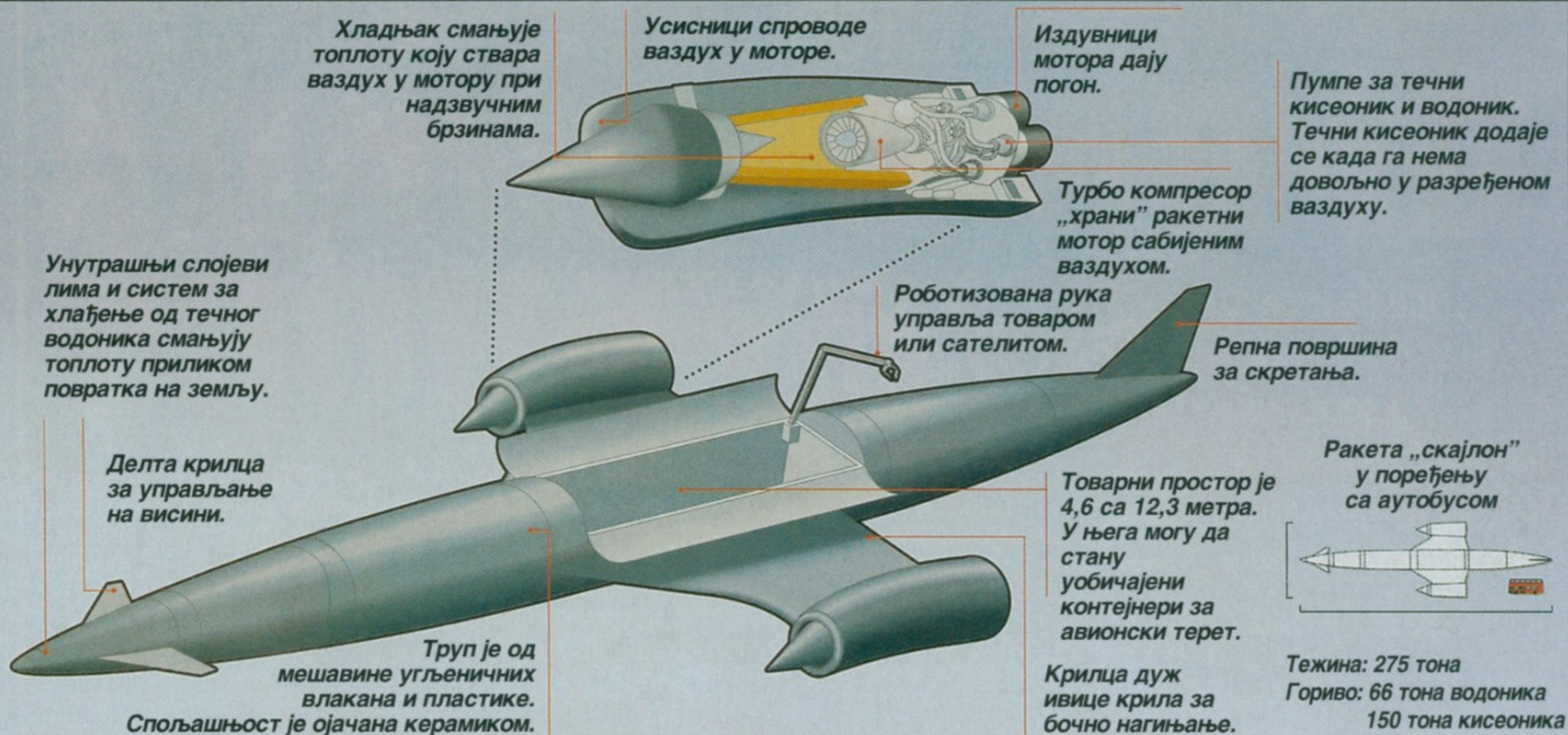
Британски инжењери Алан Бонд из „Ри-екшн енџинса“ и Деј-вод Ешфорд из „Бристол спејсплејнса“ ра-де на новим свемирским превозним средствима. Бо-ндов „скајлон“ и Ешфордов „асендер“ су летелице које би могле досегнути ивицу свемира.

Свемирска летелица, по-пут спејс-шатла, има кри-ла, може да слети на аеро-

дромску писту и поново полети у свемир, за разли-ку од купастих капсула ко-је се једнократно употре-бљавају. Бондов „скајлон“ коштаће седам милијарди фунти, а развој и израда трајаће десетак година. Међутим, свемирски тури-зам који постаје све изве-снији донеће десетоструко веће суме онима који омо-гуће овакве туристичке летове.

Од Другог светског рата наовамо покушаји Британа-ца да се прикључе свемир-ском надметању између Сједињених Америчких Др-жава и тадашњег Совјет-ског Савеза били су бројни. Тако је „Саундерс-Ро“ на-правио прототип ракетног ловца „СР.53“ с млазним и ракетним мотором. Авион је могао да досегне двостру-ко већу висину него тадашњи млазњаци

— 80 и више километара, до ивице свемира. Премда је „СР.53“ извео 43 пробна лета, пројекти земља-ваздух учинили су да се таква летелица сматра непотребном и пројекат је прекинут.

Након тога било је још неколико сличних подухвата, али сви су редом отказивани. Почетком седамдесетих година одустало се од „блу стрик“ ракете „Хокер-Сидлија“, док је „Де Хевилендов“ „блек ероу“ са иновативним мотором на водоник-пероксид отказан непосредно пре лансирања.

Једна од озбиљних препрека у већем коришћењу

УНУТРАШЊОСТ „СКАЈЛОНА“

Уобичајене ракете имају велике резервоаре с горивом које испразне за погон. Код „скајлона“ ствари стоје другачије.

„Тајна је у томе да се током успињања ракете искористи кисеоник из атмосфере“, каже Алан Бонд. „То ће омогућити да летелица буде лакша.“ У „Скајлоновом“ мотору названом „сабља“ (енглески SABRE од Synergic Air Breathing Engine) ваздух улази у комору великом брзином и сагорева с течним водоником. У свемиру се усисници ваздуха затварају и „сабља“ ради као код уобичајених ракете са течним водоником/кисеоником ■

свемирских летелица јесте што се ракете губе приликом лета. Слање обичног сателита у свемир кошта око сто милиона фунти, а скупочени мотор и опрема одлазе у неповрат. Било би то исто

као да се џамбо-џет након првог лета баци на отпад.

Бонд и Ешфорд стицали су искуство у угледним предузећима као што су „BAE“, „Ролс-Ројс“, „Хокер-Сидли“ и „Даглас Екрaft“. Оба инже-

Још 1991. године Ешфорд је у свом „Бристол Спејсплејнсу“ започео рад на „асендеру“, ракетном авиону величине „лирџета“, са два турбомлазна мотора и ракетним мотором у репу. „Асендер“ би узлетео са писте, досегао суборбитални ваздушни простор и слетео назад. Нажалост, Ешфорд још нема довољно новца да оствари ову замисао.

Све до 2004. године мало ко је веровао да ћемо доживети да свемирски туризам буде приступачан. Међутим, „Спејсшип Уан Барта Ратана“ приватно произведени тросед, виноу се до орбите, на висину од 100 километара изнад Земље, и то два пута у истој недељи.

„Свемирске летелице немају толико невоља с прегревањем приликом повратка на Земљу и гравитационом силом, а слећу на писту с великом тачношћу“, објашњава Ешфорд. На овогодишњем аеромитингу у Фарнбороу, Бонд је приказао мању верзију скајлоновог мотора којом се може достићи брзина од 5 маха. С таквим мотором, путнички авион би од Брисела до Сиднеја стигао за свега четири и по сата!

Амерички „Боинг“ и европски „Ербас“ за сада не намеравају да производе путничке авионе који би летели надзвучном брзином, али зато јапанска свемирска агенција ЈАКСА улаже милионе евра у производњу наследника „конкорда“ ■

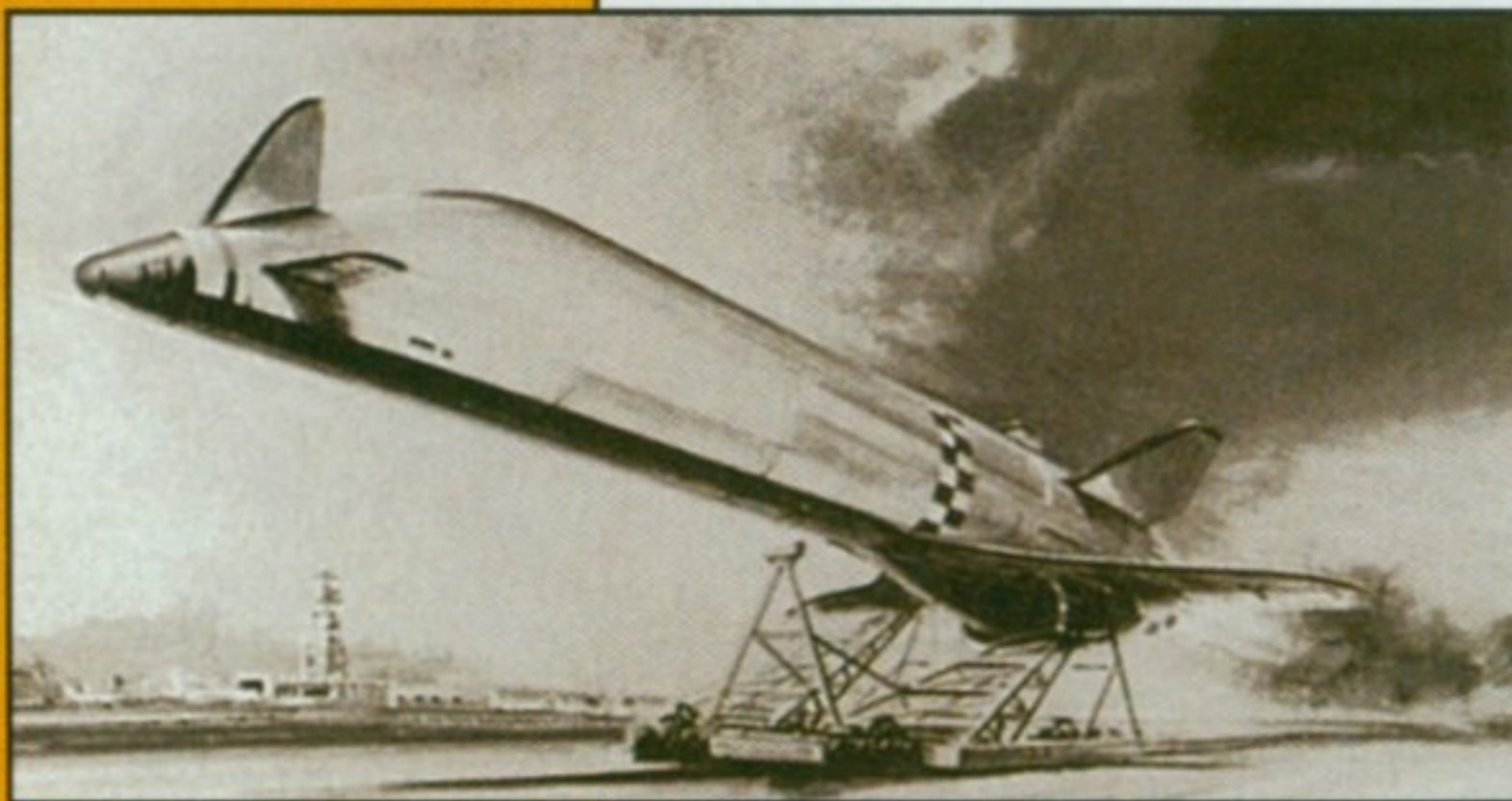
Н. В.

РАКЕТА НА КОЛИЦИМА

Чувена „хотол“ летелица (скраћено од енглеског израза „хоризонтално полетање и слетање“) на којој је „Бритиш аероспејс“ радио осамдесетих година прошлог века требало је да користи „Ролс-Ројсов“ ракетни мотор који је врхунске технологије. Циљ је био да се произведе беспилотна летелица која би се без већег улагања послала у свемир и помагала приликом лансирања сателита. У то време се веровало да нема бољег инжењерског пројекта од „хотола“.

Летелица би узлетала са писте котрљајући се на некој врсти колица покретаних ракетним погоном. Користећи ваздух који улази кроз моторе са водоничним горивом, „хотол“ би достигао брзину од 5 маха. Када би се ваздух разредио, у дејство би ступио погон на течни водоник/кисеоник. Након што остави сателит у орбити, летелица би се вратила на Земљу и слетела на писту.

До краја деведесетих година „Бритиш аероспејс“ и „Ролс-Ројс“ одустали су од овог подухвата због огромних трошкова истраживања и развоја ■

њера верују да могу да произведу летелице које ће се користити више пута. За почетак то би цену једног лета снизило на свега 30 милиона фунти, а касније би та сума била само од 3 до 7 милиона по лету. Сем тога, „скајлон“ би могао да понесе 30 путника а нова летелица „орион“ којом ће Наса заменити спејс-шатл може да понесе само шест астронаута.

СИМБОЛИ СУ ТАЈНА КОЈА ТРАЈЕ

ЈЕДНОРОГ У КРИЛУ ДЕВИЦЕ

Током дана и ноћи, док разговарају, стварају или сањају људи целог света користе исти језик – језик симбола.

Према њему, птица означава душу, бела боја чедност, круг савршенство, ђаво мрачне силе зла... Али, то је само део приче

У античкој Грчкој симболом се називао предмет подељен на два дела који су две особе, приликом дужег растанка, у поверењу давале једна другој. То су најчешће били љубавници, али и родитељи и деца, домаћин и гост, поверилац и дужник, два ходочасника, два пријатеља... Приликом поновног сусрета делови „разбијеног знака” спајали су се и потврђивали истрајност љубави, пријатељства, гостопримства.

Касније, уместо предмета од керамике, метала или дрвета под симболом је почела да се подразумева реч којом се означава неки појам (на пример – голуб је симбол мира). У истом смислу, али без истог назива, симболи су коришћени још од прадавних времена и то природни – небо, Сунце, Месец, звезде, камење, дрвеће, цвеће, животиње... и „апстрактни” – геометријски облици, бројеви. Уз њихову помоћ људи су покушавали да разумеју чудесан и страхан свет који их окружује и открију тајне „с оне стране видљивог”.

Најстарији симболи КРСТ и КРУГ воде порекло из праисторије и означавају Сунце са зрацима и без њих. Током времена њихово значење се допуњавало, па је код Египћана магични „живи” крст, који нема ни почетак ни крај, постао симбол вечног живота и доказ бесмртности египатских богова и краљева. Сличну симболику бесконачног времена стекао је грчки круг у виду змије која се уједа за реп, па је круг почео

да служи за стварање одбрамбеног појаса око људи, храма, града... Због веровања да у облику прстена, нарукнице, огрлице и круне постоји заштитна моћ, антички ратници носили су пуно нарукница, добијених на поклон од драгих особа, како би ојачали везу између душе и тела. Такође, многи од велелепних храмова грађени су са кру-

жним и крстастим основама које означавају савршенство и умањену слику свемира, уз куполу – небески свод.

Крст у кругу

Највећа „складишта” симбола налазе се у древним митовима и светим обредима, јер су први симболи везивани за веру и нешто узвишено, што смеју да знају само посвећени. Стари Грци веровали су да богови изражавају своју вољу грмљавином, ако су љутити и летом птица, а ако су радосни тражили су помоћ од свештеника у тумачењу тог тајног језика. Добијени одговори указивали су на разлоге због којих се богови мрште или осмећују и утицали су на понашање људи.

Да би стекли милост с неба, стари Грци и Римљани током верских свечаности кипове богова и богиња урањали су у реке ради очишћења, што је касније прихваћено у хришћанству где се верници приликом крштења водом пречишћавају, у ствари духовно обнављају. Те свечаности праћене су олимпијским играма, по којима су се цивилизовани народи разликовали од варвара и за време њиховог трајања

На таписерији из 15. века виде се лав, који означава мушкост и Сунце, девица која држи огледало истине, као и једнорог – оличење женствености и Месеца.

престајали су ратови, судске пленидбе и смакнућа. Према дубљем значењу, ту су се силе живота бориле са силама смрти, па не чуди што је једина жена која је смела да присуствује Играма била свештеница богиње плодности Деметре.

Све игре имале су богату симболику, али је она током времена заборављена. На пример: у фудбалу су се противничке екипе бориле за „сунчану куглу” – лопту, у шаху се водила борба између добра и зла, светла и таме, „школице” су означаваале лавиринт из кога је посвећени човек морао да изађе да би коначно стигао на врх – на небо... И на Далеком истоку игре су у себи носиле тајну, па је пуштање змаја од хартије означавало „пуштање душе”.

Значења симбола временом су се преносила и учвршћивала највише преко уметничких дела. Рецимо, скидање обуће као знак да се ступа на свето тло може да се види још на египатским рељефима, где краљ хода бос док дворски службеник носи његову обућу, а потом и у античкој Грчкој на статуи Нике, богиње победе. Под овим утицајем у хришћанству исте сцене виде се у Старом завету: пре него што ће да се јави Мојсије, Бог од њега захтева да скине обућу. Из полутајног дионизијског култа, описаног на зидовима одаја Виле Мистерија на ивици Помпе-

ста спаситеља – „Доброг пастира који даје живот за своју овцу”, исто као и риба која се на грчком пише ИХТИС – што су почетна слова речи Исус Христос Син Спаситељ.

Током средњег века, кад се сматрало да сви предмети носе у себи дубоко скривено зачење, дошло је до процвата симбола. Учени људи веровали су да ће уз њихову помоћ наћи кључ за отварање тајног света који је истинит и вечан – света идеја. Поред њих, то су покушавали и људи блиски магији, мада су чешће трговали магијским формулама, амајлијама и чудесним напцима.

Ради лакшег сналажења у „шуми симбола” коришћене су разне књиге: „лапидаријум” о камењу, „флораријум” о биљкама, „бестијаријум” о животињама... О драгом камењу писано је да бојом лечи од болести (хоменопатија): жуто од жутице, зелено од болести јетре, црвено од крварења, као и да провидан берил представља „хришћанина обасјаног Христом” а сардоникс Христа који се жртвује за човечанство проливајући своју крв на крсту.

С посебном пажњом описане су биљке које се помињу у Библији: грозд значи Христову крв, јабука зло (због првобитног греха Адама и Еве), смоква плодност, мандрагора демона (пошто приликом брања наводно испушта крике од којих људи полуде или умру), док

Неверна „свастика”

Симболи временом мењају своје значење, недавно је у Бечу потврдио антрополог Дејв Гивенс. Као један од мноштва примера узео је кукасти крст – свастику. Она је својевремено, 4000 година пре наше ере, коришћена у дивљим племенима на тлу Европе, а затим и у Индији као свети симбол среће. Међутим, кад су је тридесетих година века за нама нацисти узели за свој симбол, свастика је за све, осим за њих, постала симбол зла ■

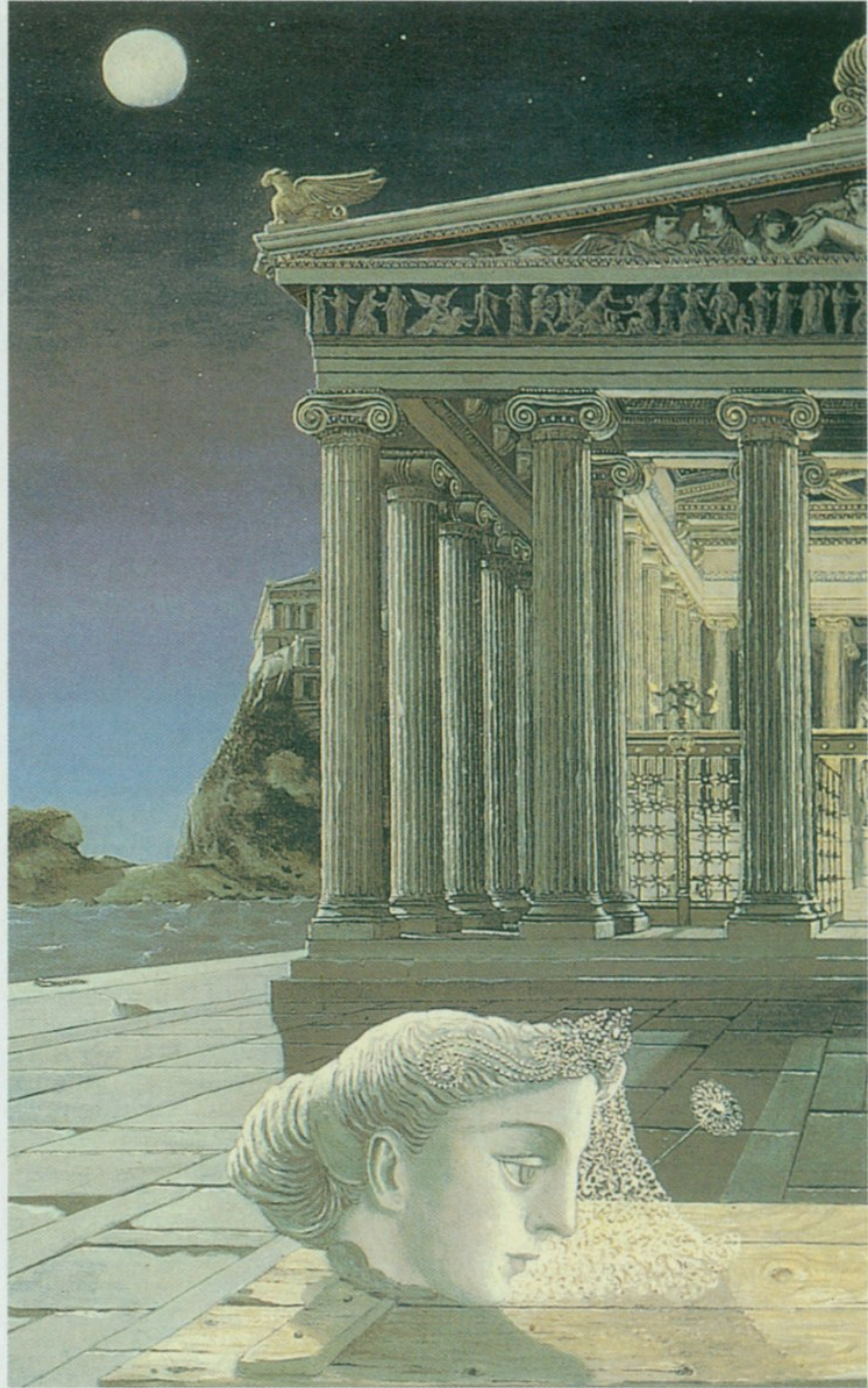
П. М.

ја, пренесена је симболика вина које је код Грка замењивало Дионизијеву крв, а у хришћанству означава Христову.

За време прогона хришћани су симболе прихватили као знак распознавања, што је забележено у сликарству у катакомбама. У великом кругу, који означава небески свод, уписан је крст, основни симбол вере, а пастир с овцом на рамену означава Хри-

Богородицу симболизују ружа без трња, маслина, крин, љиљан...

Да је животињски свет углавном свет зла потврђују змија, змај, василиск, грифон... Шкорпија која убада репом значи лаж, јарац похоту, а ној који јаја полаже у песку, заборављајући да седи на њима, везује се за грешника који заборавља обавезе према Богу. Неке од животиња имају добро и ло-

ше значење: лав, рецимо, симболизује снагу и моћ, али и насиље. Због легенде по којој, кад поједе човека узима његову главу у шапе и размишља о пролазности живота, лав је често приказан на улазу цркве (код нас портал Студенице и Дечана). Пас који је током античких времена био лош симбол, полако је постајао добар јер се све више везивао за верност и витештво. Крајем средњег века у моду је посебно ушао једнорог који је означавао чистоту. Разлог је лежао у причи о његовој неухватљивости која гласи: само кад се у шуми остави девица, једнорог ће јој прићи, заспати јој у крилу па ће га тако ловци ухватити.

Бик с људском главом

Захваљујући уметницима и захтевима учених покровитеља, богатство средњовековног симболизма живи на сликама. У овим делима мо-

же да се ужива и без познавања симболичког садржаја, али тек његовим сазнањем открива се прави, дубоки смисао.

Кад је натприродне догађаје требало описати у свакодневном окружењу, симболи су били неминовни. На пример, у једној од многобројних сцена Благовести свих насликани предмети у соби имају тајно значење: свећа симболизује дух, суд за воду веру у Бога („извор живе воде”), цвеће особине Богородице – руже њено милосрђе, љиљани чедност, љубичице смерност... Али, неке детаље било је тешко одгонетнути. Рецимо, нико није знао разлог зашто је свети Јосиф приказан како прави бројне мишоловке. Тајна је откривена тек након дуго времена у речима светог Августина који каже: „Божији крст био је мишоловка за ђавола”.

ПОДЧИНИ
ЗАБАВНИК

12. 1. 2007.

На слици Јана ван Ајка „Ар-
нолфини и његова невеста”
прерушена симболика упо-
требљена је да би се венча-
ње приказало као света тај-
на. Свећа која гори у свећња-
ку усред бела дана означа-
ва Христа који све види, мла-
денци су изули ципеле јер
стоје на светом тлу, пас зна-
чи брачну верност, воће у
прозору опомену на први
грех... Само захваљујући
симболима, свет природе и
свет духа на слици постали
су једно.

Да симболи увек у себи имају део непознатог и магловитог, што их чини вечно живим, сведочи дело „Врт уживања“ Хијеронимуса Боша, препуно тајанствених приказа. Мада је одмах откривено да воће, цвеће, птице и морске животиње којима су наги људи и жене окружени, симболизују чулна

уживања, до данас је остала загонетка да ли они значе првобитно понављање греха Адама и Еве или уметникову визију раја.

И касније су уметници свих епоха користили језик симбола, и то се задржало до данашњих дана. Слика јући мртву природу на којој су руже с прецветалим листовима, или пешчани сат, испушена лула, мехур сапунице, стари барокни мајстори говорили су о неумитном протицању времена и пролазности живота. Док је сликар Хаим Сутин у мртвом петлу видео симбол смрти, Пабло Пикасо је на слици „Герника“, преко низа симбола, дочарао виђење пропасти и ужас рата. Ту су: мајка с дететом као Пијета – Богородица која оплакује Христа, борац с мачем у руци као херојски симбол отпора, бик с људском главом

као претећа сила зла... Иако је слика настала 1937. године, после бомбардовања Гернике у северној Шпанији, она се уздигла до симбола осуде свих ратова на свету.

Поред уметности, снови су један од највећих носилаца симбола. Током два сата сваке ноћи сви људи учествују у тој тајанственој пустиловини, али не сећају се свега шта су сањали, нити знају све да протумаче. Ипак, свако ко успе да научи језик снова, који је у ствари језик симбола, може да пређе „краљевски пут до спознаје о души”.

Уз помоћ „близнакиње разума“

У различитим друштвима и временима симболи могу да имају сасвим другачије значење, што се најбоље види на примеру боја.

Бела боја симбол је чедности, чистоте, безгрешности и светости живота, па су римске весталке зато носиле беле хаљине а ранохришћански свештеници беле одоре. Такође, Христос и Богородица често су у белом, посебно у сценама Вазнесења и Преображења. Међутим, бела боја на Истоку је боја смрти и оплакивања. Кад се први бели човек појавио код Бантуа у јужном Камеруну домороци су га прозвали „албинос фантом”, јер су мислили да долази из земље мртвих, па су у паничном страху бежали од њега. И Астеци су белу боју везивали за смрт и, приликом жртвовања људи Сунцу, жртве су украшавали белим перјем и обували им беле сандале.

Црна боја, која значи жалост, negaciju, nepostojaње и „смрт Сунца“, у старом Египту везивана је за плодност и облаке који доносе кишу. Али, од античких времена симболика је промењена, па су стари Римљани црним каменом означавали несрећне дане, што је посебно важило за „црни петак“. Библија која говори о тами почетка, првобитном хаосу и доњем свету, утицала је да црно буде прихваћено као боја зла, Сотоне и вештица.

И остале боје имају богату симболику. Црвена боја може да значи опасност, ватру, крв, али и живот, младост, љубав, сексуалну моћ... У старом Риму везивала се за владарску моћ (Цезар је увек у црвеном), а потом за цареve, племство, генера-

ле... Међутим, католички кардинали носе црвену одору и шешир као симбол мучеништва. Током времена највише се променило значење жуте боје, која је на почетку била боја богова, златне светлости и вечности, али је затим постала боја љубоморе. Јуда је због свог кукавичлука и издаје Христа приказиван у жутом, док су јеретици пре одвођења на ломачу облачени у жуте хаљине.

Међутим, постоје и универзални, свевремени симболи заједнички многим народима. Рецимо, веровање да је свет настао из јајета постоји код Келта, Египћана, Феничана, Грка, Кинеца, Јапанаца... Јабука је плод сазнања, доброг или лошег, што потврђују златна јабука бесмртности у врту Хесперида, Парисова јабука раздора, јабука искушења Адама и Еве... Вага увек значи праведност и меру, бројеви космички склад, крв, живот... Поред тога, многим народима заједнички је ратнички поклич. Као што Бог кажњава буком олује, урагана и катаклизми, тако и ратник непријатеља кажњава снажним узвиком који потврђује смрт. То су приликом напада радили Индијанци, али и Грци и Тројанци (узвикивали су ХАЛА-ЛА!); Римљани су прво почињали једва чујним гласом, након кога би уследио снажан крик. Јапанци и данас верују да снажним узвиком може да се убије човек, али само су ратници вишег реда упућени у ту тајну.

Пошто имају стална значења, симболи се, уз помоћ маште „близнакиње разума“, могу повезивати и решити тајне које разум не може да реши. Рецимо, наука је доказала многе чињенице које су симболи предвидели – да је Земља округла, да постоји светлосна аура, да срце може да се поклати... Њихов нестанак значио би духовну смрт човека и пропад цивилизације, јер више не би било ничега што покреће осећања, наводи на размишљање и стварање. На сву срећу, то не може да се деси пошто су симболи, због енергије коју поседују, вечно живи.

Сви који прихвате изазов и крену у њихово проучавање откриће чудесно богатство и велику истину која гласи: „Не само да живимо у свету симбола – свет симбола живи у нама!“ ■

Весна Живковић

Илустровала Светлана Кнежевић

КАКО УМИЛОСТИВИТИ БОЖАНСТВО

У народном предању постоји веровање да ће се особи која у фонтану баци новчић испунити жеља. То веровање потиче још из паганских времена кад се мислило да у води, извору живота, бораве божанства која ће вам испунити жељу. Наравно, за свој труд очекују награду.

И данас је уобичајено да се у **Фонтану ди Треви** у Риму баца новчић и то затворених очију и преко рамена. У Великој Британији недавно је обављено истраживање под називом „Фаунтин мани маунтин“ (Брдо новца у фонтани) како би се дошло до одговора колико се новца за годину дана нагомила у фонтанама широм света. Утврђено је да људи годишње баце у фонтане око четири и по милиона евра ■

ДРУГО СЕДИШТЕ

Један **дебелуца** из **Француске** тужио је тамошњу авионску компанију „Ер Франс“ јер је морао да плати две карте за лет из Француске до Индије. На то је, заправо, био принуђен будући да је тежак 160 килограма. У авионској компанији рекли су му да мора да заузме два места и да их плати, што је значило пет стотина евра приде. Осим за новчану накнаду, путник је тужио „Ер Франс“ и за душевну бол, с обзиром на то да су га пред осталим путницима **стјуардесе** грдиле што је дебео чудећи се како је уопште могао и да помисли да би своју „позадину“ могао да смести на једно седиште ■

КОМЕДИОГРАФ

Џо Естерхаз, амерички писац филмских сценарија познат по филму „Ниске страсти“, сматрао је да је толико славан да је дошао тренутак да напише мемоаре. Између осталог, Естерхаз је у књизи сећања написао да је чувена глумица **Шерон Стоун** била заљубљена у њега и да су били у краткој, али бурној љубавној вези. Новинари су одмах хтели да сазнају шта прелепа Шерон Стоун има на то да каже. Не успевајући да се суздржи од смеха, она је изјавила:
– Знала сам да је Естерхаз смешан тип, али сам мислила да пише драме и трилере, а не комедије ■

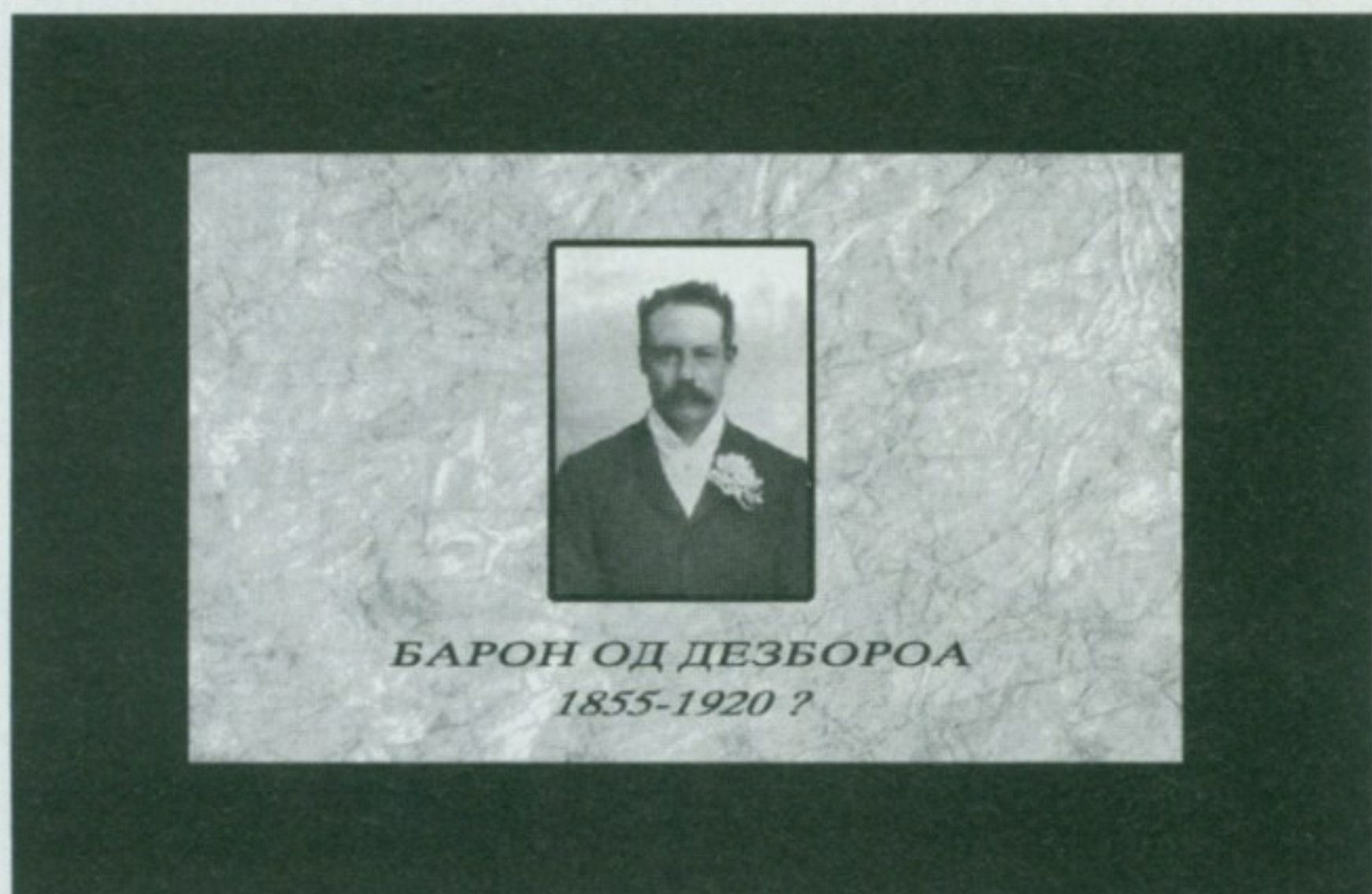
The New York Times

Copyright © 1987 The New York Times

NEW YORK, DECEMBER, 2, 1920

\$1 beyond the greater New York metropol

МИ СМО ВАШИ ЋУБРЕТАРИ

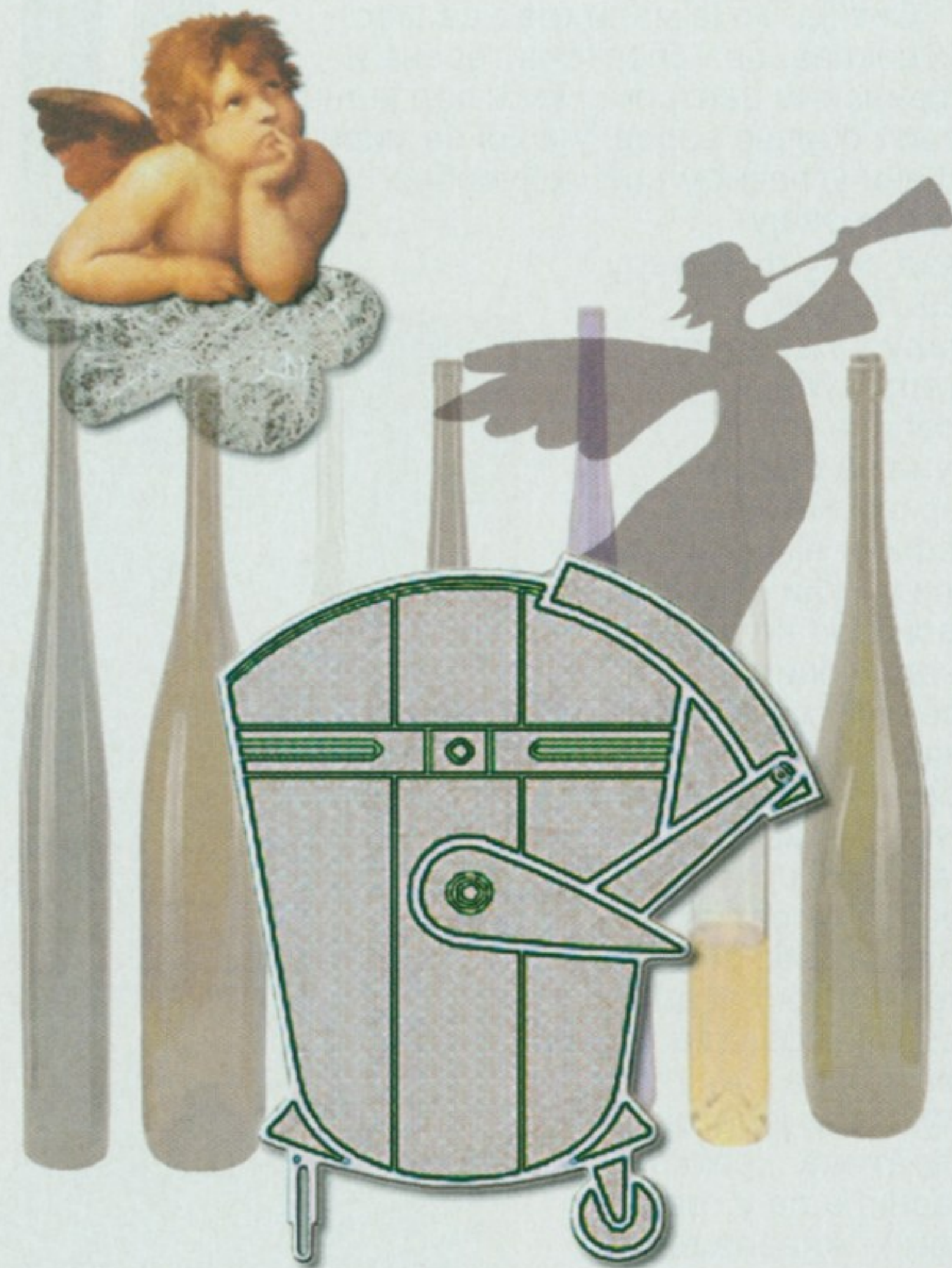

ИЗ РАЈА ИЛИ ПАКЛА?

Барон од Дезбороа (1855–1945), енглески племић, политичар и спортиста, 2. децембра 1920. године с великим изненађењем прочитао је у „Тајмсу“ сопствену читуљу. Зар „Тајмс“ може да погрешити? Очигледно је могао... У ствари, преминуо је лорд Безборо, а новинар је погрешно чуо и написао текст о њему... Барон Дезборо сместа је позвао уредника „Тајмса“ и љутито му рекао: – Господине, јутрос сте објавили вест да сам умро! То је страшна грешка – загремо је барон. – У реду, разумем вас, господине – одговорио је мирно уредник. – Ипак, реците ми, одакле ви то зовете? ■

ЖЕНСКИ ТАКСИ

У Техерану је основано **женско такси удружење**, а то значи да су сви возачи женског пола и да је ова такси служба, названа „Сигуран превоз за даме“, намењена само женама. Занимљиво је да ће возачи бити искључиво удате госпође. Оснивачи удружења уверени су у велики успех, односно добру зараду ■

у последњем „товару“, тако да ђубретари још нису укључили мешалицу која унутар камиона сабија и меље отпатке. Схвативши да му је живот угрожен, човек је мобилним телефоном позвао полицију. Није могао да каже где се тачно налази, само им је објаснио где се затекао кад су га ђубретари купили. Улицама Лос Анђелеса кренула је потрага. Пошто се батерија на мобилном телефону несрећног човека у међувремену истрошила, полицајци, разбијени у стрелце, ишли су од камиона до камиона и куцали. Напокон им је из једног неко куцањем дао до знања да је унутра. Како је после изјавио инспектор лосанђелеске полиције Мајк Пусак, човек је, срећом, био готово неповређен. Имао је само мање огреботине и модрице ■

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Едвардсвил је смештен на обали реке Канзас, западно од Канзас Ситија. То је мали град са шест цркава, два спортска терена и трговинским центром. Наизглед једна сасвим обична варош у којој се мирни грађани углавном сви међусобно добро познају.

Кад се, у фебруару 1999. године, у зграду у Деведесет четвртој улици доселила Дона Осуна са својом кћерком Кармен, Стефани Ајкоф, која живи у кући поред, умесила је колаче и однела новим суседима да им пожели добродошлицу. Дона Осуна, ниска жена јаке грађе, црне косе прошаране седим власима, није била негостољубива, али ипак није позвала Стефани да уђе у кућу. Само је, стојећи на вратима, кратко објаснила да у граду у ком је живела више није могла да подноси галаму деце, пошто је становала поред основне школе.

Објава рата

Грађанима Едвардсвила није требало много да би схватили како је Дона Осуна веома чудна – брзо би се изнервирала и без икаквог повода

заподенула кавгу. Сметала су јој деца која су се играла на улици у близини њене куће, жалила се ако јој неки малишан бициклом пређе преко травњака, планула би ако се неко случајно приближи њеној кући. Једном речи, понашала се као да је окружена непријатељима који желе да униште њен дом. Временом Осунина нетрпељивост полако се претворила у све отворенији рат. Жалила се властима на свакога не водећи рачуна да ли су у питању деца, одрасли или пси.

По речима Лесли Траут, Осуна је почела да им загорчава живот истог часа када су се она и њена кћерка

уселиле у кућу поред њене. Једног дана Леслин тринаестогодишњи син Цереми, једно од Траутово двоје деце, вратио се кући дрхтећи од страха. И даље у шоку, испричао је мајци шта се догодило. Само је на тренутак застао на Осунином травњаку, али из куће је излетела Кармен и најпогрднијим речима на њега осула паљбу.

Лесли је помислила да се ради о неспоразуму и одмах је отишла да се извини комшијама. Збунила се кад јој је Кармен, цептећи од беса, саопштила да свог сина опомене да никад више ни на пушкомет не приђе њиховој кући. Уколико се то догоди, напуштаће псе на њега.

ПАКЛЕНО

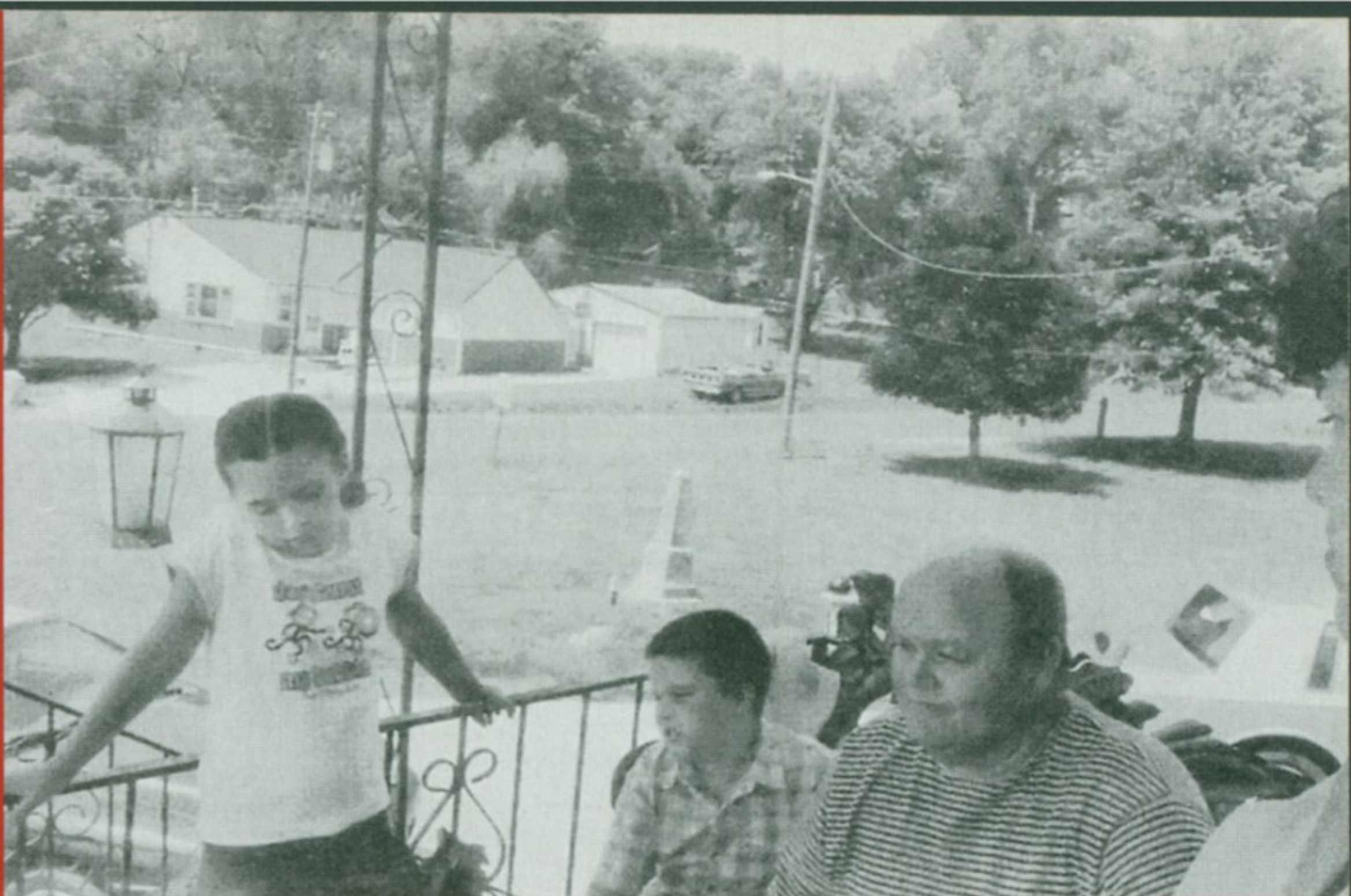
Џим, Стефани и њихова деца неколико година живели су као у филму страве и ужаса.

Леслин супруг Џес покушао је да се у цео случај укључи као миротворац у жељи да, како је рекао, задржи добросуседске везе.

– Кад сам на улици срео Дону Осуну – рекао је касније Џес Траут – покушао сам да јој објасним како мој син није имао намеру да их увреди или угрози. Дона ме није ни погледала и спуштене главе прошла је поред мене дајући ми до знања да не прима извињење.

То је био тек почетак. Тада још нико није могао да наслути да ће сукоби да се заоштре. Многи су тврдили да се такве чарке догађају свугде и да на то не треба обраћати посебну пажњу. Једино је Лесли Траут од самог

Ајкофови на тераси свог дома. У позадини се види кућа у којој је становала Дона Осуна с кћерком, касније и са супругом.

СУСЕДСТВО

Шта учинити кад се у ваш комшилук досели породица која без икаквог повода почне свима да загорчава живот?

почетка наслутила да се Дона Осуна понаша као да жели да се сукоби са свим грађанима Едвардсвила. Нажалост, Леслине слутње су се обистиниле.

Претње уз ватромет

За Дан независности, као и годинама раније, Ајкофови су приредили велику роштиљијад у башти испред своје куће. Џим и Стефани Ајкоф, угледни грађани мале вароши, и тог 4. јула 2001. године позвали су око седамдесет особа. Стигле су им у госте породице које су, као и они, имале децу. Док су се малишани купали у базену или су се уз гласну музику играли на травњаку, одрасли су причали и смејали се бодрећи Џима Ајкофа и још неколицину његових пријатеља који су, већ по обичају, одмењивали супруге и припремали роштиљ. У сумрак небо изнад Ајкофове куће осветлио је велики ватромет.

Породица Осуна није била позвана на славље. Да ли је то био разлог што је Дона, као да је једва дочекала, у једном тренутку излетела из куће и, дословно урлајући, почела да виче и да богоради што је узнемиравају. Није

вредело што су сви настојали да је смире објашњавајући да је велики празник и да ваљда тај дан треба прославити весело. Уместо да је смире, као да су је тек тада подболи. Претила је да ће, уколико се убрзо не утишају, изаћи с пушком и показати им ко је газда у крају. Ајкофови нису имали куд, позвали су полицију која је ухапсила и Кармен и Дону Осуну због изречених претњи.

Чим су мајка и кћерка пуштене из притвора, још више су се помамиле. С још већим жаром почеле су свима да загорчавају живот. Дона је за сваку ситницу позивала полицију и жалила се на све и свакога. Отишла је тако далеко да је чак обавестила службу социјалне помоћи да треба да се позабаве породицом Траут јер они, наводно, злостављају своју децу. Наравно, иако се претпостављало да су у питању лажне оптужбе, психолози и социјални радници, како закон налаже, морали су да испитају случај. Сваки пут би се потврдило да није било разлога за оптужбе.

Пет месеци требало је док се утврдило да Кармен и Дона Осуна морају кривично да одговарају због претњи које су изрекле на Дан независности. У току суђења још много тога додатно се разјаснило.

На суђењу у априлу 2002. године као сведоци појавили су се и суседи који су становали у кући поред породице Осуна пре него што се доселила у Едвардсвил. Сви су потврдили да су с Кармен и Доном

имали исте перипетије јер су их обе лажно оптуживале што малтене уопште ходају поред њихове куће. Један од сведока рекао је да је Дона једног дана изашла с пушком и уперила је у њега и његово дете.

Порота се повукла и после осам сати већања донела одлуку коју нико није очекивао: Кармен и Дона Осуна проглашене су невиним.

Сви су били збуњени. За Траутове

то је била последња кап која је прелила чашу. Свесни да ће ноћна мора да се настави, не желећи да губе снагу и нерве у неравноправној борби, решили су да се одселе.

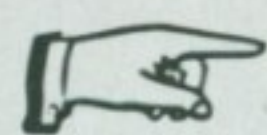
Бранимо свој дом

Дона Осуна тада се још више окомила на породицу Ајкоф. На вратима Џима и Стефани Ајкоф почели су све чешће да се, претходно добивши пријаву, појављују чувари закона, психолози и социјални радници, људи из Друштва за заштиту животиња.

– Људи из социјалне службе, с потписаним налогом,

Дона Осуна – жена која где год да живи загорчава живот не презајући да се окоми и на најмању децу.

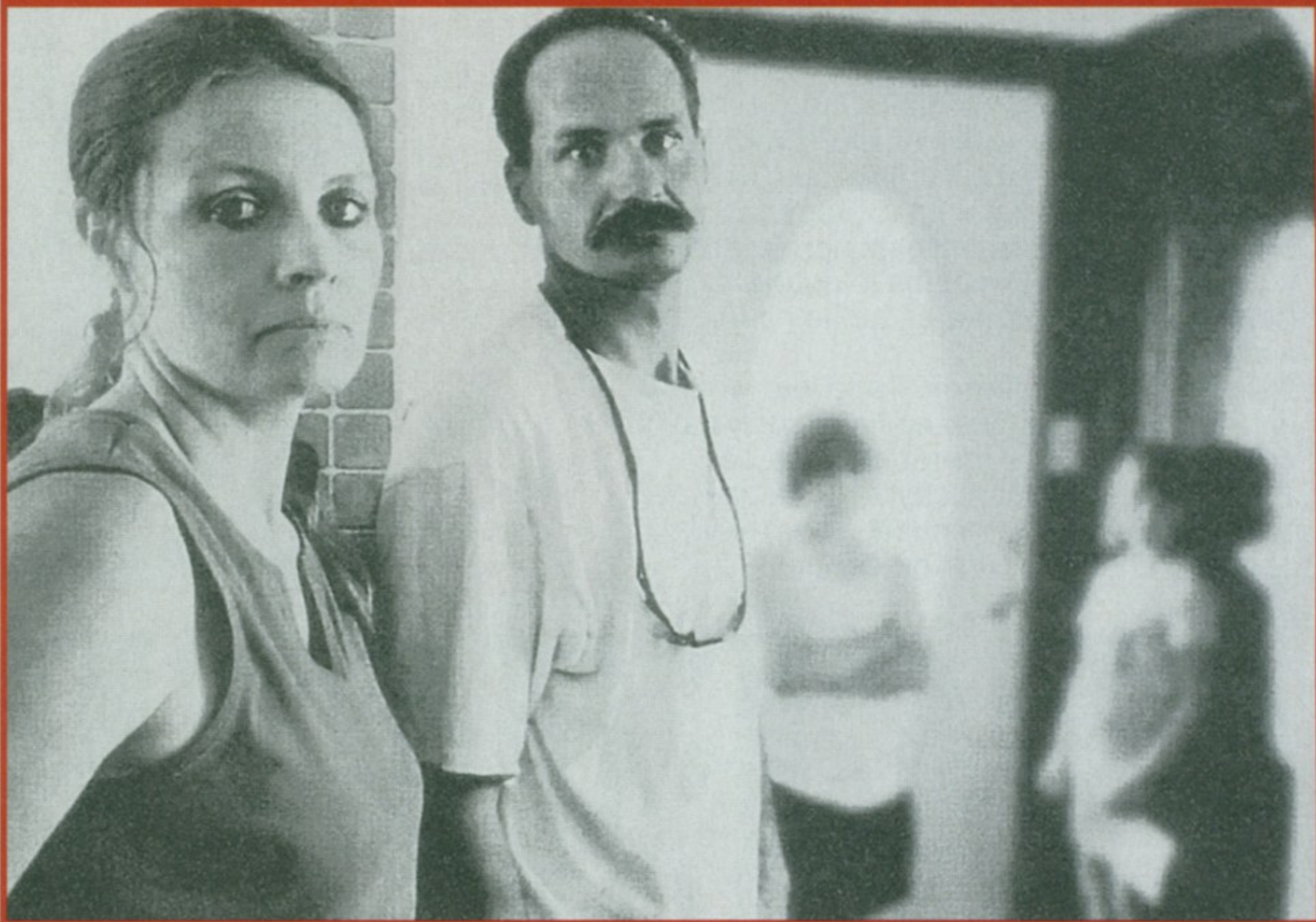
долазили су у нашу кућу и налагали деци да се скину како би видели да ли по телу имају модрице јер их ми наводно бијемо каишем и корбачем – изјавила је Стефани Ајкоф. – Претурали су по кухињским ормарима и тражили шта имамо од хране, јер су добили пријаву да изгладњујемо децу.

Кад је у марту 2002. године Стефани Ајкоф одлучила да се кандидује за градоначелника, Осуне су почеле нови психолошки рат. Кармен и Дона цепале су плакате са којих се смешила Стефани, или их исписивале најпогрднијим примедбама. Слично Траутовима, и Ајкофови су се осећали као затвореници у сопственом дому. Осим Стефани и Џима још више је патило њихово троје деце – шестогодишњи Артур, осмогодишња Лилијан и четрнаестогодишњи Ешли. Више нису смели да изађу ни пред кућу да се играју, престали су да возе бицикл и да се купају у базену.

Оног дана кад је Стефани, већином гласова, проглашена градоначелницом Едвардсвила, на врата њене куће покуцали су инспектори ФБИ. Морали су да провере пријаву у којој је наведено да су Ајкофови расисти јер Кармен и Дону желе да протерају из града само зато што су оне хиспаноамеричког порекла. Испоставило се да и та пријава нема никаквог основа јер је Едвардсвил пример града у коме живе грађани свих вероисповести и етничког порекла.

Онда се догодило нешто што ни сами Ајкофови нису могли да предвиде ни у најстрашнијим сновима. Стефани је с децом била на

Лесли и Џес Траут нису више могли да издрже притисак и сталне сукобе с Доном и Кармен и одселили су се из Едвардсвила.

излету изван града, а Џим је због посла морао да остане код куће. Кад се 21. априла 2004. године пробудио и изашао на терасу испред куће да узме новине које су му, као и многим, сваког јутра остављали испред врата, на отирачу је нашао пакет. На печату је видео да је послат из суседног града.

У пакету се налазила непотписана честитка с најбољим жељама Стефани за њен посао градоначелнице, упакована чоколадна торта, крофне и боца пића. Џим је био збуњен. Његова супруга била је градоначелница већ више од годину дана и питао се ко јој шаље закаснелу честитку.

Окретао је у руци флашу и приметио да је отворена. Онда је телефоном позвао Стефани и саопштио јој да су добили необичан пакет. Договорили су се да ће бити најбоље ако га однесу у полицију.

Неколико дана касније Ајкофове је позвао инспектор Алвин Доти и веома узбуђеним гласом саопштио да је по свој прилици неко покушао да им угрози живот. Саветовао им је да ће бити најбоље ако извесно време напусте кућу и преселе се код некога.

Крај мукама

Ајкофови су наредних шест недеља провели код пријатеља. Кући су се вратили средином јуна решени да више не узмичу пред Кармен и Доном Осуне.

– Вратили смо се у свој дом спремни да све учинимо како бисмо га одбранили – објаснила је Стефани Ајкоф. – Није добро да деца помисле како се треба предати без борбе.

Наиме, испитивања стручњака показала су да су и посланице, као и пиће у пакету непознатог пошиљаоца садржавали отровну дозу калијум-хидроксида и антифриза. Полицијска истрага утврдила је да је пакет послала Дона Осуне.

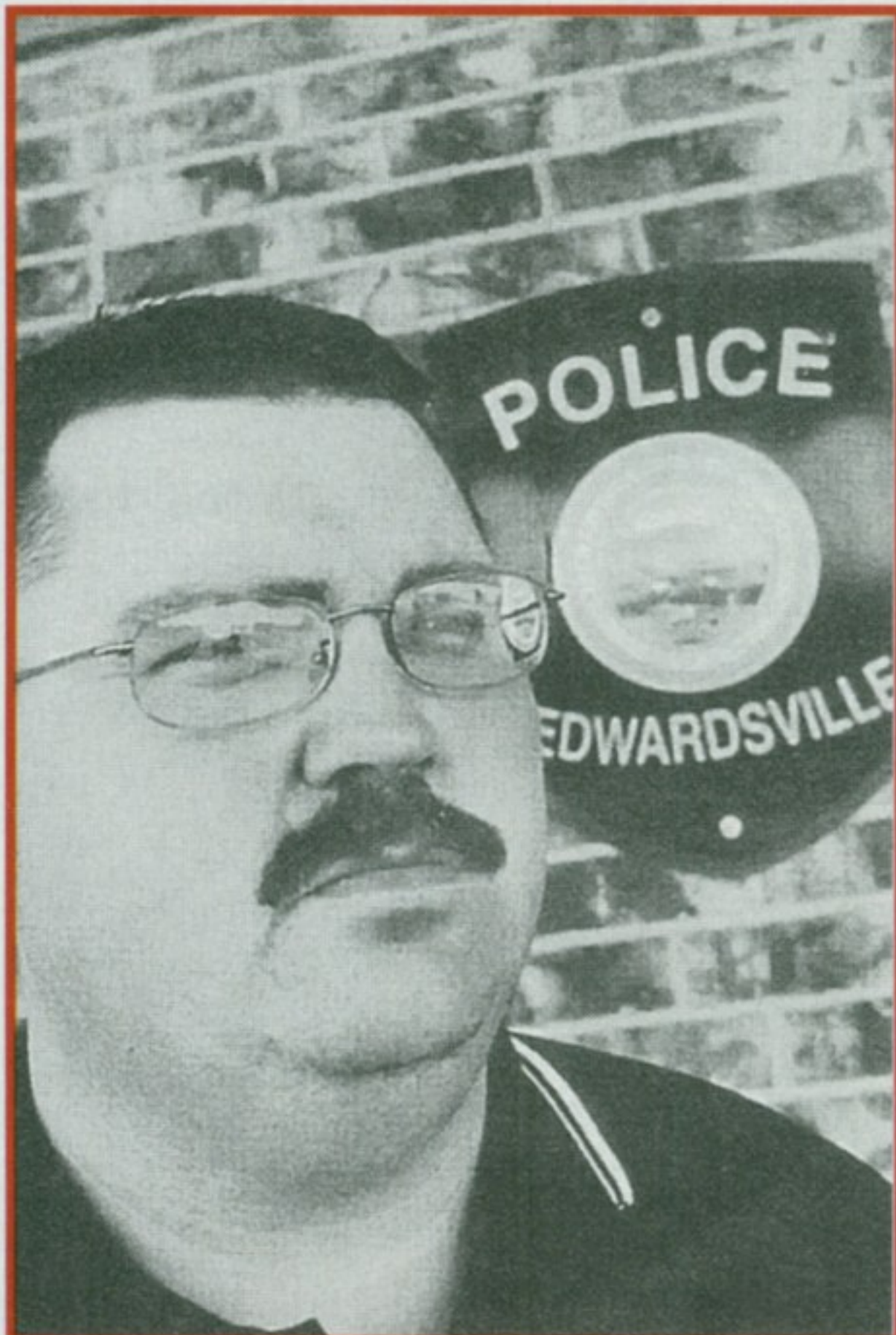
Првог јула полиција је ухапсила Дону Осуну и Ралфа, њеног мужа с којим се у међувремену венчала, под оптужбом за покушај убиства. Кад су положили кауцију у суду, и Дона и Ралф пуштени су на слободу до почетка суђења. Окупљеним новинарима рекли су да су невини и поновили да су се на њих Ајкофови окомили из расистичких побуда.

Иако је суђење заказано за 25. јул 2005. године, почело је тек 19. септембра те године. Пошто је знала да може да буде осуђена на казну у трајању од двадесет година, Дона је решила да се изјасни као крива, али не за случај Ајкоф, већ за неки пређашњи. Њен супруг, кога је чекала казна затвора од шеснаест година, исто тако је признао да је крив, такође за случај из прошлости.

Дона је добила осамнаест, а њен супруг шест месеци условне казне. Морали су да се иселе из Едвардсвила и да се више никад не врате у тај град.

Грађани Едвардсвила били су љутити што су Дона и Ралф прошли готово без икакве казне. Не зна се у ком граду сада живе, али у Едвардсвилу су сви одахнули. Посебно Стефани и Џим Ајкоф и њихова деца ■

В. С.

Случај је водио инспектор Алвин Доти

ДАЛАС ПО ДАЛАСУ

За време владавине председника Џејмса Полка (1845–1849) потпредседник је био Џорџ Далас, по ком је назван тексаски град у коме је доцније убијен председник Кенеди. Џорџ Далас рођен је, иначе, у Ридингу у Пенсилванији. Његово родно место ушло је у Гинисову књигу ре-

корда по чувеној Тринаестој улици у којој је, теоретски, могуће провести цео живот, што значи да нема потребе да се било када напусти. Наиме, у тој улици постоје болница, основна и средња школа, колеџ, црква, разне продавнице, куће за становање и гробље ■

НИКСОНОВА СУПА

После прве званичне вечере коју је приредио пошто је постао председник, Ричард Никсон обратио се свом шефу кабинета:

– Ове ствари предуго трају, морамо да их убрзамо! Зашто једноставно не прескочимо супу? Прави мушкарци не једу супу!

Шеф кабинета потом се распитао код послужитеља да ли је Никсон имао неких неприлика током вечере.

– Да, гласио је одговор. Просуо је супу по прслуку.

Супа се у Белој кући није служила на званичним вечерама све док Никсон није дао оставку ■

ЦИВИЛИЗОВАНО УБИСТВО

Ерон Бур, потпредседник Томаса Џеферсона (1801–1805), успео је да избегне казну за очигледно убиство. Након што се завадио с министром финансија Александром Хамилтоном, Бур га је убио у двобоју јула 1804. године. Полицајци су привели Бура, али никада није осуђен јер се погибија у двобоју не рачуна у уобичајено убиство, а поготово не у „цивилизованим државама” ■

●●● Џорџ Вашингтон носио је џепни сунчани часовник ■

●●● Индијанци су Џорџа Вашингтона звали Конотокаријус, што значи „освајач градова” ■

●●● Када је Роналд Реган постао председник и почео да користи слушни апарат, продаја слушних апарата у Америци порасла је за 40 одсто ■

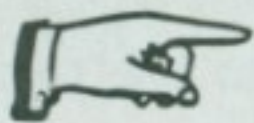
●●● Ниједан амерички председник није био јединац у породици ■

●●● Девет потпредседника заменило је председнике САД до краја мандата ■

●●● Херберт Хувер био је први председник који је 1929. године имао уведен телефон у Белој кући. Данас у престоници Америке има више телефонских бројева него становника ■

СМРТ ПРЕДСЕДНИКА ГАРФИЛДА

Џејмс Гарфилд био је други председник на ког је извршен атентат. Није одмах издахнуо, а можда и не би да није било неколико чинилаца. Први од њих је Шарл Гито, који је пуцао на Гарфилда. Гито је био адвокат и хтео је да постане амбасадор Сједињених Америчких Држава у Француској. Поднео је молбу али је одбијен. Гито је потом веома детаљно припремао атентат. Посетио је вашингтонски затвор да се увери у услове који ће га чекати, а наручио је и такси којим ће, након што пуца на председника, да се одвезе до полицијске станице. Своје дело извршио је 2. јула 1881. године. Гарфилд је на месту председника био свега 200 дана – владао је само те 1881. године.

Наредних 80 дана 16 лекара посетило је Белу кућу и лечило председника покушавајући да нађу метак који је остао у његовом телу. Користили су разне инструменте, али су га најчешће прегледали прстима. Тако је један од лекара нехотице пробио Гарфилдову јетру која је иначе до тог тренутка била сасвим здрава.

У покушају да се нађе залутали метак, у помоћ је позван чак и проналазач телефона Александар Грејем Бел. Он је са собом донео неку врсту детектора за метал. Помоћу њега утврдио је постојање метала у председниковом телу, али није могао да одреди где се метак налази јер су сигнали допирали са свих страна.

Касније је установљено да је детектор хватао сигнале металних опруга из кревета а не из Гарфилдовог тела.

Џејмс Гарфилд коначно је преминуо 19. септембра 1881. године. Аутопсијом је утврђе-

но да се неухватљиви метак забио 10 центиметара од кичме, у ткиву где није правио веће сметње. Каснија испитивања показала су да би Гарфилд преживео атентат само да су га оставили на миру.

Без обзира на то, лекари су поднели заједнички рачун Сенату, тражећи 85.000 долара за своје услуге. Исплаћено им је 10.000, а од њих се захтевало јавно извињење ■

НЕГАТИВАЦ

Председник Ендрју Џексон, чије се лице налази на новчаници од 20 долара, крив је за свирепе прогоне Индијанаца. Током његова два мандата (1829 – 1837), прекршена су 93 примирја са индијанским племенима. Из тог раздобља је и чувена „Стаза суза“, када је Џексон упркос одлуци Врховног суда приморао хиљаде Чироки Индијанаца на прогонство и марш под војном пратњом. Четвртина прогоњених, углавном жене и деца, умрли су током изнурујућег марша.

Након полагања председничке заклетве, особље Беле куће изнело је на травњак огромне посуде пуне алкохолних пића. Око 20.000 људи дошло је да прослави Џексонову инаугурацију и до те мере уништили су Белу кућу да је председник ту ноћ морао да проведе у хотелу.

На Џексоновој сахрани 1845. године папагај, његов кућни љубимац, морао је да буде уклоњен јер је непрестано псовао ■

ШТА ДРЖАВНЕ ГЛАВЕ ДРЖЕ НА ГЛАВАМА

Није лако водити државу.
Међутим, поред објава рата,
коктела и боравка у огромним
кућама, вођа државе мора
да зна и како да се обуче.
Или, још важније, шта да стави
на своју мудру главу.

ЦИЛИНДАР

У моду је ушао захваљујући: Абрахаму Линколну, 16. председнику Сједињених Америчких Држава.

Историјат: Веровали или не, кинески шеширџија направио је први цилиндар у историји и то за једног француског кицоша 1775. године. Ова извозна кинеска роба таворила је широм Европе скоро педесет година пре него што су почели да је носе у већем броју.

Предности: Добар ретро фазон. Сем тога, црно чини људе виткијим.

Недостаци: Увек ће се наћи неко са шаљивом досетком: „Је л' то на глави чуваш голуба?”

БЕРЕТКА

У моду је ушла захваљујући: ирачком председнику Садаму Хусеину.

Историјат: Изворно ношена у древној Грчкој и Риму, беретка је доспела до Француске трговачким путевима. Римљани су бојили беретке према сталежима – белу су могли да носе само племићи.

Предности: Ношење беретке даје вам озбиљан, војнички ауторитет.

Недостаци: Сви вас бркају с Французима ■

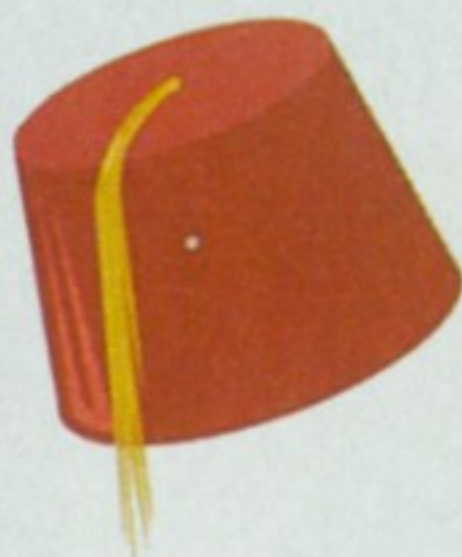
ЕГИПАТСКА ДИЈАДЕМА

У моду је ушла захваљујући: египатском владару Тутанкамону.

Историјат: На Тутанкамоновој краљевској круни, начињеној од злата, стакла и драгог камења, били су симболи крагуја и кобре (представљајући богове Доњег и Горњег Египта) као заштита владара.

Предности: Баш је добро бити фараон!

Недостаци: Детектори метала на аеродромима ■

ФЕС

У моду је ушао захваљујући: Краљу Хасану II (краљу Марока шездесетих година прошлог века).

Историјат: Капа без ширита постала је део званичног турског одела за време султана Махмуда II. Била је омиљени део народне ношње све док Турска, 1923. године, није постала република, када је Ататурк забранио ношење фесова.

Предности: Препознатљиво исламски, фес привлачи пажњу у политичкој арени.

Недостаци: Капа без ширита није баш корисна за заштиту од сунца. А ресе су потпуно „демоде”.

ГАНДИЈЕВА КАПА

У моду је ушла захваљујући: очигледно Гандију.

Историјат: Ова памучна или вунена капа названа је по Гандију јер је он једно време свуда носио.

Предности: Модно одавање почаст једном од најутицајнијих поборника мира на свету.

Недостаци: Сувише подсећа на папирне капице које носе продавци у ресторанима брзе хране ■

КОЗАЧКА ШУБАРА

У моду је ушла захваљујући: Русима.

Историјат: Козачка шубара била је одувек део ношње козачких официра, граничара на југу Русије. Начињена је од астрахана, најфинијег крзна.

Предности: Шубара је народна капа.

Недостаци: Што не значи да народ увек има укуса ■

ЛЕТЕЋИ АУТОМОБИЛ

Још давне 1949. године начињен је први летећи аутомобил. „Аерокар“ је био здепасто четвртасто возило с крилима и елисом које је могло да се креће путем брзином до 100 километара на час, док је у ваздуху летео двоструко брже. Премда је произвођач добио 500 наруџбина када је „Аерокар“ приказао јавности, свега половина купаца била је заиста

спремна да плати за необично возило. На крају је произведено свега шест летећих аутомобила који су данас део музејских или личних збирки.

Један од њих у стању је и данас да лети, али далеко познатији остао је N103D који се срушио док је у њему био брат кубанског председника

Фидела Кастра, Раул (преживео је удес). Овај модел продат је као реткост у септембру 2006. године за 3,5 милиона долара ■

КУХИЊА БУДУЋНОСТИ

Инжењери познатог „Ценерал електрика“ смислили су такозвану паметну кухињу која власнику значајно олакшава припремање оброка. За почетак, власник може да с посла позове фрижидер који је опремљен читачем RFID чипова и бар-кодова, како би добио податке о похрањеним намирницама и предлоге рецепата за тај дан, зависно од тога шта је од хране на располагању. Фрижидер ће упозорити уколико треба купити нове количине хране која је на измаку и, сходно изабраном рецепту, за тај дан предложити шта још да се набави у продавници.

Када дође до припремања хране, паметна кухиња води власника кроз рецепт корак по корак, као приликом уградње програма на рачунару. За особе које не виде добро слова могу да се повећају, а сем енглеског, на располагању је још неколико светских језика. Пећницу не треба ручно подешавати, кухиња ће то аутоматски да обави.

Паметна кухиња води рачуна и о штедњи струје, па ће вишак топлоте из пећнице преусмерити на грејање воде за прање посуђа. А ако власнику није до кувања, његов нови „најбољи пријатељ“ сам ће телефоном позвати неки од најближих ресторана и поручити вечеру ■

БИО ОДЕЛО

Огромна свемирска одела под притиском саврим су превазиђена. Истраживачи угледног Масачусетског института за технологију раде на прототипу тесног одела које ће садашње послати у музеј. Веома танки слојеви савитљивог и растегљивог материјала штите астронаута од промена у притиску, крајње високих или ниских температура и радијације изван летелице. Праве се уз помоћ ласерских скенера и кроје према сваком астронауту понаособ. Био одела ће да омогуће астронаутима већу покретљивост, а истовремено смањиће трошкове израде. Ово одело састоји се од делова који се лако одржавају и, према, потребама могу да се замене (ако се, рецимо, неки нови Нил Армстронг саплете на Месечево камење док прави „мали корак за човека, али велики за човечанство“). Али, овакво одело неће бити спремно пре 2009. године ■

ДРЖ' СЕ, ЖЕНО!

Естонац Марко Усорг прошлогодишњи је светски шампион у ношењу жена. На светском првенству у ношењу жена, које се сваке године одржава у финском граду Сонкајарвију, награда за прво место је количина пива једнака тежини супруге. Такмичење подразумева да се жена носи преко различитих подлога и водених препрека. За последњих седам година Усорг је победио пет пута (једном га је претекао рођени брат). Тајна његовог успеха је у нарочитом начину на који носи своју супругу (прозвана је „естонском техником“) – она виси наглавце преко његових леђа држећи га рукама чврсто око струка и укрштеним коленима око врата ■

СУВИШАН

1

Који је од ових девет квадрата сувишан?

1	2	3
○ ○ ■	■ ○ ○	■ ○ ○
■ * ○	■ ○ ○	* ○ ○
* ○ ■	○ ○ *	■ ■ *
4	5	6
* ■ ■	* ■ ○	* ○ ○
○ ○ *	○ * ○	■ * ○
○ ○ ■	■ ○ ■	* ○ ■
7	8	9
○ ○ ■	○ ○ *	○ ■ *
○ * ○	○ ○ ○	○ * ○
* ■ *	■ ■ ○	■ ■ ○

ЗАМЕНИТЕ УПИТНИКЕ

4

Учите законитост и замените знакове питања одговарајућим словима ■

Б	У
Г	Т
?	?
Ж	О
И	Н
К	Љ

КОЈЕ СЛОВО НЕДОСТАЈЕ?

2

Д	И	В
Г	?	Ж
З	Б	Е

МАРКО И СЕСТРЕ

3

За десет година Марко и његове три сестре имаће укупно 100 година. Колики ће збир њихових година бити за шест година?

РАЗМЕСТИТЕ БРОЈЕВЕ

5

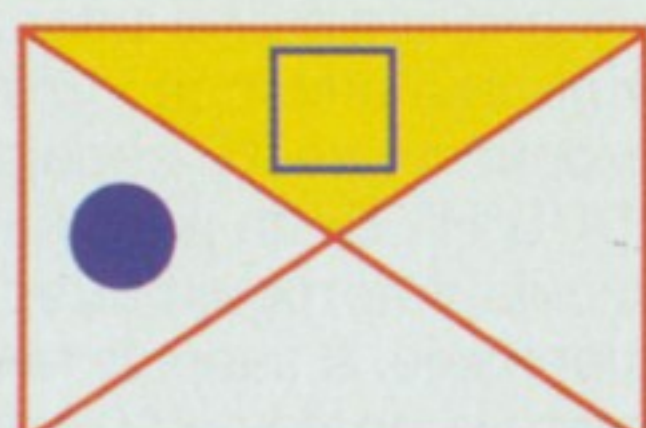
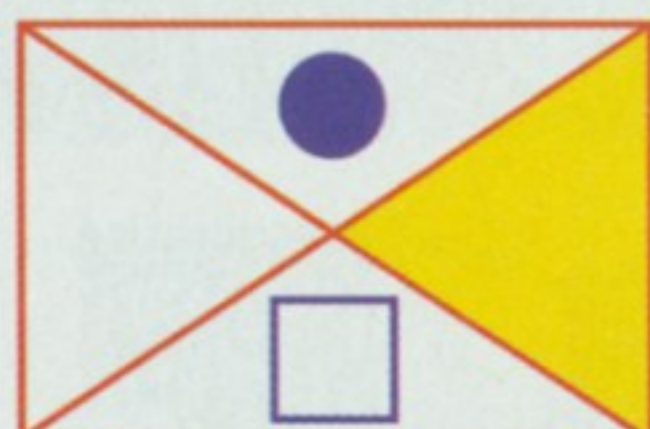
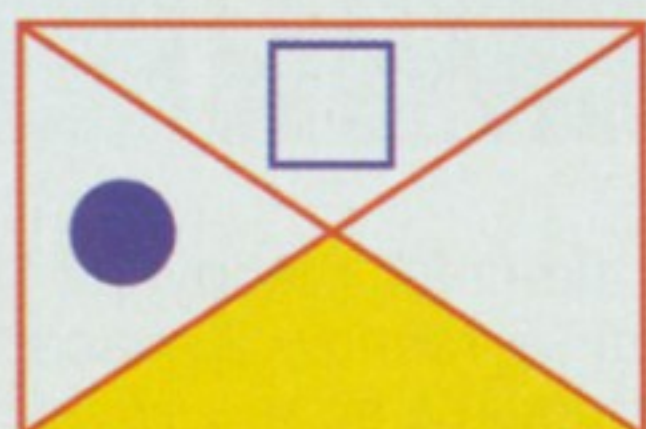
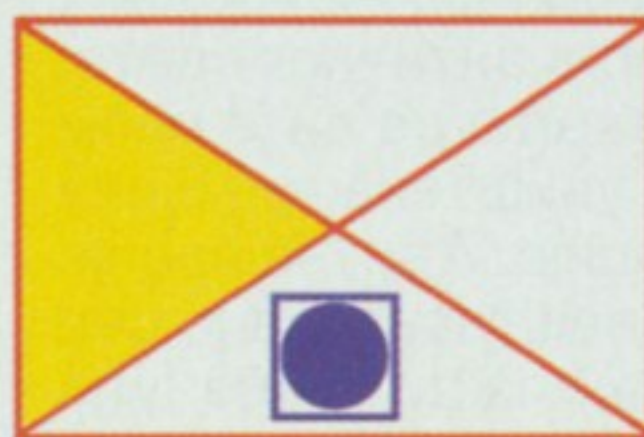
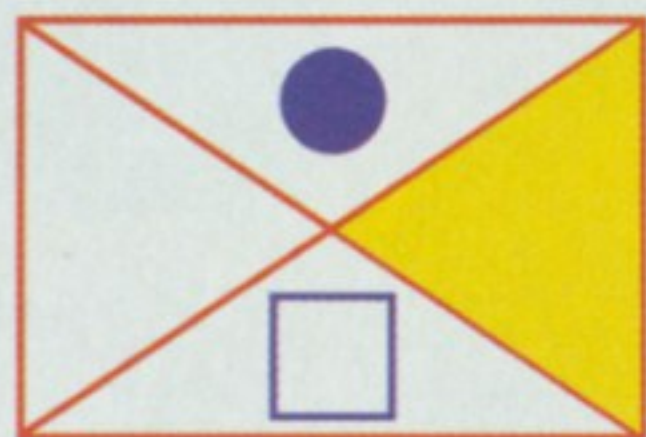
Све целе бројеве од 1 до 16 разместите у дати квадрат тако да збир бројева у сваком реду, колони и дијагоналама буде једнак броју 34. Да бисмо вам олакшали попуњавање неке бројеве смо већ уписали на одговарајућа места ■

	2		
			6
		14	
10			

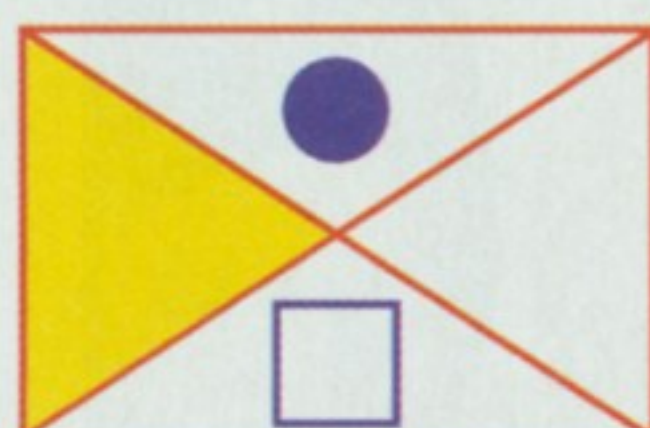
ИЧКЕ загонетке

КОЈА ФИГУРА НАСТАВЉА НИЗ?

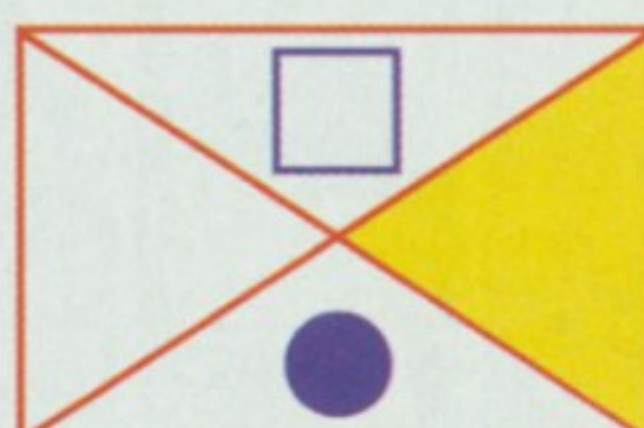
6

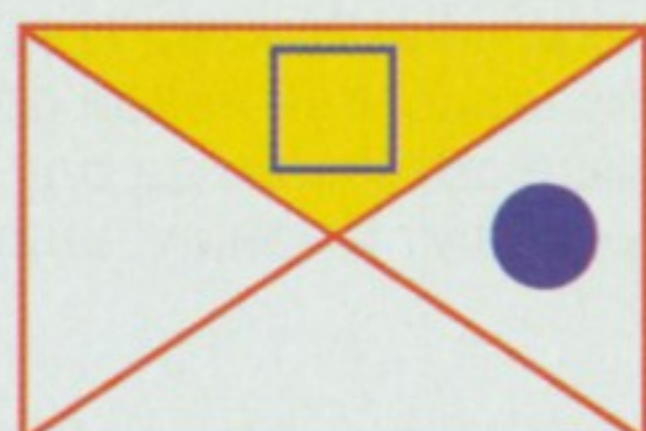
1

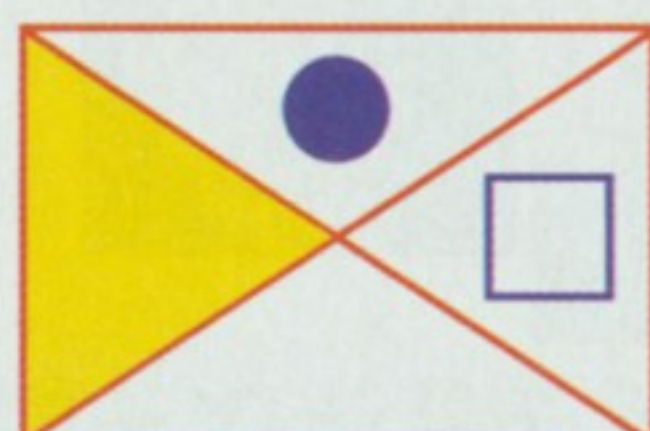
2

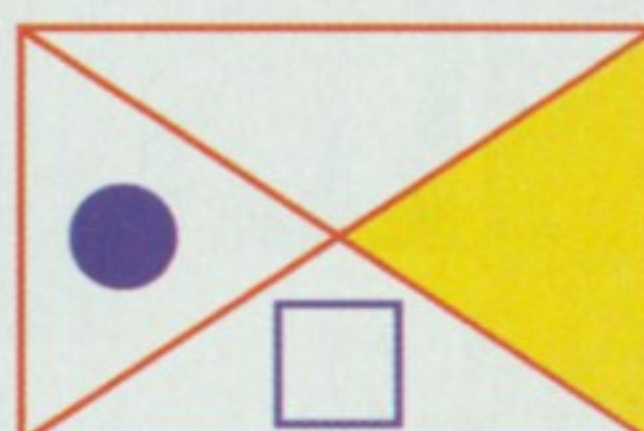
3

4

5

6

ДВА ПРИЈАТЕЉА

9

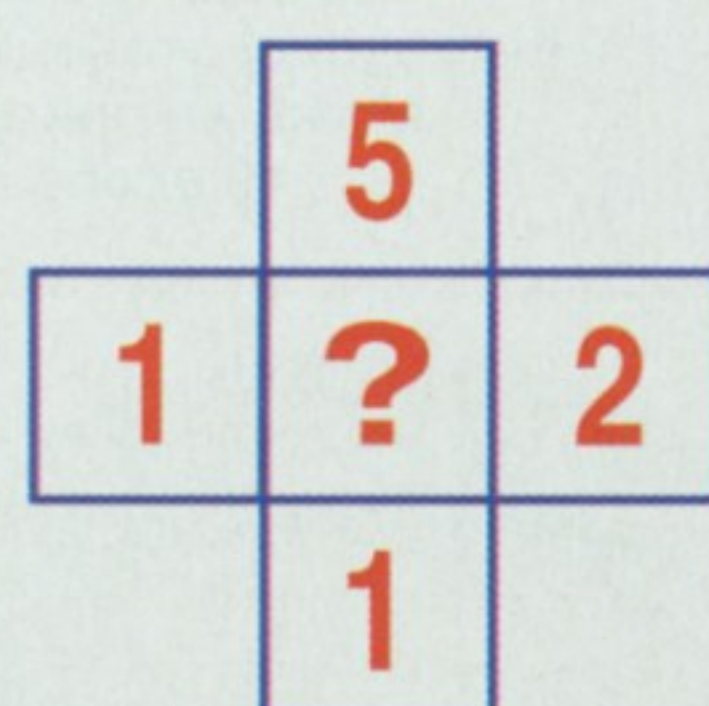
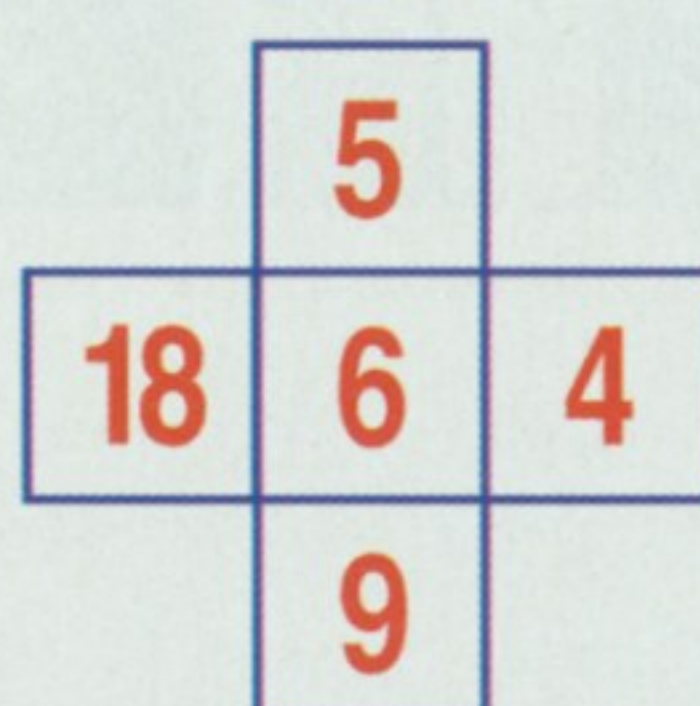
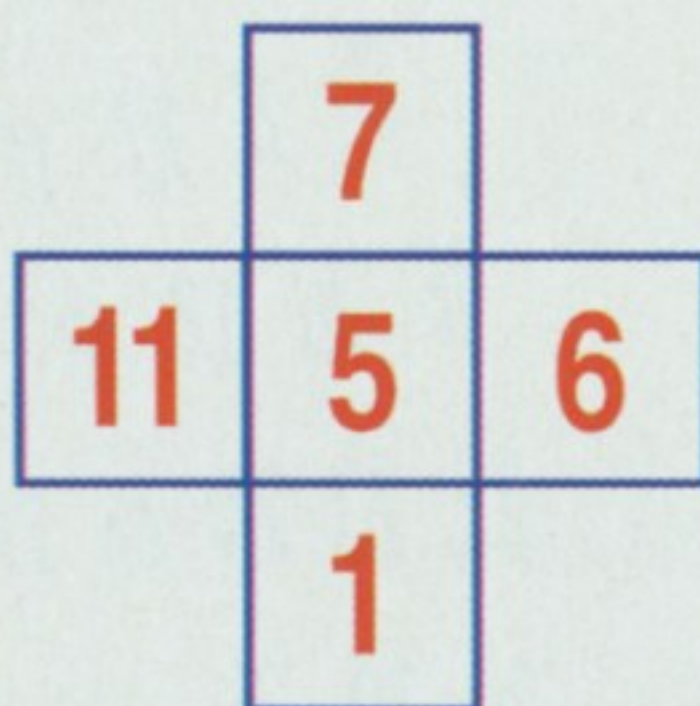
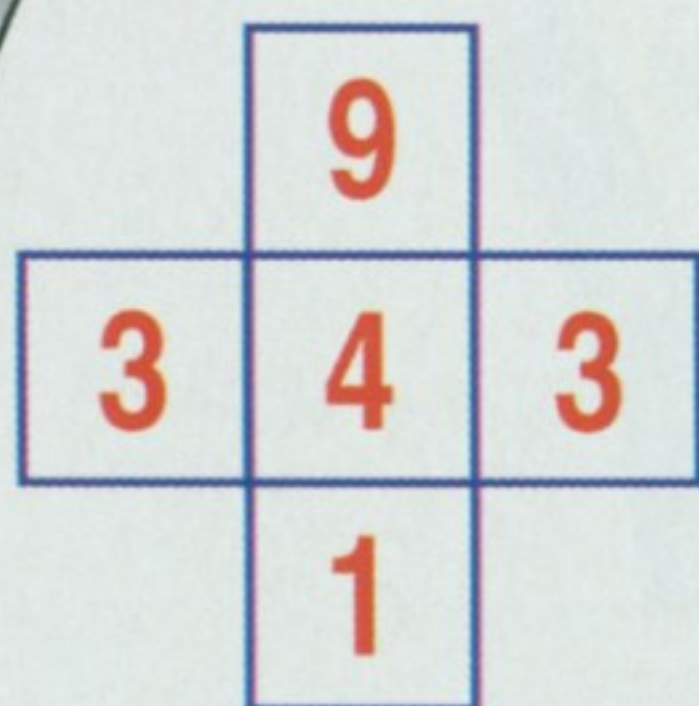
Два пријатеља бацају новчић 10 пута узастопно. Један од њих тврди да је вероватније да падне 10 пута писмо (П), а други да је вероватније да прво падне писмо (П), а затим глава (Г), па опет писмо, затим глава и тако редом. Који од пријатеља је у праву?

УОЧИТЕ ПРАВИЛО

7

Уочите законитост и замените знак питања одговарајућим бројем.

ШКОЛСКИ РАСПУСТ

8

Школски распуст трајао је одређени број дана. По дневнику ученика Николе, који је уредно водио, временске прилике биле су следеће:

- а) киша је падала 7 пута ујутро или увече;
- б) ако је киша падала увече, наредног јутра освануо би сунчан дан;
- ц) пет пута предвече је било сунчано;
- д) шест пута јутро је било сунчано.

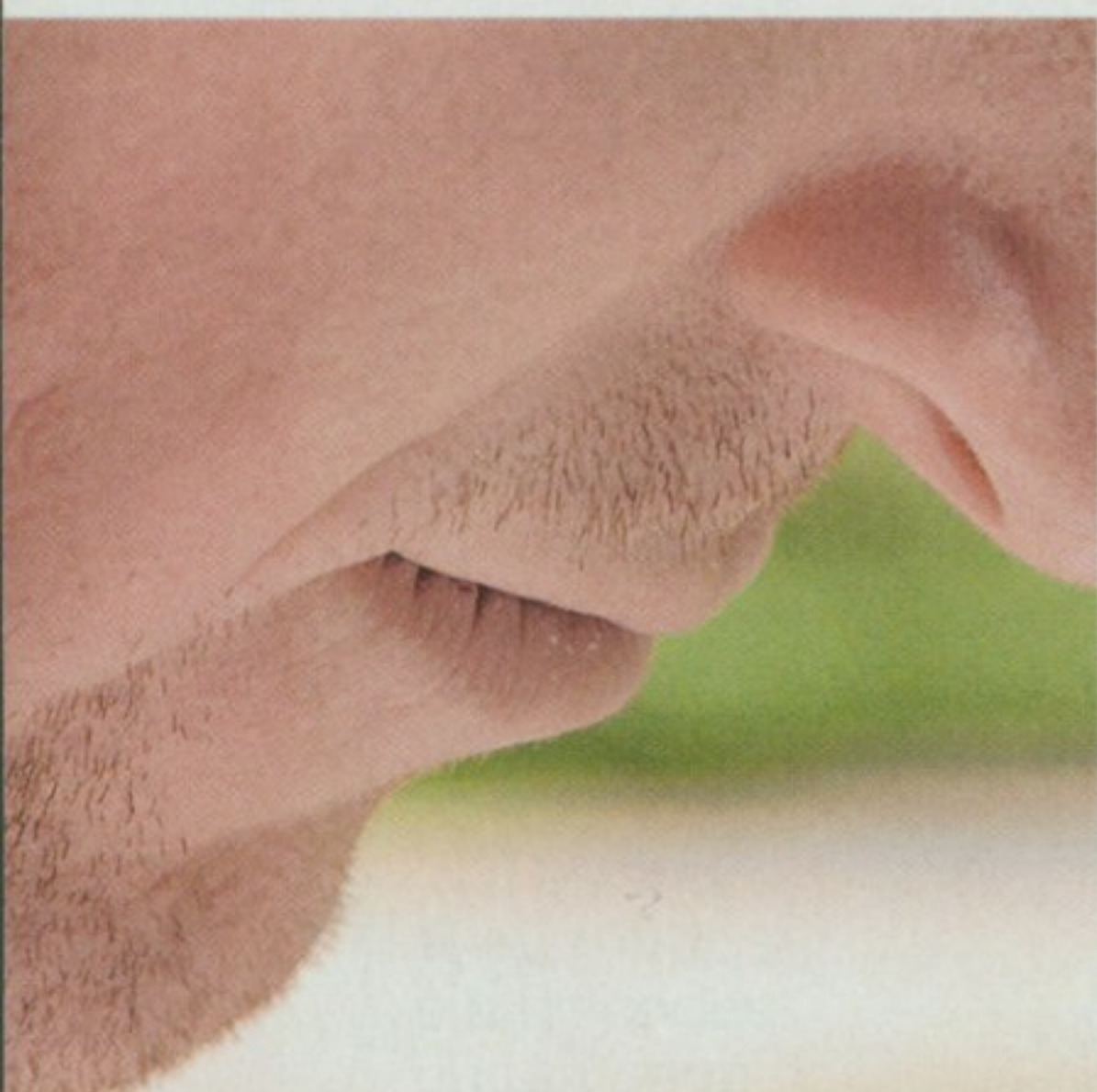
Колико је дана трајао школски распуст малог Николе?

Уређује
Радивоје Грбовић

**РЕШЕЊА
НА
СТРАНИ
65**

ОВО МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

● **Људски нос** сваког дана произведе шољу течности ■

● Стабло афричког дрвета баобаб **може да има обим 30 метара**. Једно такво стабло у Зимбабвеу толико је широко да издубљено дебло служи људима као заштита на аутобуској станици. Може да прими 40 особа ■

● Ерупција вулкана Тера у Егејском мору која се догодила приближно 1600 година пре наше ере сматра се једном од најразорнијих природних катастрофа античког света. Претпоставља се да је овом ерупцијом уништена минојска цивилизација. Али, најновије теорије наговештавају да је ова ерупција **можда покренула моћни цунами** који је задесио Јевреје предвођене Мојсијем и омогућио им пролазак раздвајањем Црвеног мора ■

● Дана 28. фебруара 1983. године тачно у 23 часа и 3 минута потрошња воде у Њујорку **одједном је порасла за неколико милиона литара**, а разлог је био последња епизода култне хумористичке ТВ серије „М*А*С*Н“. Била је то најгледанија емисија у историји америчке телевизије, а завршетак серије напетост је пратило 105 милиона гледалаца широм Сједињених Америчких Држава који су, очигледно, тек након одјавне шпице одлучили да оду до клозета или попију чашу воде ■

M*A*S*H

NG U DOBROM RITMU

MARCELO & FILTER CREW

Samo u januarskom broju Huper poklanja kalendar sa domaćim bendovima (Marcelo i Filter Crew, Beogradski sindikat, Kanda Kodža i Nebojša, Vroom, E Play, Jarboli, Negativ, Mistake Mistake, Obojeni program, Eyesburn, Euforia). Fotografije potpisuje Nebojša Babić. Nije za propuštanje.

ПОДАТКИНИ
ЗАБАВНИК

12. 1. 2007.

● Првобитни назив за **пепси-колу** био је „Brad's Drink“ (Бредово пиће) ■

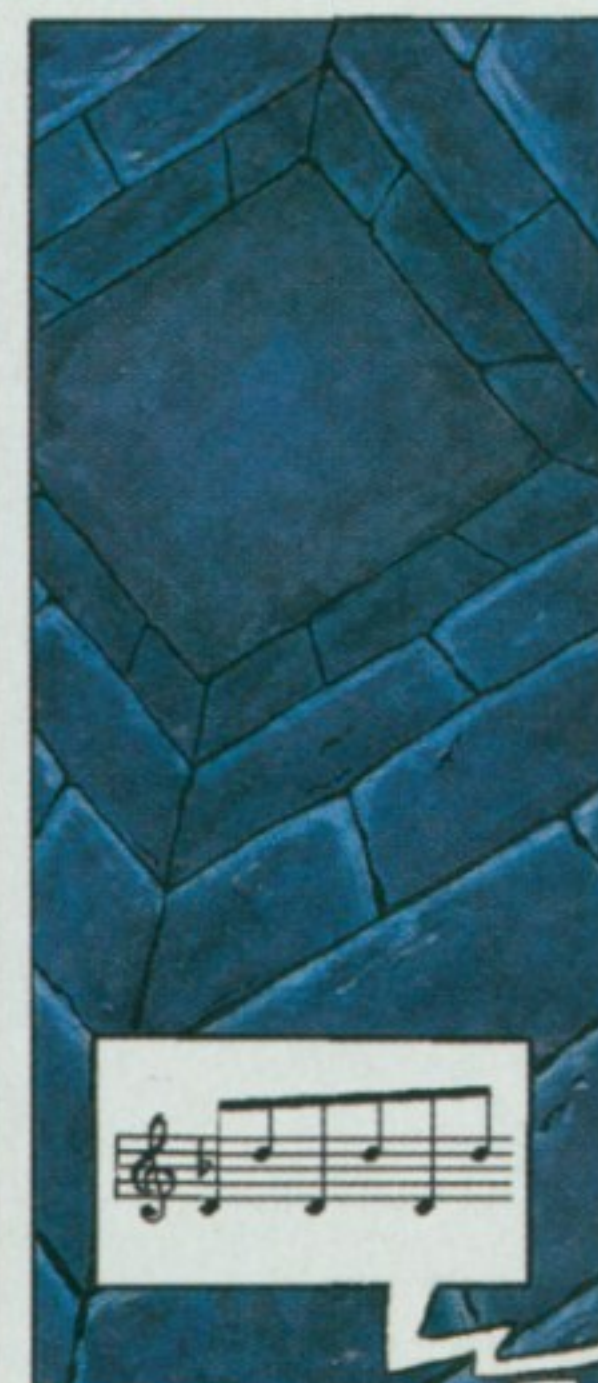
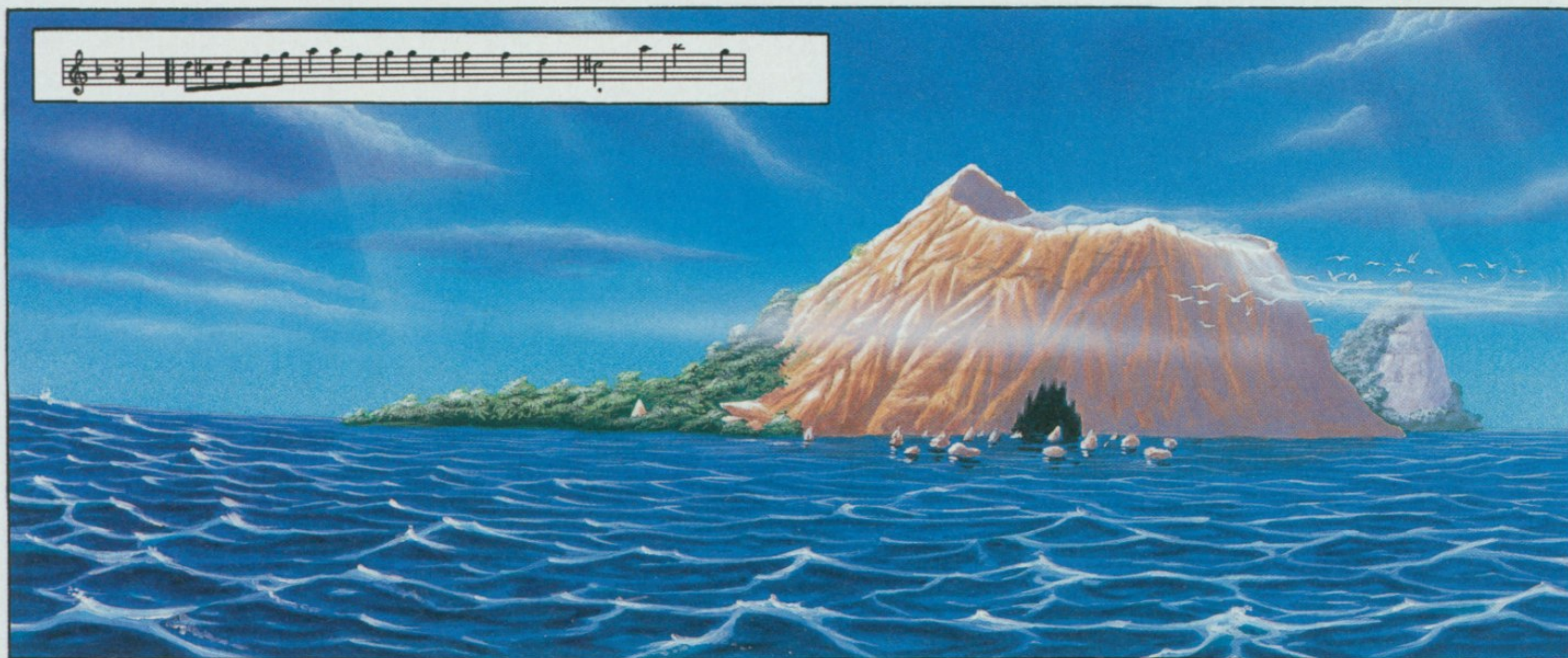

Написао
Ален Ерол
Нацртао
Жан-Лик Масбу

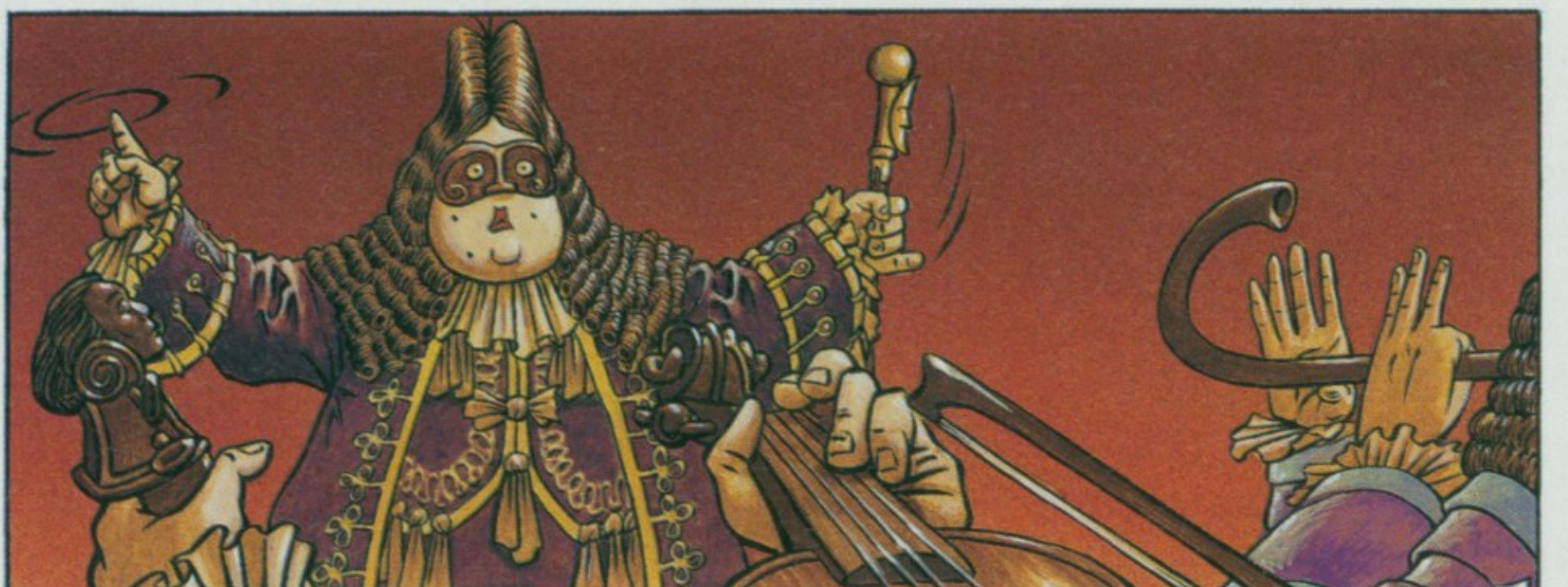
Превела
Оља
Петронић

Плаши и оцњаци

ЈОВАН БЕЗ МЕСЕЦА

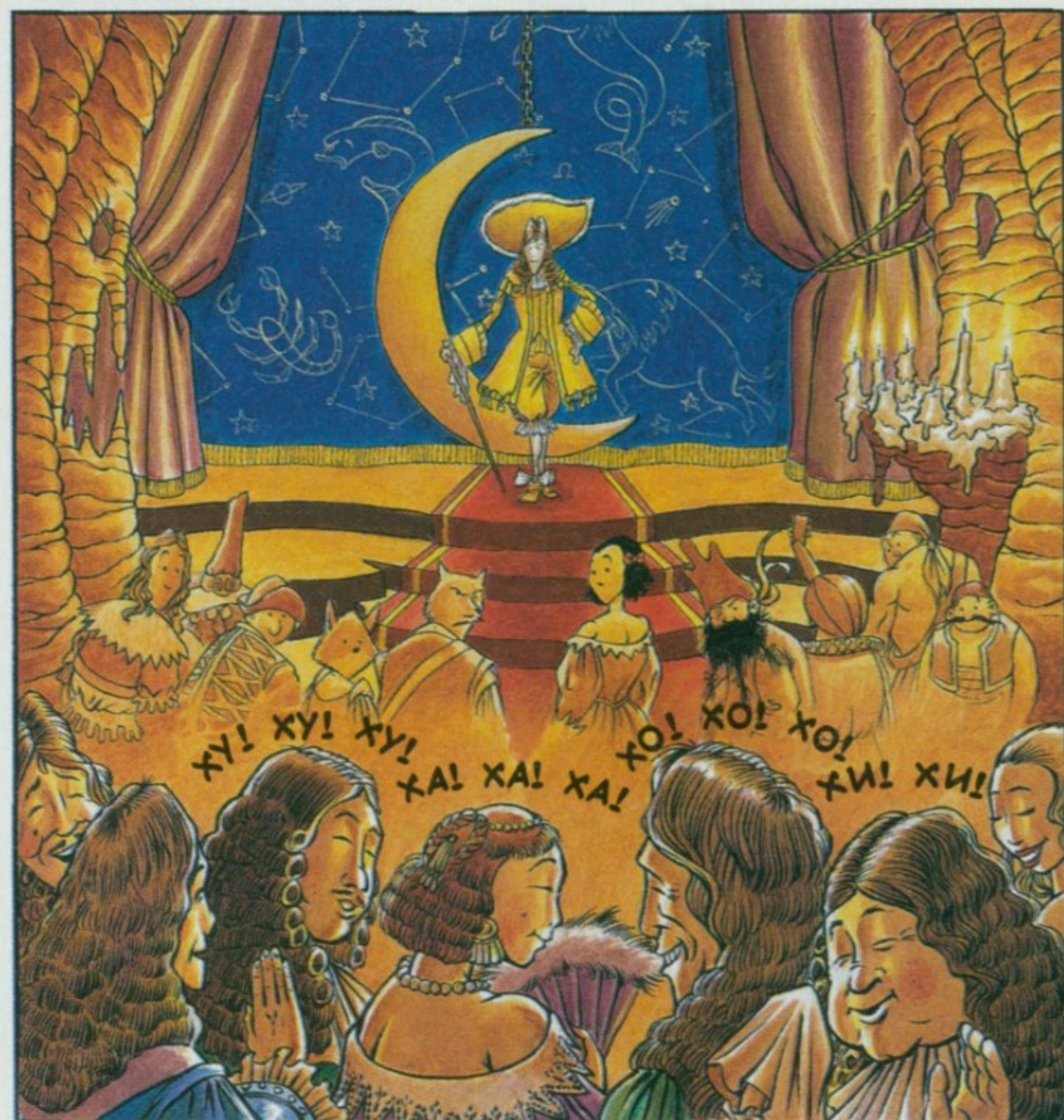

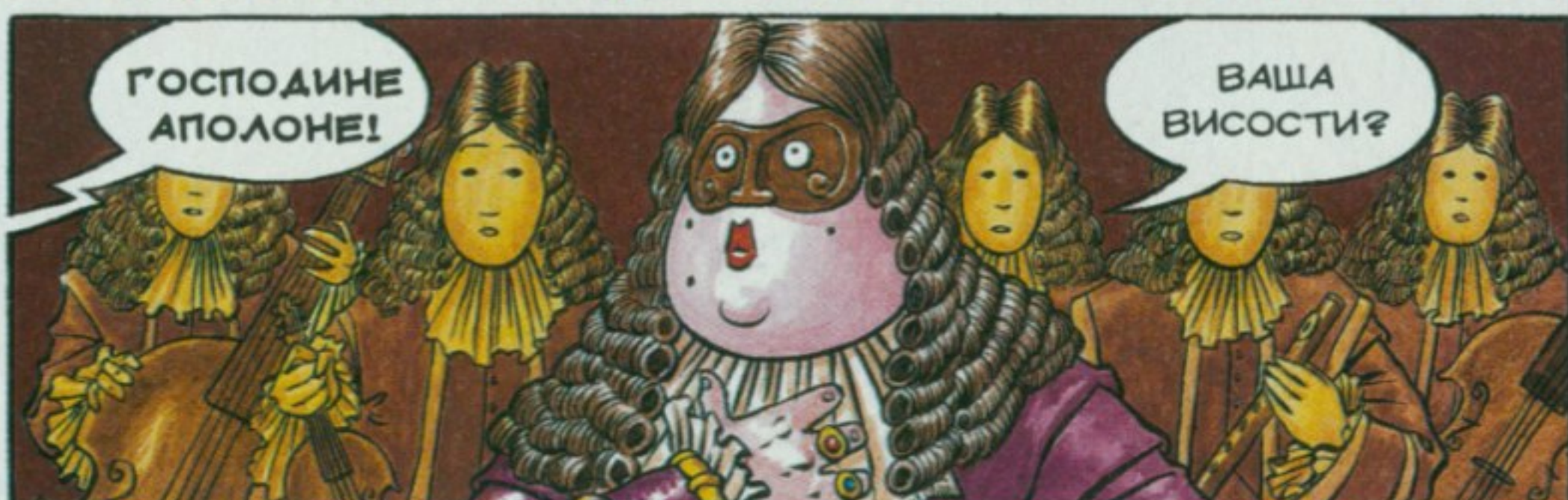

ОВАДЕ, ЗНАЧИ,
ПРИНЦ ЈОВАН ИСПИ-
СУЈЕ СВОЈЕ МАПЕ
С БЛАГОМ...

ТАКО ЈЕ! ОВО ЈЕ
ДВЕ СТОТИНЕ ЧЕТРАДЕСЕТ
И ПРВА, НАПИСАНА НА
ФИНСКОМ!

ПОПОПОП!

ЗЕМЉАНИ КОЈИ СУ
УСПЕЛИ ДА ЗАБАВЕ
ПРИНЦА!

ПЛЕМИКИ,
КАКО МИ ЈЕ
РЕЧЕНО...

ЗАР СУ НАС
ЛАГАЛИ?

ТАНГЕРИНСКА
ОСТРВА ИПАК
СКРИВАЈУ БЛАГО!

ВАШЕ ПРИСУСТВО
НА ОВОМ МЕСТУ,
ГОСПОЂО...

ГОСПО-
ЋИЦЕ!

КО ЈЕ
ТО?

ГОСПО-
ДИНОВА
СЕСТРА!

ГДЕ СУ
ОСТАЛИ?

НАШИ ПРАТИОЦИ
ОТИШЛИ СУ ДА
ЗАМЕНЕ СЦЕНСКУ
ОДЕКУ ДВОРСКИМ
ОДЕЖДАМА!

РАЗЛИКА ЈЕ
ВРЛО МАЛА,
ПРИЗНАЈЕМ!

ЛЕПО!

ИМАТЕ
ДУХА!

А ОН НЕ
ГОВОРИ
НИШТА?

ДА НИЈЕ
НЕМ?

ИЛИ
ПАК
ГЛУП?

НИСАМ НЕМ, АЛИ ЗНАМ ДА
ОСТАНЕМ ГЛУВ ЗА ПОРУГУ
КАД НА ЊУ НЕ МОГУ ДА
ОДГОВОРИМ НА МЕГДАНУ!

ОН САМО ШТО
НЕ УЈЕДА!

ДА ЛИ СЕ УВЕК
ТАКО ОБРАЋАТЕ
ПРИПАДНИЦАМА
НЕЖНИЈЕГ
ПОЛА?

НАРАВНО ДА
НЕ, СЕЋОРИТА!
И МАДА МИ НЕ
ПРИЈА ВАШЕ
ТРЊЕ...

...ВИ СТЕ
НЕСУМЊИВО...

...ВЕОМА
ЛЕПА
РУЖА!

ne čini čuda, samo osvežava

MINAQUA
fructo

prirodni izvor joda

Jod je neophodan svima, naročito deci, trudnicama i starijim osobama. Nedostatak joda umanjuje koeficijent inteligencije i do 15%. Jedna čaša Fructa obezbeđuje organizmu potrebnu dnevnu količinu JODA.

АНАГРАМ

ДРАГИ НАМ СТАРАЦ

МОЗГАЛИЦА

ОЋИ

Који се град у
Словенији крије
иза ове шифре? ■

ОДУЗИМАЉКА

Барску биљку
он не гази
када трчи
по тој стази ■

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		

Ову укрштеницу водоравно решавајте као класичну, а усправно као мозаичку.

ВОДОРАВНО: 1. Руски књижевник са слике, 2. Дело писца са слике – Дело писца са слике, 3. Ознака за ловца у шаху – Научна дисциплина – Врста кита (мн.) – Дело писца са слике, 4. Албанска телеграфска агенција – Врста рибе – Унутрашњи део шаке – Име писца Де Мопасана, 5. Народна република (скр.) – Пој птица – Славни скијаш-скакач, Мати – Име тенис-

ера Сампраса, 6. Појава на води – Чувени индијански поглавица – Врста малих коња, 7. Државник, Кенет – Острво у Беринговом мору – Река у Србији – север, 8. Стрниште – Спуштање на земљу ■

УСПРАВНО: АТАР, АТЛАНТ, БИ, ВАБИТИ СЕ, ВР, ВУК, ДК, ЕВАН, ЕКУТ, ИЈЕДНО, ЛАО, ЛАР, ЛЕЊИР, ЛЕОНИДА, НЕУМЕСНО, НР, ОЊЕГИН, ОСА, ПАР, ПАУН, ПОРА, ПСКОВ, РАКИТА, ТИНА, ТРАКТ, ЧК, У НУ, ХАЛ, ЧАГАН ■

ПОМИЦАЉКА

Називе животиња
помакните лево-
десно како бисте у
двема узастопним
усправним
колонама добили
називе још две
врсте сисара ■

ДИВЉА СВИЊА
ЛЕМУР
АЛПАКА
ЖИРАФА
КАМИЛА
ГВАНАКО

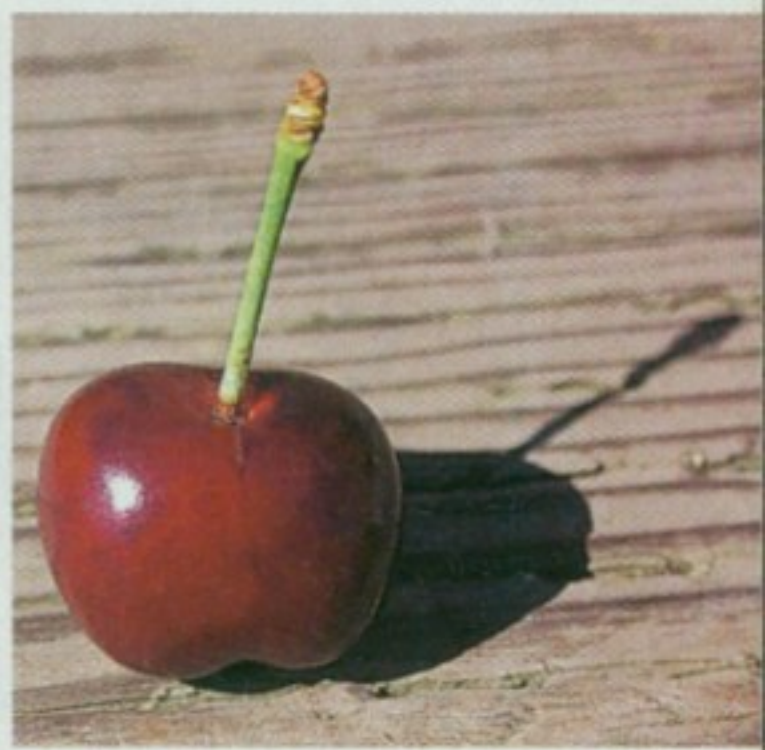
ИСПУЊАЉКА

ИЛУСТРОВАНА

		Ш		
				С
		Ћ		

Називе пет биљака са слика упишите водоравно како бисте у дијагоналним пољима добили назив биљке са шесте слике.

Слова: А, А, А, В, В, И, К, К, К, Л, М, Н, Њ, О, О, П, П, Р, С, Ћ, У, У, У, У, Ш ■

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								

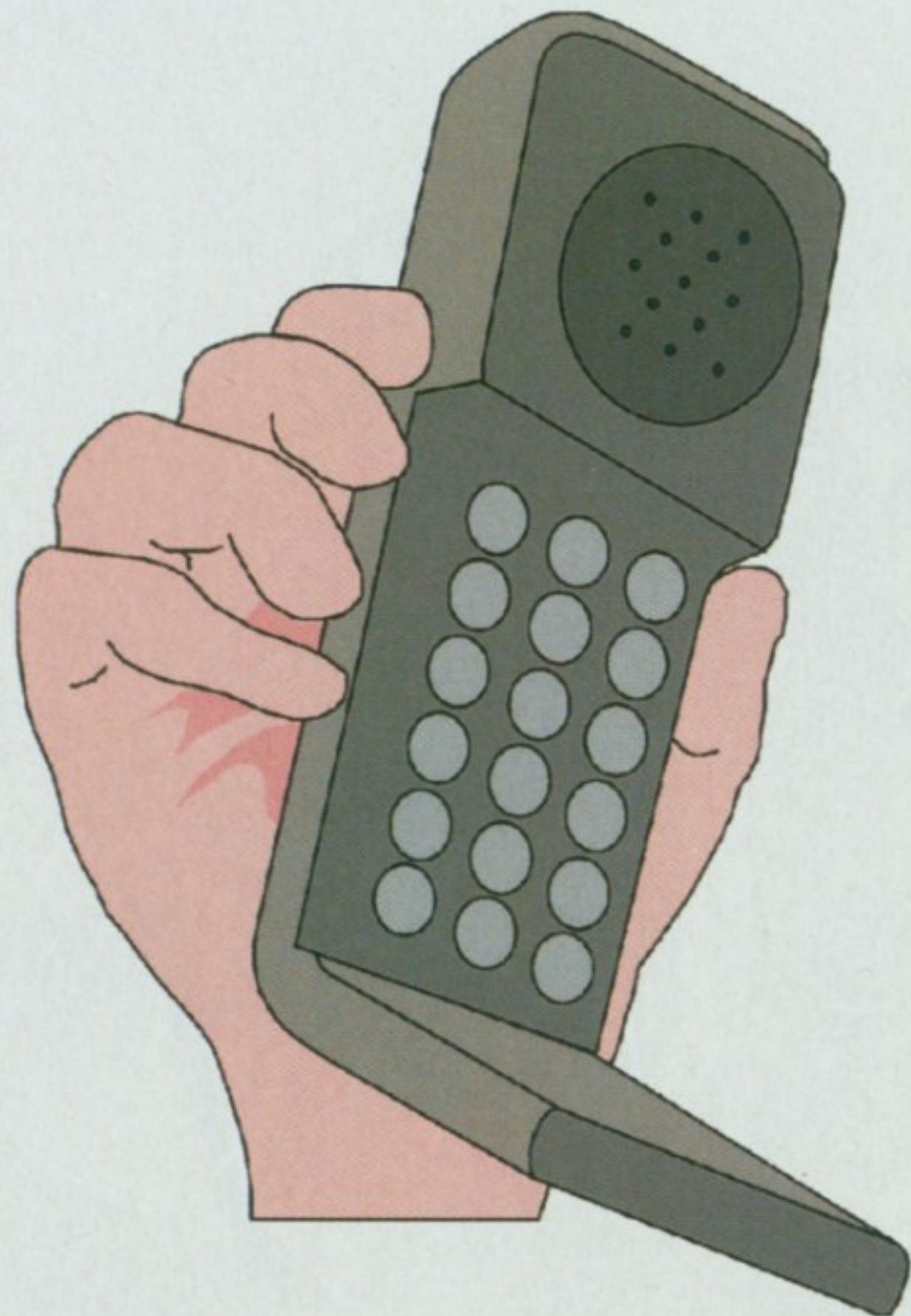
ВОДОРАВНО: 1. Град са слике, 2. Врста афричког папкара – Алатке за кошење, 3. Надимак сликара Тулуз-Лотрека – Троцифрени број, 4. Прво слово – Име виолинисте Миленковића, 5. Одбацивање од тла (мн.), 6. Скица, нацрт – Посао.

УСПРАВНО: 1. Омиљена дечија забава – Ознака за понд, 2. Снови – Слично (скр.), 3. Држава у којој је град са слике, 4. Ознака за ампер – Универзитетски град на Темзи у Енглеској, 5. Аутомобилска ознака за Никшић – Иницијали редитеља Кустурице, 6. Мореуз на коме се налази град са слике, 7. Брана на води, 8. Име државника Брежњева ■

АНАГРАМ (+Л)

БИ ЛИ ТО ФЕНОМЕН?

НЕОБИЧАН АНАГРАМ

1, 2, 3, 4, 5 (латиницом) – птица грабљивица.
3, 2, 5, 4, 1 (ћирилицом) – производ пчела.

УЉЕЗА

ИЗБАЦИТЕ

БОТОШАНИ
БРАШОВ
КЛУЖ
КРАЈОВА
ПЛОЕШТИ
СЛИВЕН
ТРГОВИШТЕ

РЕШЕЊА НА СТРАНИ 65

СРПСКИ ЈУНАК И ЊЕГОВ РАТНИ ТРОФЕЈ

САБЉА КУЛИН

Војвода поцерски, Милош Стоићевић у једној борби заробио је изузетно вредно оружје погинулог турског команданта које су његови људи, бежећи из Мачве у Босну, хтели да спасу

засуто црним лешевима необузданих делија и напојено њиховом крвљу”.

На Мишару су пали најславнији турски команданти: Кулин-капетан, Синан-паша из Горажда, Мехмед-капетан из Зворника са оба сина и многи други виђени бегови, чувени јунаци. У тој бици, са српске стране, посебно се истакао Милош Стоићевић, војвода поцерски.

Турци су после битке бежали на све стране. Прво ка Шапцу. Али, били су толико престрављени да им ни шабачка тврђава није изгледала довољно сигурно да их заштити од налета устаничких чета. Зато су бежали даље, што даље од Мишарског попришта.

Славна Мишарска битка, једна од најзначајнијих и најкрвавијих у Првом српском устанку, завршила се катастрофалним поразом велике турске војске. „Мишарско поље, доскора весело и зелено” – пише један хроничар овог ратног догађаја из 1806. године – „изгледало је тада тамно и тужно, преровано ђуладима из турских и српских топова и

КАПЕТАНА

Карађорђе је српским борцима наредио да гоне Турке. Међу гониоцима био је и поцерски војвода Милош Стоићевећ са својим одредом који је напао непријатеља по Мачви где год је стигао.

Нудили су злата колико је сабља тешка

У једној борби Милош је заробио сабљу погинулог Кулин-капетана, коју су његови људи, бежећи у Босну, хтели да спасу. Била је то драгоценa сабља не само по томе што је припадала славном турском јунаку и била један од најлепших ратних трофеја тог времена, него и зато што је на себи имала важне породичне записе...

„ЈУНАК НЕИСКАЗАНИ“

У књизи „Животи српских војвода“, Вук Караџић овако пише о поцерском војводи:

„Име је овога славнога јунака познато из народних песама наших и изван народа српскога. Ја овде не мислим његову славу умложити, него ћу само, колико знам, да назначим из његова житија оно што сваки, слушајући име његово, може зажелети да зна.

Милош Стоићевећ родио се у Поцерини, у селу Врањској. У детињству своме научи по манастирима мало читати и писати. Прве године српске буне био је прост војник, а потом постане писар код грушићкога кнеза Илије Марковића, који је тада био као буљубаша у Поцерини. Кад Турци 1806. године пређу у Мачву и нахију шабачку попале и похарају, кнез Илија се преда Турцима и они га учине оборкнезом поцерским. Милош се не хтеде предати (премда су му Турци били матер заробили) него побегне у шуму и стане сам купити чету. У том Црни Ђорђије стигне одоздо, те Турке узије и њега постави војводом поцерским и назове га својим посинком...

Милош је био малог раста, пошироких уста и дугуљастих образа, смеђе косе и танких, подугачких бркова, врло весео и шаљив; а јунак неискazани. Много је његовом јунаштву помогло што је све помишљао на Милоша Обилића, који је, као што се пева и приповеда, такођер био из Поцерине, а кажу да га је и Црни Ђорђије тога опоменуо кад га је завојводио...” ■

На сабљи Кулин-капетана били су исписани берати (дипломе) Кулин-капетана. Ти царски берати садржавали су његове заслуге због којих је за узврат добио села и поседе. Стога је поцерски војвода убрзо примио поруку Кулинове породице. Нудили су му за сабљу онолико злата колико је тешка, а тежила је читаво богатство.

Милош Стоићевећ одбио је понуду а тиме и богатство које би можда било једно од највећих у тадашњој Србији. Одговорио је породици погинулог турског феудалца да ће јој вратити драгоцену сабљу ако Турци врате све српско робље које су

у току те године одвели из Мачве. Желео је тако да ослободи и своју мајку коју су Турци такође заробили.

Захтев поцерског војводе био је неостварљив. И да су хтели, Турци нису могли да га испуне јер је робље било распродао по целој царевини. Тако је сабља остала код Милоша, који је ипак имао срећу да своју мајку ускоро види слободну. Она је, наиме, и без откупа ослобођена када су Срби заузели Шабац јер Турци нису стигли да је одатле одведу.

Прилике после Свиштовског мира

У биткама с Турцима, Милош Стоићевећ задобио је и друге драгоцености и постао богат. Међутим, он се није обогатио грабећи турске поседе, намећући велике порезе и тргујући, као већина других кнежева и војвода потеклих из новостворених сеоско-трговачких слојева.

Ови први србијански богаташи настали су после Свиштовског мира, закљученог 1791. године између Аустрије и Турске, после трогодишњег рата између те две силе. Прилике у Србији тада су се нешто поправиле зато што су интереси и Турске и Аустрије тражили мир на граници и успостављање уобичајеног трговачког промета. Само зато унете су и у овај уговор о миру одредбе које су Србију довеле у повољнији положај, јер су турским царским ферманима дате неке олакшице Србији.

Одређен је годишњи данак у износу од 400.000 гроша, с тим да га разрезају кнежеви, а после прикупљања предају београдском паши. Утврђено је да народ сам бира кнежеве који су добили и право да решавају мање судске и управне спорове и да држе наоружане људе. Турцима је забрањено да насељавају села, а донете су и одредбе које

забрањују делатност јаничара, главних изазивача нереда.

Новим стањем у земљи створени су услови за до-некле миран живот и по-словање које је одмах по-чело и све више се разви-јало. Под тим условима, који су постојали једно дуже време, ојачали су сеоско-трговачки богата-ши. А са повећањем бо-гатства растао је и утицај овог слоја људи. Убрзо је постало правило да се из тог реда бирају кнежеви и оборкнежеви, а то се одр-жало и у време кад је бук-нуо Први српски устанак.

У току устанка војводе и кнежеви повећали су још више своје богатство и настојали да учврсте власт, самосталност и господство, показујући тежњу да свако у свом крају постане оно што је

раније био турски спахи-ја. Карађорђе се, као вр-ховни вођа, борио против ове тежње и то је довело до унутрашњих сукоба који су имали кобне по-следице по крајњи исход устанка.

ТРОФЕЈ БЕЗ ОТКУПА ВРАЋЕН

После Милошеве смрти, војвода поцерски постао је његов брат Јанко. Он, међутим, није био досто-јан наследник свог брата јер се 1813. године у Ле-шници предао Турцима. Тако је сабља Кулин-капета-на враћена Турцима без откупа, а Јанко Стоићевић је, као роб, одведен у Цариград, где је и умро ■

Недаће унутрашњег уређења ослобођених крајева повећавале су се, а расле супротности из-међу војвода и кнежева, с једне и Карађорђа, с друге стране. Док су први тежи-ли да новим уређењем очувају своју самостал-ност, Карађорђе није хтео

да се створе нове спахије и спахилуци. А то није хтео ни народ.

Унутрашња борба нано-сила је штете општем на-родном покрету, а и реду у земљи јер су почели да се појављују одметници, хај-

дуци. Хајдуке су подржа-вали војводе и кнежеви, и они су кварили поредак да би довели у питање нову власт. Карађорђе је издао строге наредбе против од-метника по којима је сваки војвода морао не само да их гони него и да надокна-ди штету коју они начине.

У Поцерини се, како сведочи Вук Карџић, од-метнуо „некакав хајдук Прело“. Милош Стоићевић није хтео да у свом крају трпи одметника. Сазнао је где се налази и ка тој шу-ми кренуо је са неколико људи. Хтео је да га ухвати или убије. Војвода је ишао на коњу, пред свима.

– Предај се! – рекао је кад је био наомак одмет-ника.

Али, овај се заклонио иза једног дрвета, уперо пушку и одговорио:

– Натраг, војводо, поги-нућеш!

Милош Стоићевић није хтео натраг. Пушка је пла-нула и један од најславни-јих јунака Првог српског устанка је погинуо. Било му је тек тридесет пет го-дина. Убрзо је одметник ухваћен и убијен, али то је била слаба утеха за све који су знали и поштовали легендарног Милоша По-церца ■

Ј. Радовановић

Илустровао
Предраг Гиневски

ПЕТ ЖИВОТНИХ ДАРОВА

Марк Твен

У зору живота стигла је добра вила с корпом и рекла: „Ево поклона. Узми један, друге остави... Буди опрезан, пажљиво одабери, да, пажљиво одабери! Само један је и – вредан”.

Било је пет дарова: Слава, Љубав, Богатство, Задовољство, Смрт. Младић рече сав узбуђен: „Нема потребе да размишљам”, и одабра Задовољство.

Потом је отишао у свет и уживао у задовољствима којима су млади склони. Али, свако од тих задовољстава кратко је трајало, било је испразно и бескорисно и пружио му је само разочарање. Када би се окончало, као да је почињало да му се руга. На крају младић је рекао: „Све ове године сам протраћио. Кад бих поново могао да бирам, учинио бих то мудрије.”

Добра вила се појавила и рекла: „Још су четири дара преостала. Бирај поново и, авај, запамти да време лети и да је само један од тих дарова драгоцен.”

Младић се дуго премисљао и напосок одабрао Љубав не приметивши у очима добре виле наговештај суза.

После много година човек је седео поред сандука, у празној кући. Сам је са собом разговарао: „Једна по једна су одлазиле и остављале ме. А сад она последња и срцу најдража овде лежи. Обузимало ме је разочарање за разочарањем. За сваки сат среће та издајица – Љубав продавала ме је и ја сам је плаћао хиљадама сати испуњених патњом. Из дубине срца ја је проклињем.”

„Бирај поново”, огласила се добра вила.

„Протекле године научиле су те мудрости, у то сам сасвим сигурна. Остала су још три дара. Само један има праву вредност. Запамти то и пажљиво одабери.”

Човек је дуго размишљао, потом је одабрао Славу. Добра вила је, уздишући, поново нестала.

Протекле су године и добра вила поново се појавила, стала испред човека који је, у дану који је истицао, седео сасвим сам. Размишљао је. Она му је прочитала мисли.

„Моје име прочуло се у целом свету, свако је за мене чуо. Извесно време чинило ми се да је све како треба. Онда је стигла завист, потом омаловажавање, па клевете, а онда мржња и на крају прогон. Све то сменила је поруга што је био и почетак краја. Напосок се појавило сажаљење – лома на којој је спаљена слава. Ох, јаде и чемеру славних! Основни циљ је да те баце у блато и да те презиру и сажаљевају.”

„Бирај поново”, огласила се добра вила. „Остала су два дара. И не очајавај. Драгоцен дар још је ту.”

„Богатство које значи и моћ! Баш сам био слеп!”, рекао је човек. „Сада ће, напосок, живот бити вредан живљења. Проводићу се,

расипати, све ћу засенити богатством. Сви који ми се сада ругају и који ме презиру пузаће у прашини испред мојих ногу, а ја ћу своје гладно срце нахранити њиховом завишћу. Имаћу сву раскош, све радости, сва задовољства духа, све погодности

које могу да задовоље људско тело. Куповаћу, куповати и куповати! Поштовање, уважавање, обожавање – прегршти животних милости које на пијаци живота и овог пролазног света могу да се набаве. Изгубио сам доста времена и до сада лоше бирао, али заборавимо оно што је прошло. Био сам неук, али сад могу само најбољем да се надам.”

Протекле су три године и дошао је дан кад се човек, сав дрхћући, нашао у пустом поткровљу. Био је испијен и блед, очи су му имале празан поглед, а одело му је било у ритама. Грizaо је суву корицу хлеба и мрмљао:

„Нека су проклети сви светски дарови, све су то обичне ругалице и у злато умотане лажи. Сваку бих опозвао, сваку до једне. Нису то дарови, већ најобичнији дугови. Задовољство, Љубав, Слава, Богатство нису ништа друго до прерушени Бол, Патња, Срамота, Сиромаштво. Добра вила тачно ми је рекла. У читавој њеној ризници постоји само један драгоцен дар, само један који није без вредности. Сад добро знам колико су сви остали дарови јадни и безвредни у поређењу с јединим непроцењивим, драгим и слатким којим се натапају снови без сна, тело ослобађа боли и човек се бори против патњи које му изједају душу и срце. Донеси ми је! Исцрпљен сам, неопходан ми је одмор.”

Добра вила поново је дошла носећи четири дара, само је Смрт недостајала. Рекла је:

„Већ сам је дала.”

„Ох, јадан ја! Шта је мени преостало?”

„Оно што чак ни ти ниси заслужио: окрутна увреда дубоке старости” ■

Превела
Весна Софреновић

Када се за неко дете каже да је чудо – реч је о похвали! То обично значи да је неупоредиво више него остали вршњаци обдарено неком способношћу. Ипак, ако дете назовемо чудом од детета, најчешће мислимо на ону децу која су на посебан начин музички обдарена. Као на пример Моцарт.

У детињству многа деца исказују посебну даровитост за одређене области стваралаштва, што не значи да ће се тиме у животу и бавити. Јер, не посвећујемо се баш сви ономе што нам иде лако од руке. Неки као да су опседнути

Живот је бајка

до од детета". У десетој години родитељи су је довели на Париски конзерваторијум да учи оргуље и композицију.

Нађино порекло било је веома занимљиво и наговештавало је узбудљив потоњи живот: њена мајка била је руска принцеза Раиса Мишецкаја, оперска певачица, удата за свог четрдесет година старијег професора певања Ернеста Буланжеа. Нађина бака по оцу

НЕОБИЧНЕ ДЕВОЈЧИШЕ

Кћерке руске принцезе и знатно старијег француског професора певања, Нађа и Лили Буланже, биле су чуда од деце, а потом две највеће композиторке двадесетог века

Лили је имала само две године када су открили да је још обдаренија од Нађе. И тако је Мари Жилијет Олга, како је гласило пуно Лилино име, пошла с Нађом на Конзерваторијум. Иако није имала ни пет година, мирно је седела на часовима теорије компоновања, а ускоро је почела да похађа и часове оргуља. Ни то није било довољно. Научила је да свира виолину, виолончело, клавир и харфу! Прекрасно је певала. Све што је старија сестра Нађа знала научила је и Лили. Једноставно речено, Лили је била средиште Нађиног света.

„Римска награда” за младу Лили

Обе сестре су такоређи истовремено почеле да пишу музику. С једном разликом: Лили је у деветнаестој години освојила Римску награду за кантату „Фауст и Хелена”, у то време највеће музичко признање за композицију. Ниједна жена пре ње никада није

успела да освоји ту награду. Вест да је девојка надмашила знатно старије колеге композиторе, одјекнула је не само у Француској. Нажалост, већ у то време Лили је била веома болесна.

Наиме, још у другој години добила је упалу плућа и једва је преживела. Од тада стално је оболевала. Најтужнији тренутак у животу ове лепе и религиозне девојке била је очева смрт. Тада је имала само шест година и још више се везала за сестру... Њена велика осетљивост била је јасно уочљива. Осим тога, мучила је и туберкулоза црева, касније названа Кроновом болешћу. Ипак, Лили је успевала да нађе снаге и упркос болести компонује. Псалме „Pie Jesu” завршила је само неколико дана пре смрти, али опера „Princesse Malenie” остала је недовршена. Када је умрла, Лили Буланже имала је само двадесет три године. А сви су веровали да ће написати велика дела. Међу њена најпознатија остварења спадају оркестарске композиције „Пролећно јутро” и „Тужно вече”. Чувени џез музичар Херби Хенкок много година касније изјавио је да је Лили Буланже највећи композитор у историји музике.

После Лилине смрти, Нађа је готово престала да компонује. Посветила се дириговању и педагошком раду. У томе је била врло успешна. Имала је фотографско памћење, сматрала је да сваки њен студент треба да зна напамет Бахов „Добро темперовани клавир”, да добро пева, чита партитуре „с листа”... Дириговала је Њујоршком филхармонијом, Бостонским симфонијским оркестром и Симфонијским оркестром Би-Би-Сија. Предавала је у Француској и у Америци. Била је уважавана и слављена. Снимци њених композиција и њена тумачења дела других аутора, припадају светској музичкој баштини.

Како би изгледала музика 20. века да Лили Буланже није умрла 1918. године тако млада? Шта би уз Лили написала њена старија сестра Нађа? Да ли би свеједно стала пред оркестар? Услов за све што чинимо јесу избор, љубав и страст, написала је Нађа Буланже и то би могао да буде и једини одговор на питања о животу ових даровитих сестара.

Живот млађе сестре Буланже био је недвосмислено трагичан, будући да је живела тако кратко. Живот друге сестре био је дуг и плодотворан. Заједничко за обе била је истинска и потпуна посвећеност музици ■

Мирјана Огњановић

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

12. 1. 2007.

страшћу према ономе што најтеже чине. Волети дете, значи усадити му жељу према најтежим стварима, највећим препрекама, написала је својевремено једна од највећих композиторки двадесетог века – Францускиња Нађа Буланже (1887–1979).

Композитор, педагог, диригент

Госпођица, како су звали Нађу Буланже, доживела је дубоку старост: живела је 92 године. Оставила је велики траг у уметничкој музици као стваралац, али и као извођач и педагог: између осталог, била је професор Арона Копланда, Леонарда Бернштајна, Астора Пјацолле, Филипа Гласа и Квинсија Џонса. Занимљиво је да је и сама почела као „четрдесет осам

била је Мари Жилијет Халингер Буланже, славна певачица, дугогодишњи члан Комичне опере у Паризу. Отац Ернест, осим што је био певач, бавио се и компоновањем: дружио се с Фореом, Шарлом Гуноом и Маснеом. Њихов отмени париски дом посећивали су највећи француски уметници с краја 19. века, а пре свега музичари. Даровитост старије кћерке Нађе Ернест Буланже, препустио је „на управљање” Габријелу Фореу. Он је требало да је подучи вештини писања музике.

Прича о породици Буланже од тада постаје још занимљивија... Када је кренула на Конзерваторијум, Нађа је по сваку цену желела да поведе своју шест година млађу сестру Лили коју је обожавала. Иначе,

ИСКОРИСТИТЕ ШАНСУ

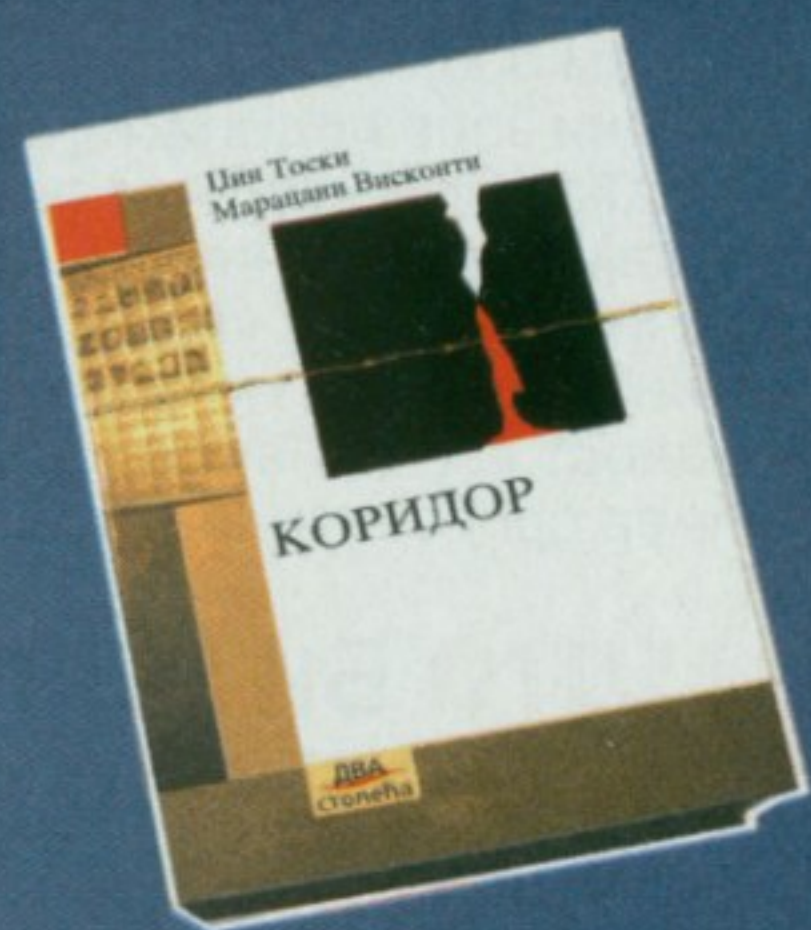
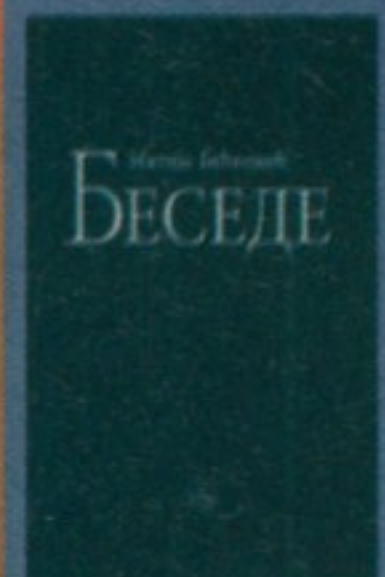
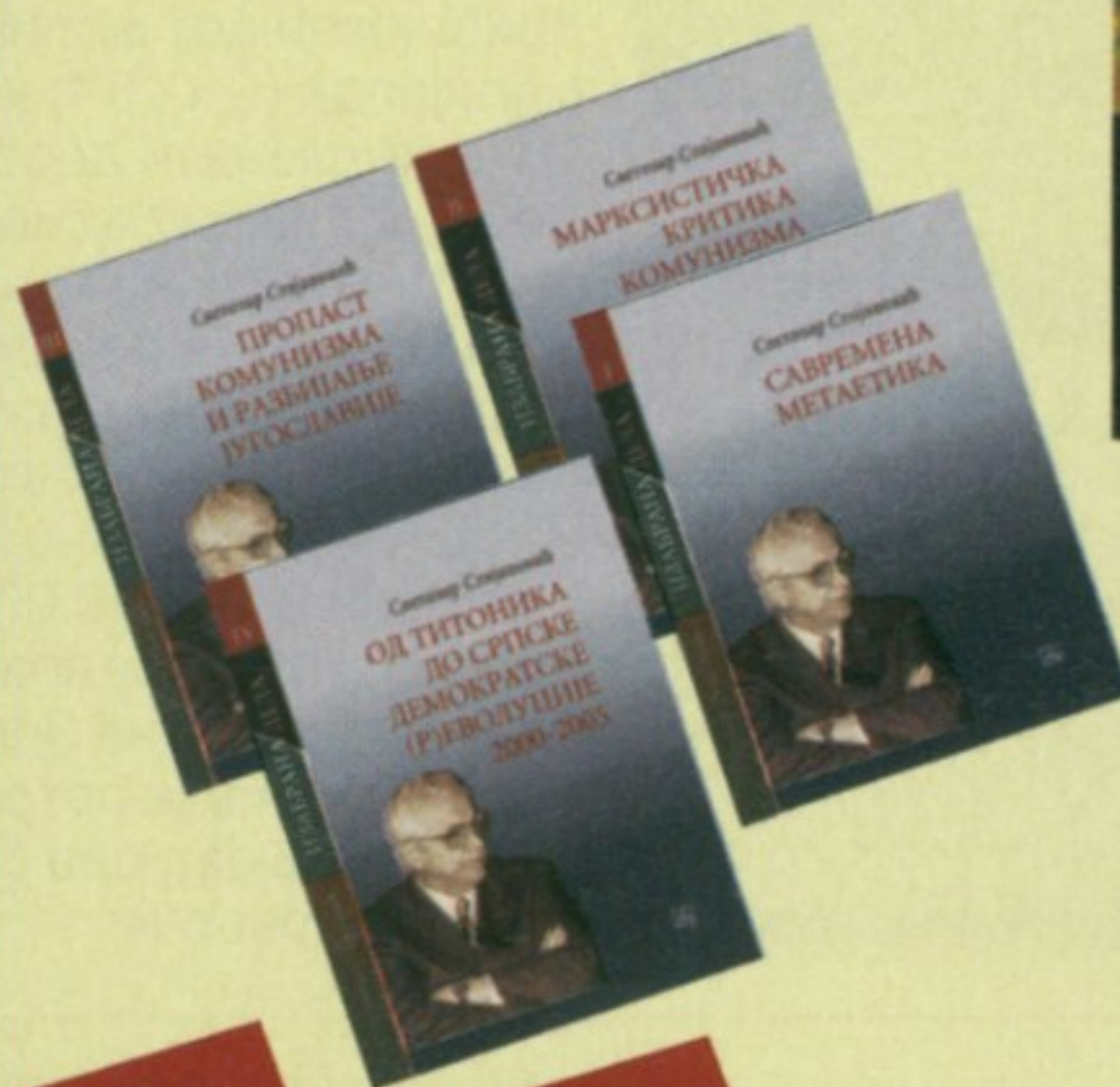
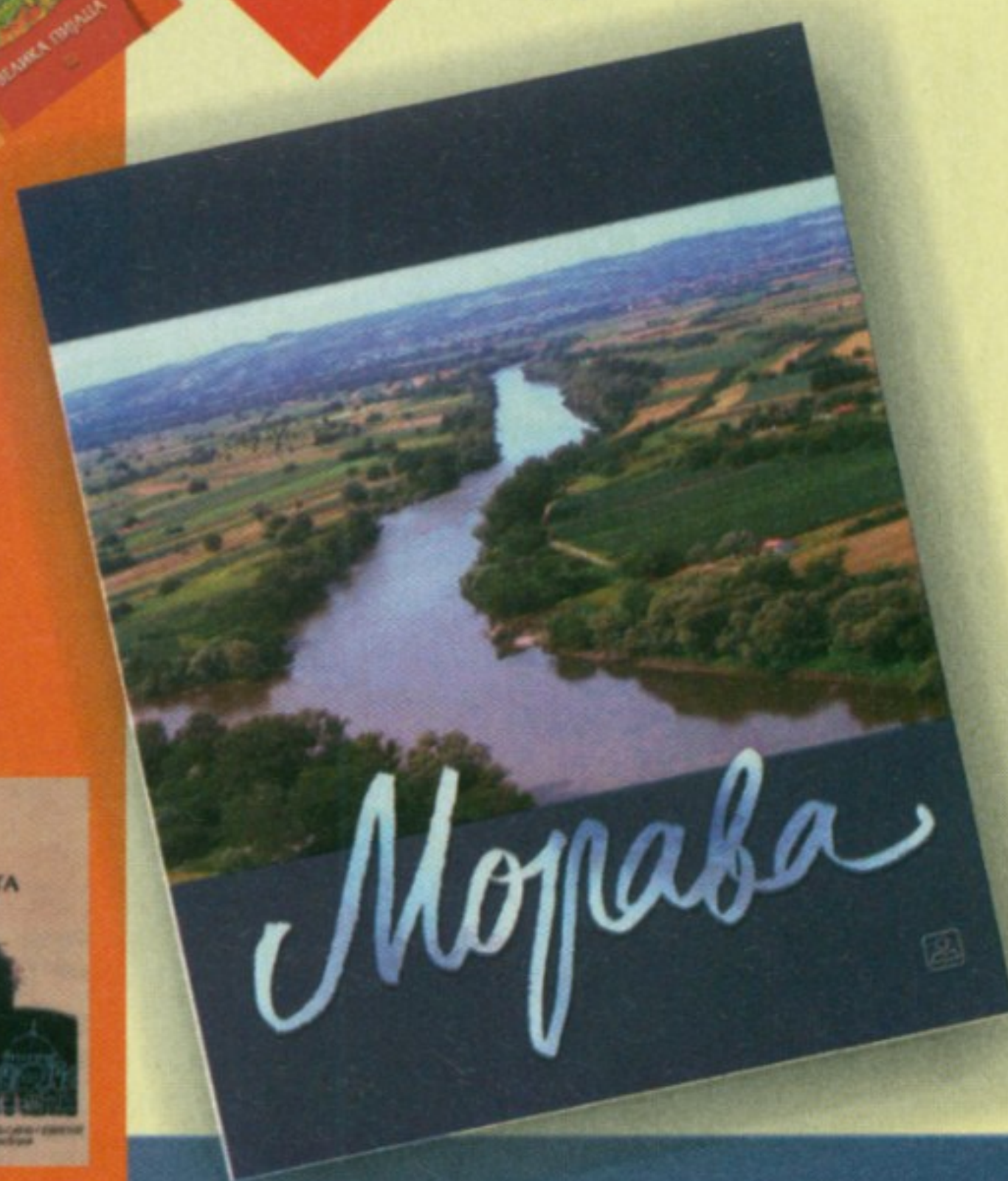
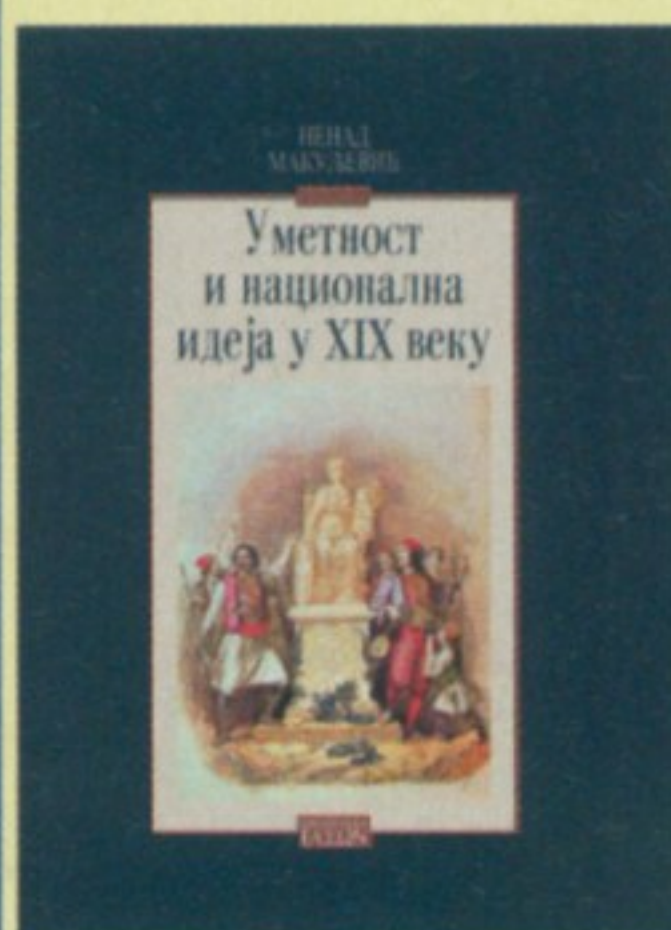
ЗАВОД ЗА УЧБЕНИКЕ
БЕОГРАД

www.zavod.co.yu

ИЗДАВАЧКИ ПОДУХВАТ
ГОДИНЕ

књигаи
по

БИБЛИОТЕКА
НОВА ДЕЛА

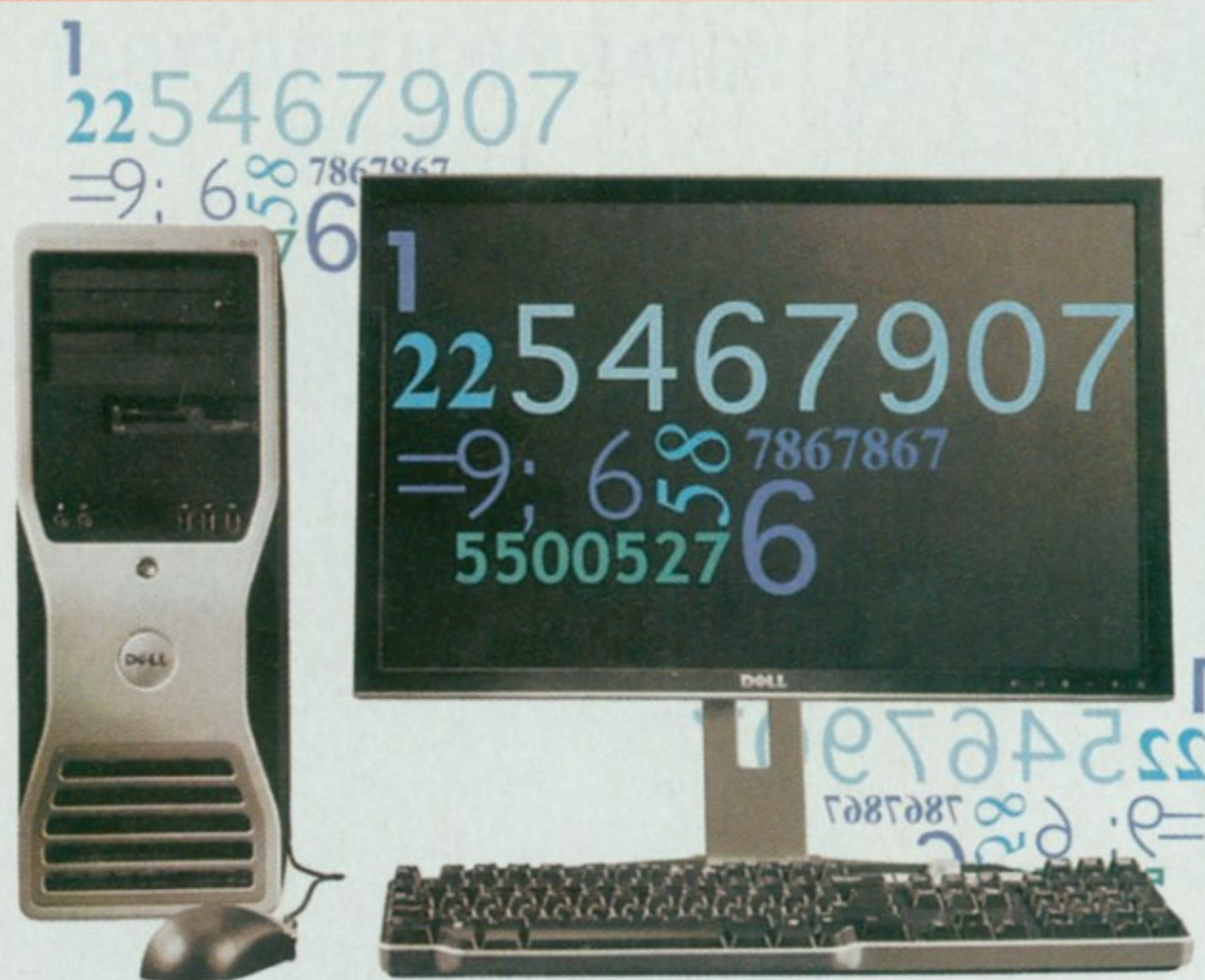
КЊИЖАРЕ У БЕОГРАДУ
ОБИЛИЋЕВ ВЕНАЦ 5 ТЕЛ/ФАКС: 638-405
КОСОВСКА 45 ТЕЛ/ФАКС: 3224-708
ВУКАСОВИЋЕВА 50 ТЕЛ/ФАКС: 3594-835

КЊИЖАРА У НИШУ
ТРТ КРАЉА АЛЕКСАНДРА 3 ТЕЛ: 018/511-428

НОВИ САД СРЕМСКА 7
ПРОДАЈА: 021/616-310
КЊИЖАРА: 021/624-433

КЊИЖАРА У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
ВЛАДЕ БЕТКОВИЋА 1 ТЕЛ: 028/ 421-609

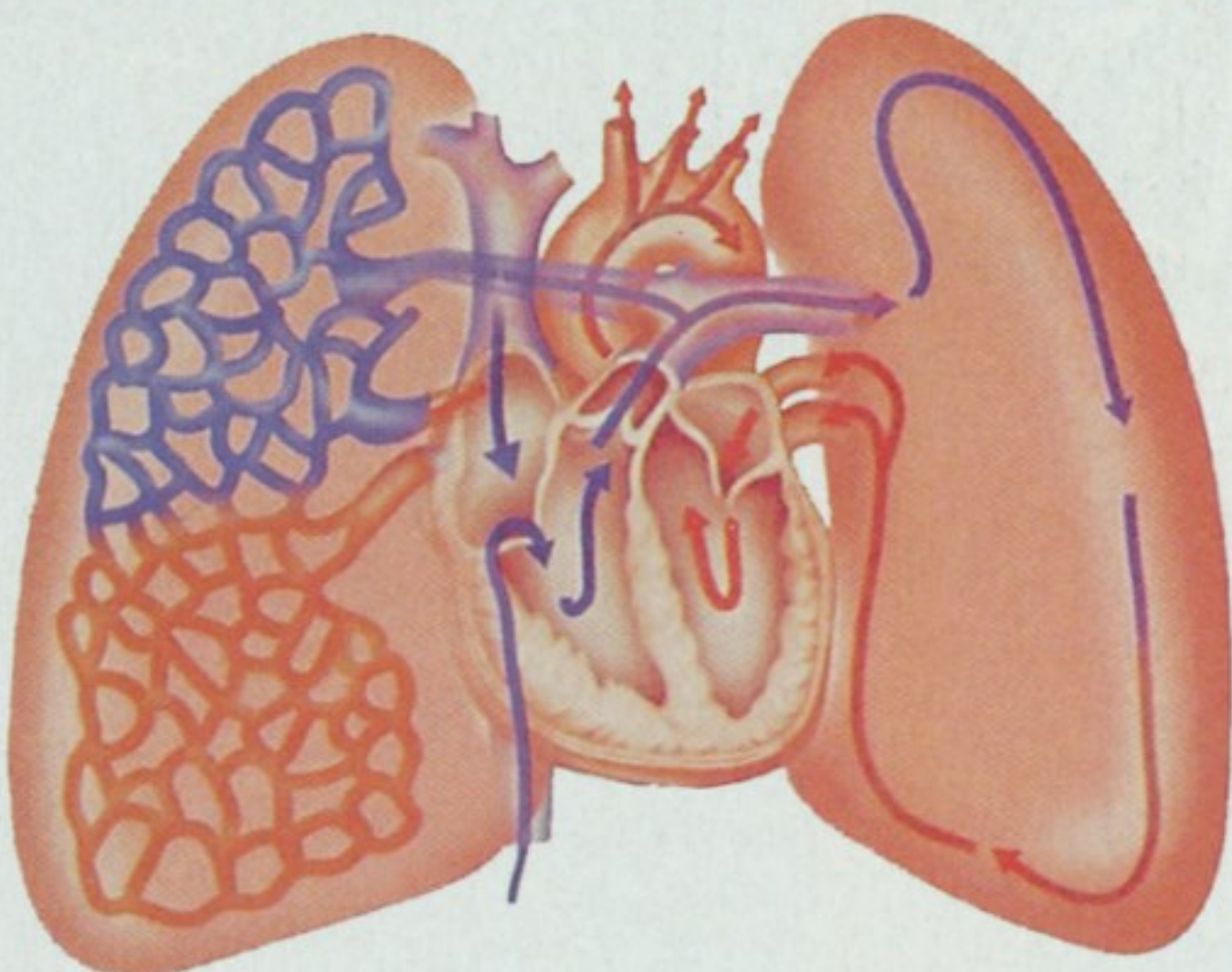
ЗАШТО? КАКО!

КАКО РАЧУНАР БИРА СЛУЧАЈНЕ БРОЈЕВЕ?

С обзиром да су рачунари машине засноване на логици, у њиховом раду **нема места случајностима**. За генерисање низа бројева који изгледају као да су случајно изабрани, рачунар користи посебан алгоритам. У савршеним условима све случајне вредности требало би да имају подједнаке шансе да се појаве у низу без понављања. Најједноставнији начин је почети са једним бројем, помножити га неким великим бројем, додати још једну велику вредност и добијени збир поделити још једним великим бројем. Резултат се враћа алгоритму као почетна вредност за следећи „случајно“ изабрани број. Међутим, ако би први број којим се започиње низ био увек исти, алгоритам би онда сваки пут неминовно давао исти низ бројева. Зато се као почетна вредност узима нешто што се тешко може поновити, као на пример број секунди протеклих од почетка 2000. године ■

ЗАШТО БИ ЧОВЕКА УБИЛО УДИСАЊЕ ЧИСТОГ КИСЕОНИКА?

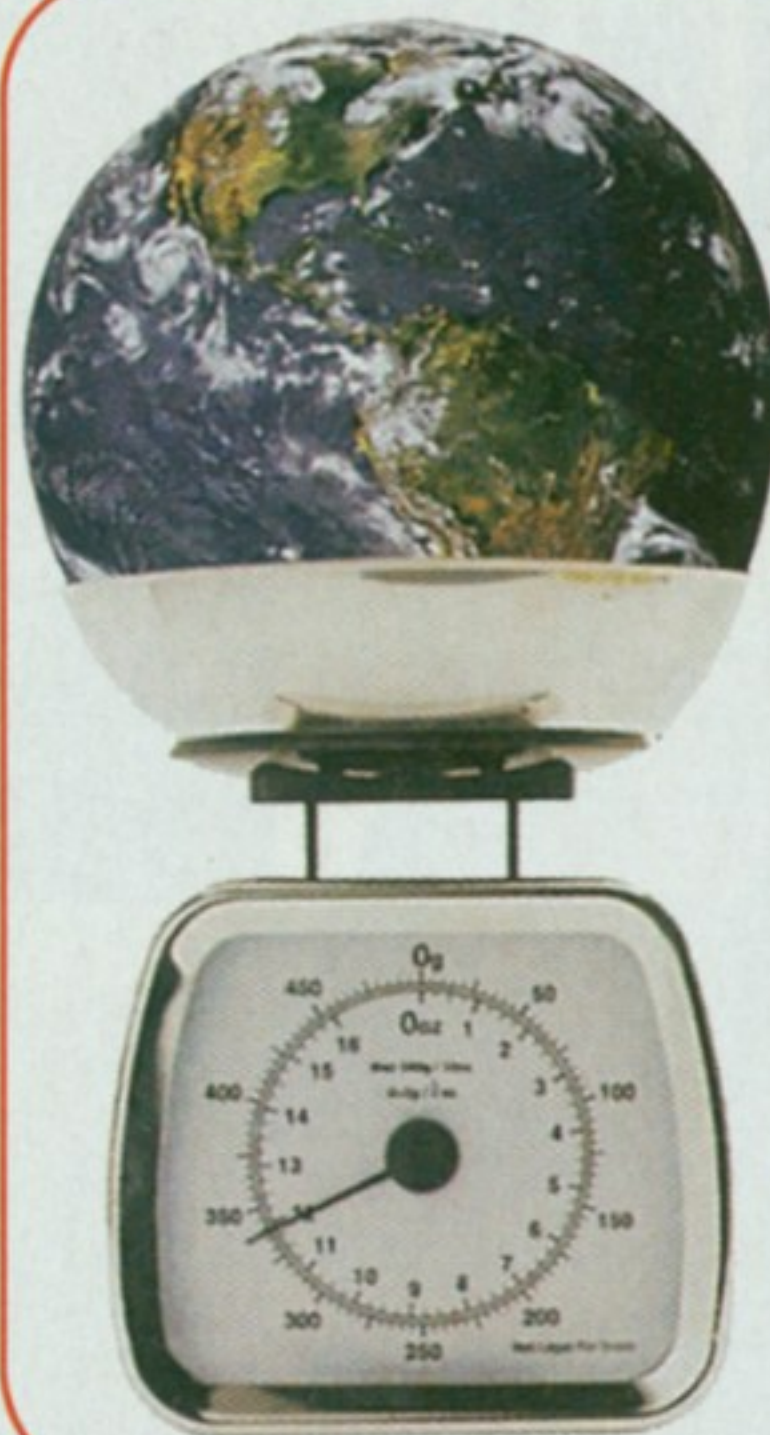

Молекул кисеоника изузетно је реактиван. Наша крв „зароби“ кисеоник који удишемо и веже га за преносни молекул звани хемоглобин. Ако би човек удисао ваздух засићен кисеоником у већој количини него што је уобичајено, **кисеоник у плућима превазишао би могућности крвотока**. Последица тога била би да се слободни кисеоник веже за површинске беланчевине плућа, омета рад централног нервног система и нападне мрежњачу ока. Удисање двоструке количине кисеоника у раздобљу од 16 сати проузроковало би трајно оштећење плућа и смрт ■

педесет

Нажалост, не. „Слепило за боје“ проузроковано је наследном грешком у генима задуженим за беланчевине ока осетљиве на боје. Овакве особе најчешће тешко разликују црвену и зелену боју, док се ређе срећу случајеви нераспознавања плаве и жуте, или дословно слепило за боје када особа свет око себе види само у сивим нијансама. Деца понекад бркају плаву и зелену боју, али то није прави далтонизам и повлачи се када мало порасту ■

КОЛИКО ЈЕ ТЕШКА ЗЕМЉИНА АТМОСФЕРА?

Земљина атмосфера **тешка је приближно пет милијарди милијарди (5×10^{18}) килограма**. То је милионити део тежине саме Земље. Тежину атмосфере лако је израчунати јер ваздушни притисак на било којој тачки Земљине површине потиче од тежине ваздушног стуба баш изнад ње. Просечни атмосферски притисак је око 10.000 (10^4) килограма по квадратном метру. Укупна површина Земље је око $5 \times 10^{14} \text{ m}^2$, па је потребно само помножити ова два броја да би се добио одговор ■

ДА ЛИ ВЕЛИКИ БЕТОНСКИ БЛОКОВИ СТВАРАЈУ ТОПЛОТУ?

Бетон настаје када вода реагује с цементом (мешавина оксида калцијума, алуминијума и силицијума). Стварају се хидроксиди који лепе честице песка и шљунка у мешавини. Хемијска реакција између воде и оксида ослобађа велике количину топлоте, довољну да загреје средиште великог бетонског блока до температуре изнад 65 степени Целзијуса што понекад проузрокује пуцање и слабљење ■

ПОДТИКНИ
ЗАБАВНИК

12. 1. 2007.

МОГУ ЛИ КОМПАКТ-ДИСКОВИ ДА СЕ ПРЕРАЂУЈУ?

Пластика од које се праве компакт-дискови може поново да се искористи (рециклира) за прављење нових дискова или пластичних кутија у које се они пакују. Међутим, тај поступак није једноставан тако да се врло мали број предузећа за рециклажу пластике бави одбаченим дисковима ■

ШТА ПРОУЗРОКУЈЕ ПРОМЕНЕ БОЈЕ МОДРИЦЕ?

Модрица настаје тако што туп ударац изазове **капање крви из капилара у поткожно ткиво**. Како хемоглобин отиче, боја се мења. Од црвене прераста у љубичасто-црну. Долази до деоксигенације молекула хемоглобина. У наредних седам до десет дана хемоглобин се распада на биливердин који је зелен и билирубин који је жут ■

МОЖЕ ЛИ МУЊА ДА ПОГОДИ ПЕСАК?

Када муња погоди песак, **он се истопи и настану фулгурити** – шупље стакласте цеви. Највише фулгурита нађено је у Сахари, па их зато зову још и „сахарско стакло”. Ова појава привукла је пажњу климатолога који сматрају да присуство фулгурита у пустињи указује на влажније услове који су некада владали у том поднебљу. Зато се фулгурити користе као палеоклиматски показатељи за проучавање поменутих услова у прошлости.

Највећи познати фулгурит настао је 1996. године када је муња ударила надомак кампа америчке војске Бланинг. Открили су га истраживачи са Универзитета из Флориде. Овај фулгурит има две гране: једну дугу 4,9 метара, а другу 5,2 метра ■

ПУТ ОКО СВЕТА ЗА 99 ДИНАРА

ПАПУА
НОВА
ГВИНЕЈА

Папуа Нова Гвинеја.

Звучи далеко, зар не?
Између екватора и Аустралије налази се острво, после Гренланда највеће на свету. Његову источну половину заузима ова држава. Када би било могуће летећи право из Београда до Порт Морезбија, лет би трајао

читавих 20 часова. Ми, наравно, нисмо били у таквој прилици, па смо до папуанске престонице путовали три пуна дана!

Морам признати да нисам био сигуран шта нас тамо чека. Јер читајући књиге и водиче пре путовања, наилазио сам на хвалоспеве о лепоти природе и топлини и искреној љубазности људи, али и на податке о изузетно високој стопи криминала и на узнемишавајућа упозорења и савете како да се сачувамо од те пошасте. Читао сам о томе како је истражни биро великог „Економиста“ 2004. године прогласио Порт Морезби најгорим градом на планети у конкуренцији сто четрдесет престони-

педесет два

У ПАПУИ НОВОЈ ГВИНЕЈИ
ЖИВИ ОКО
ШЕСТ МИЛИОНА ЉУДИ
КОЈИ ПРИЧАЈУ
НА 867 ЈЕЗИКА!
ОВУ ЗЕМЉУ
ДОЖИВЕО САМ
КАО ЏИНОВСКУ
СЛАГАЛИЦУ
РАЗЛИЧИТИХ
ГЕОГРАФСКИХ ОБЛАСТИ И
ПОТПУНО РАЗЛИЧИТИХ
НАРОДА

ца света. Сазнао сам и о фантастичним „синг-синг“ фестивалима песме и плеса у којима наступају представници стотинак племена планинске области и које посећују хиљаде гледалаца.

Тако смо, помало нервозни, у слаткој стрепњи стигли на острво. Променили смо један, па још један авион и обрели се најзад у Хајленду, планинској области, на висини од 2100 метара. Узгред, највиши врх острва је Маунт Вилхелм са 2409 метара. Многи планине описују као кичму острва и у праву су. Простиру се средишњим делом, читавом дужином земље у правцу запад-исток и најгушће су насељена област Папуе Нове Гвинеје. Занимљиво је да су до тридесетих година прошлог века бели досељеници сматрали планине ненастањеним. Тек 1933. године догодио се „први контакт“ – откривен је народ који је још живео у каменом добу!

Поглед
из авиона
на реку
Сепик

Брод који њлови Сепиком

Горштаци су посебна прича. „Што мање то боље“, записано је у једној књизи о Папуи. Обилазећи планинска села уверили смо се у то. Што је

знате да је веома имућан. У том строго патријархалном друштву, мушкарац је задужен да обезбеди земљу, подигне кућу и ратује. Жена ради све остало. Иначе, мушкарци не живе са супругама, већ у великим, „мушким кућама“. Округле, мале куће, по ободу села уз које су обично обори са свињама, припадају женама. У Хули племену, строги обичаји налажу да мушкарац, када изгради женину кућу, у њу не треба никад више да

Земља рајских птица

Од 43 познате врсте рајских птица 38 се може наћи на Папуи Новој Гвинеји. Само мужјаци ових птица имају китњасто перје јарких боја које им служи у доба парења. После парења женка одлеће, сама прави гнездо, снесе обично по два јаја и одгаја пилиће. Осим дивног перја ова фамилија птица нема много чиме да се похвали, анатомски гледано спада у најзаосталије птице певачице. Многи научници сматрају рајске птице блиским сродницима породице врана.

Први примерци стигли су у Европу с првим трговачким походима седамдесетих година 19. века. Домороци су их продавали Европљанима без ногу, што је навело тадашње научнике на помисао да ове птице никада не слећу, већ се помоћу свог божанственог перја стално одржавају у ваздуху. Отуда име рајске птице, такође и научно име аподе – без ногу ■

„Синг-синг“
фестивал

Горштаци Нове Гвинеје последња су велика група народа откривена на свету. Домороци су, пак, видевши беле дошљаке помислили да долазе духови. Нису могли да схвате да постоје људи тако бледе коже.

Укратко, планинска област је прелепа. Потпуно је прекривена зеленилом, а високи врхови који се мрешкају у да-

љини, често су прекривени снегом и маглом која се полако извлачи из долина. Боје су тамо бистре и јасне, сјајне на сунцу и блиставе после снажних тропских киша. Нигде нисам доживео такве невероватно брзе промене временских прилика. Дан може почети маглом, кишом или сунцем, а онда се ова три временска

мања заједница, људи су срдачнији, топлији, веселији... Изгледом подсећају на Абориџине, староседеоце Аустралије – ниског су раста, стамене грађе и обавезно веома коврцаве косе.

Тако је острво и добило име. У 16. веку, португалски морнари, назвали су га „Ilha dos Papuas“ – острво коврцавих. Papwas на малајском језику значи коврцав.

уће! Али, пошто ни женама није дозвољен прилаз мушком домаћинству, брачне дужности и задовољства упражња-

Изглед „куће духова“

Какво име

Све до 1922. године земља је била подељена на северну немачку колонију Нову Гвинеју и јужну британску колонију Папуу. Када је друштво народа доделило Аустралији читаву област као протекторат она је добила име „територија Папуе и Нове Гвинеје“. То име земља је задржала и после проглашења независности 1975. године. Народ своју државу једноставно зове Њугини ■

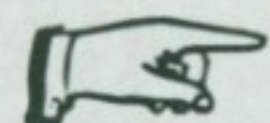

Припадници племена
Хули – људи с перикама:
службеник на аеродрому
Тари и сеоски учитељ

стања почну смењивати филмском брзином. Једног дана имали смо четири пута маглу, шест плускова и пет или шест сунчаних раздобља.

У планинама свиње су највеће богатство. За њих се чак и жене купују. Када видите горштака који има неколико жена и десетине свиња, одмах

вају се у жбуњу поред села. Управо припадници Хули племена за нас су приредили један мали „синг-синг“ фестивал. Имали смо

„Људи од блаша”
и сјаиша
Духа предака...

прилику да посма-
трамо и припреме
које подразумевају богато
шминкање и бојење лица.

Дошло је време да напусти-
мо планине и појемо на север,
до велике реке Сепик. Дуга
1126 километара, блатњава
смеђикаста линија, то је Сепик,
река која често мења ток, пра-
већи језера, мочваре и ритове.
На великом простору поред
реке живи око пола милиона
људи који причају на више од
300 језика. Али, није то ништа:
у Папуи Новој Гвинеји живи
око шест милиона људи који
причају на 867 језика! То је
трећина свих светских живих
језика. Ову земљу доживео сам
као циновску слагалицу разли-
читих географских области и
потпуно различитих народа.

Народи који живе поред ре-
ке изгледом су другачији од
горштака: блажих, финих цр-
та лица, тамније коже, вижља-
сте грађе, много лепших жена
и сасвим различитих обичаја.
Овде нема свиња, а брак је
сличан западним обичајима.
Ни овде мушкарци не раде
много. Жене су одговорне за
све, а дуге, влажне и вреле да-
не мушкарци проводе у посеб-
но издвојеним, врло лепо укра-

мисти – верују да свако биће,
човек, животиња или биљка,
свака ствар и географски по-
јам, небо, планине, реке, па
чак и дуга, пучина или киша,
имају сопствени дух. Верују да
ће се духови предака вратити
у села и помоћи потомцима са-
ветом, храброшћу или бар
својим присуством. Управо за
њих граде се „куће духова” у
које се одлажу украшени све-
ти, обредни предмети, маске,
штитови или кукe за качење
које настањују духови преда-
ка. Пошто је због туризма
традиција мало попустила, би-
ло нам је дозвољено да посе-
тимо неколико ових кућа.

На реци су, кажу, некада жи-
вели људождери и ловци на гла-
ве. У питању је, чини се, био об-
ред, а не гозба. Појели би по-
једине органе пораженог про-
тивника или уваженог претка,
обично срце, мозак или јетру,
не би ли и на духовном пољу не-
пријатељ био побеђен или ка-
ко би се за време обреда врли-
не предака пренеле на следећу
генерацију ратника. Ипак, не
сме се заборавити прича ау-
стралијских истраживача с кра-
ја педесетих година прошлог
века. Од свог сапутника нашли
су само чизме! И оне су биле
скуване. Како су им касније об-

јаснили сити уро-
ђеници, нису биле
укусне као остатак
белог пустилова.

С доласком хри-
шћанства и запад-
не цивилизације
од овог обичаја се
мало-помало оду-
стало. Бар тако
тврде.

Ми смо, сви на
броју, најзад сти-
гли у престоницу.
Порт Морезби на-
лази се на мору,
сасвим јужно, за-
ливом окренут Ау-
стралији. То није
леп град, али нам

ништа није могло потвр-
дити ону неславну титу-
лу коју му је доделио
„Економист”. Предиван,
додуше мали музеј у ко-
ме су изложене најлеп-
ше рукотворине народа
Папуе Нове Гвинеје и

огромна зграда парламента у
стилу „куће духова” средњег
Сепика, то су средишње тач-
ке занимања овог града.

Осмеси који су нас дочека-
ли, били су присутни и на на-
шем одласку. „Дођите опет”,
поздравио нас је полицајац на
пасошкој контроли. „Можда у
следећем животу”, помрљао је
један Кинез иза мене... ■

Небојша Јојућ

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

12. 1. 2007.

Решке
животињске
врсне Папуе
Нове
Гвинеје:
ојосум,
зелени
йишон и
јаук чувар

шеним „кућама духова”. Ово
је забрањен простор за жене
и непредузетне мушкарце.

Папуа Нова Гвинеја је хри-
шћанска земља, бар на папи-
ру. Мисионари католици, лу-
терани, мормони, протестан-
ти, англиканци, мисионари
уједињене цркве, цркве сед-
мог дана и многи други, же-
стоко се боре, али чини се да
већина Папуанаца још верује
у духове. Они су и даље ани-

ОТВОРЕНЕ
ТАЈНЕ
АРХИВЕ

СТИЖУ ПРАВИ НЛО

Многе европске земље објавиле су податке који су до сада били запечаћени откривајући детаље о разним металним ваљцима, троугластим светлима, кривудавим траговима по небу... Многи од ових случајева још нису објашњени, али војне службе ипак тврде да „неидентификовани летећи објекти” постоје и да нам од њих не прети опасност

Опште је мишљење да је реч о људима бујне маште или онима који би да зараде на сензационалним открићима. Да ли је баш тако? Изгледа да није, јер НЛО (неидентификовани летећи објекти), UFO (unidentified flying objects) или како већ неко назива чудне предмете који се повремено запажају на небу, веома су озбиљна појава о којој владе у европским земљама и те како воде рачуна. У Енглеској је недавно скинута забрана с једног досијеа Министарства одбране који има 460 страница из кога може да се закључи да неидентификовани летећи објекти постоје и да нам од њих не прети опасност, а често

их изазивају електромагнетске појаве које још не умемо да објаснимо.

И у Француској постоји владино тело које се од 1977. године бави неидентификованим летећим објектима, а зове се „Geiran”. До краја године и они ће да обелодане своје досијее, мада се већ зна да је 14 одсто уочених појава необјашњиво. У Шпанији, пак, Војно ваздухопловство забележило је 122 овакве појаве, а и у Италији се од 1978. године њима такође бави војска. Ми вам износимо само неке од најзанимљивијих случајева из званичних, доскобра тајних докумената ■

Утвара изнад Везува

Изнад Помилана д'Арко у напуљској области, 25. јуна 2003. године у 20.17 часова, командант и копилот једног „фокера 100” превозника „Алпи иглс”, који је летео на линији Палермо – Напуљ, на око 3700 метара висине приликом слетања уочили су неки необичан летећи објекат који се кретао у супротном правцу. Небо је било ведро, а објекат који су гледали свега неколико секунди имао је издужени, ваљкасти облик, био је бео са шпицастим предњим делом наранџасто-црвене боје, дугачак од једног до десет метара. Одбијао је светлост и није правио буку, нити је остављао траг за собом. Летео је брзо у правцу југ-југозапад на око 3400 метара висине. У авиону нису забележене никакве електронске сметње.

Објашњење за ову појаву не постоји. Војне власти саопштиле су да у том тренутку није било никаквих покрета у ваздуху, нити су имали обавештења да је то учинила нека друга савезничка војна сила ■

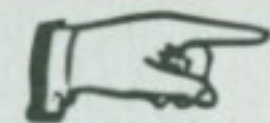
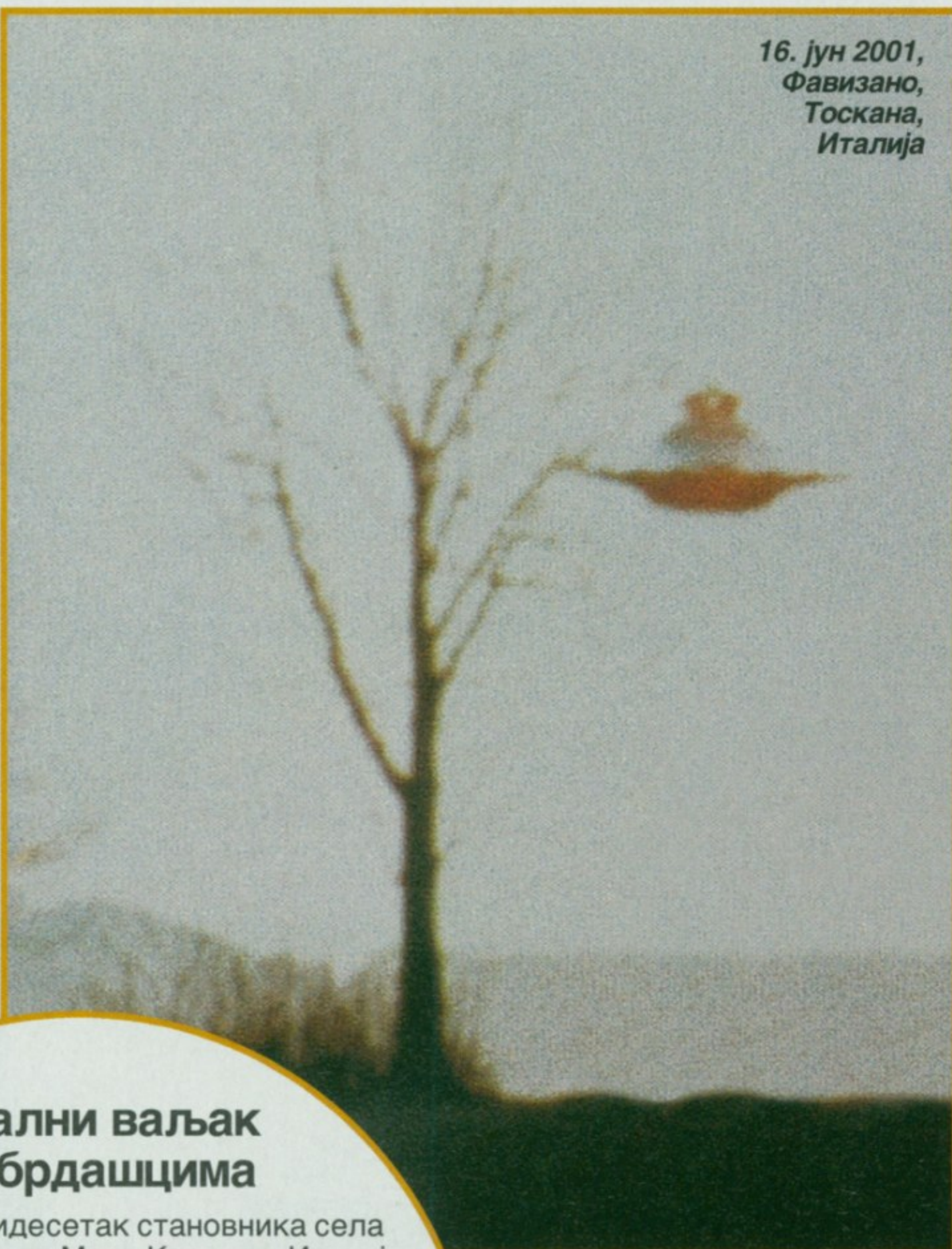
Метални ваљак над брдашцима

Једног јутра тридесетак становника села Фавизано у области Маса Карара у Италији приметиле је један ваљкасти метални предмет како лебди над брдом Оспедалачо. Најбоље је могао да се види између 10 и 12 сати: одбијао је Сунчеве зраке и кретао се у свим правцима. А онда је, пре него што је било ко успео да му се приближи, нестало. Полиција, коју су мештани позвали телефоном, стигла је кад од НЛО више није било ни трага. И дан раније четири особе приметиле су сличну летелицу (можда исту), али је читав догађај остао неразјашњен. У наредним данима уследило је још педесетак пријава да је виђено неко необично светло или непозната летелица ■

Троугласти светлећи предмет

У раним јутарњим сатима један НЛО надлетао је војне базе Косфорд и Шоубери у Шропширу, у Великој Британији. У Косфорду га је приметиле стража која је одмах обавестила Министарство одбране, а у Шоуберију официр метеоролог који га је описао као велики троугласти предмет који се полако кретао на око 60 метара од тла. Предмет је одашиљао звук ниске фреквенције и исијавао узак сноп светлости којим је осветљавао поље поред базе. Зрак светлости премештао се као да нешто тражи. Онда се светлост нагло угасила и предмет се удаљио невероватном брзином ■

16. јун 2001,
Фавизано,
Тоскана,
Италија

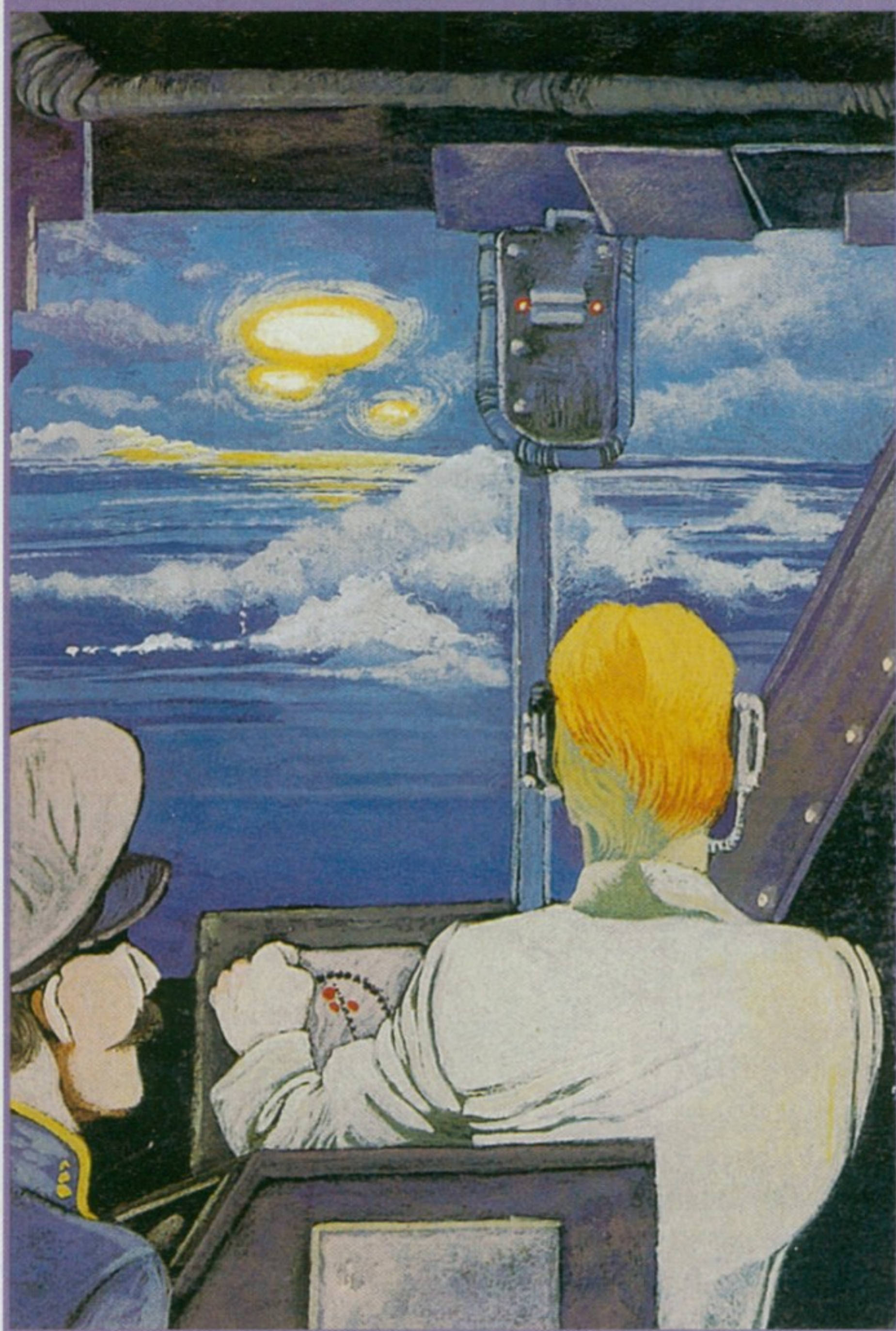

Светлост која мења боје

У једној осматрачкој станици у бази Енглеског ратног ваздухопловства (РАФ) у Булмеру, Нортхамберленд, пилот поручник, наредник и један водник уочили су неке „светлеће предмете који су лебдели изнад мора“. Онај најближи, светао и округласт, био је четири до пет пута већи од хеликоптера. Летећи предмети примећени су на око пет километара од обале, на висини од око 1500 метара. У једном тренутку су се раздвојили: један је скренуо ка западу мењајући боју и облик све док није попримио изглед људског тела с израштајима попут руку и ногу. Ова појава трајала је читав сат и четрдесет минута.

Истовремено, радар с аеродрома у Булмеру открио је летеће објекте управо на месту на коме су их видели и војници. Чудне сигнале ухватила је још једна радарска станица у оближњем Стекстон Волду, али необична појава остала је неразјашњена ■

30. јул 1977, Бумер, Нортхамберленд, Велика Британија

Чудна светлост изнад кровова

Око десет сати увече пажњу деветнаестогодишњег младића привукла је блештава светлост која се кретала између два брда наспрам његове куће. Светлост се онда толико приближила да су се могли разазнати детаљи: била је кружног облика и над њом се налазила некаква купола. У доњем делу светлост се стално мењала од беле до црвене. Та „ствар“, како су је назвали сведоци догађаја, зауставила се у висини кровова кућа.

Младић је ушао у кућу да позове мајку, али док је она изашла летећи објекат већ се нечујно удаљавао. Приметили су га и други становници села Вардл у Великој Британији, а догађај је описан и у штампи. Тајна је у овом случају расветљена: истрага Министарства за ваздухопловство открила је да је ова необична појава у ствари била једна летелица на даљинско управљање начињена од два мала балона надувана водоником и избачена у ваздух у огледне сврхе из оближњег места Роучдејл ■

1. јануар
1978, Бургос,
Кастиља и
Леон,
Шпанија

15. фебруар
1957, Вардл,
Грејтер
Манчестер,
Велика
Британија

Лебдећи конус с рефлекторским светлима

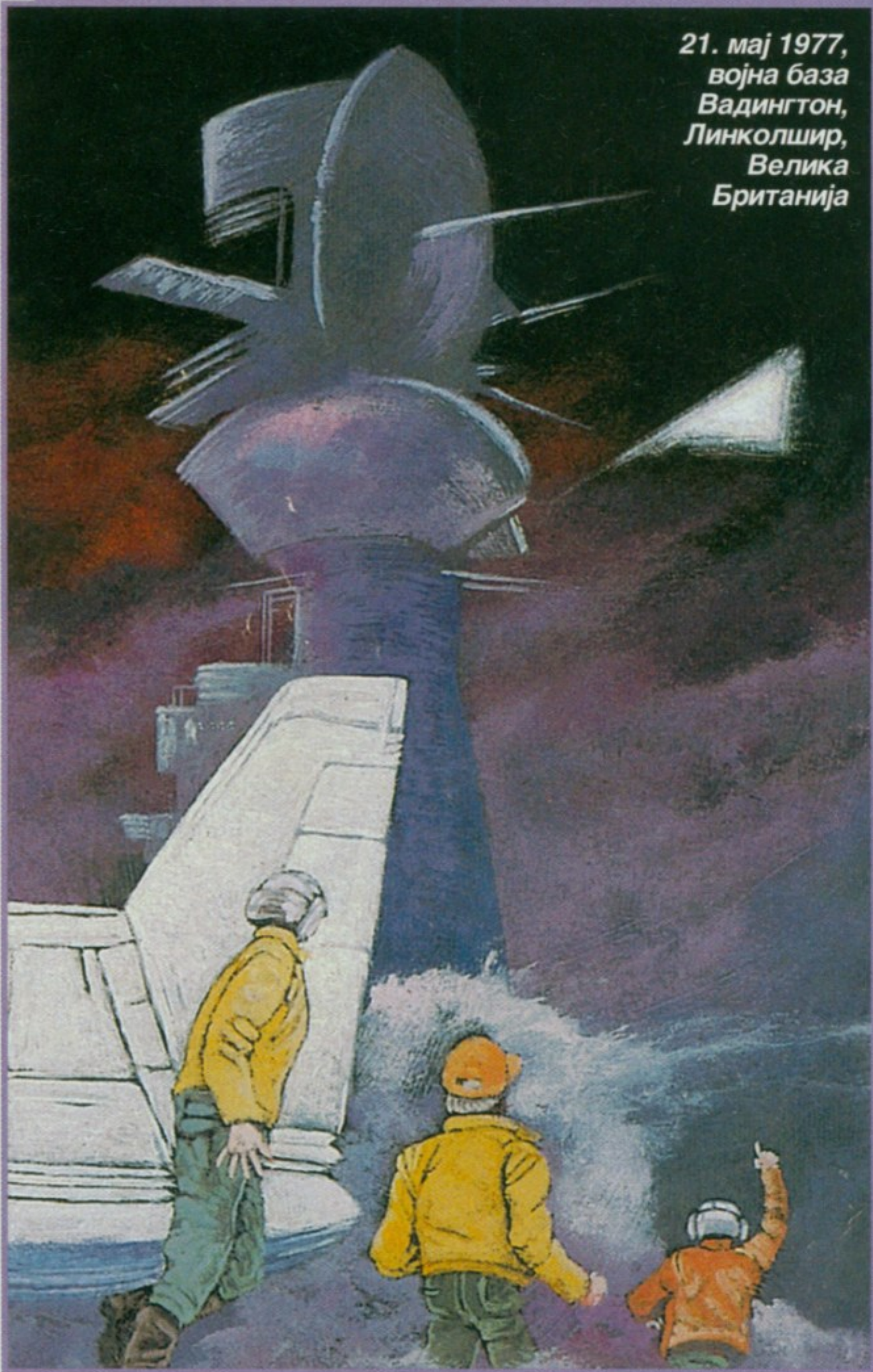
Четири војника враћала су се аутомобилом из Сантандера, града у северној Шпанији, где су провели божићни одмор. У 6.25 ујутру приметили су блештаву бело-црвенкасту светлост како се брзо спушта ка земљи. Светлост је била слична оној којом рефлектори осветљавају фудбалски терен. Изашли су из аутомобила и на око 400 метара удаљености приметили светлећи летећи објекат купастог облика који као да је висио у ваздуху на неколико метара од тла. Био је висок два метра, основе око три и одашљао је жућкасту светлост која је у горњем делу прелазила у белу. Из основе су светлећи зраци ишли ка земљи. Одједном све је нестало, али убрзо су се појавила четири истоветна објекта распоређена у једном реду. Војници су наставили пут, али су и на удаљености од неколико километара још могли да виде овај невероватан приказ ■

Црвена лопта на линији Ница – Лондон

У 13.14 часова пилот, копилот и стјуард „ербаса А 320-III“ „Ер Франса“ на лету од Нице ка Лондону приметили су десно од свог авиона некакав непознати предмет који је мењао облик. Био је на висини од 10.500 метара и удаљен око 50 километара од њих. Узимајући у обзир толико растојање, његова величина била је невероватна: НЛО тамноцрвене или смеђе боје изгледао је попут циновског диска. Пре него што је нестало огромном брзином попримио је облик сочива. Посматрање овог летећег тела трајало је око један минут. У исто време војни радар у Синк-Мер-ла-Пију забележили су необјашњиви ехо који је прошао путањом „ербаса“ ■

21. мај 1977,
војна база
Вадингтон,
Линколшир,
Велика
Британија

Тајанствени кривудасти траг

У војној бази у којој се налазило неколико бомбардера „вулкан“ с нуклеарним наоружањем, тројица пилота запазила су некакву троугласту светлост која се кретала изнад њихових глава. Неколико тренутака касније контролни торањ Британског ратног ваздухопловства у Патрингтону опазио је „неидентификовани траг“ који се кретао цик-цак путањом на истом делу неба.

Радари у Вадингтону такође су „ухватили“ НЛО читава четири минута пре него што су се екрани делимично замрачили због снажних електронских сметњи које су престале чим се летелица удаљила. Званични извештај потврдио је да су уређаји за осматрање радили уобичајено и пре и после појаве непознатог објекта. Ипак, резултати истраге још нису доступни јавности ■

З. М.

VELIKA PREMIJERA

KULTNE SERIJE

Ljubav, navika, panika

SAMO NA TV PINK
SVAKE NEDELJE U 20 h

tekst: Nebojša Romčević

režija: Slobodan Šuljagic

IGRAJU:

**Nikola Simić, Jelisaveta Sablić, Mirka Vasiljević,
Borka Tomović, Ljilja Stepanović, Nada Macanković**

ЗЕЛЕНИ ЗЕЦ

Јапански научници у Токију су 1997. године убризгали флуоресцентне зелене беланчевине издвојене из тела медузе у оплођене јајне ћелије миша. Добијени мишеви светлуцају су под такозваним црним светлом, а научницима је посматрање светлећих унутрашњих органа помогло да боље проучавају развој канцерогених ћелија. Међутим, чикашки уметник Едуардо Кац узбуркао је јавност 2000. године када је, на основу оваквих истраживања, убедио једну француску лабораторију да му „направе“ светлећег зеца. Његов циљ није имао никакве везе с науком, већ му се просто учинило да би било баш лепо имати светлећег зеца у атељеу. Добијени албино зец, назван Алба, изгледао је сасвим обично под уобичајеним светлом. Међутим, у мраку су његово крзно и очи светлели сабласним зеленкастим сјајем ■

НА МИШЈОЈ ГРБАЧИ

Бостонски истраживачи 1995. године су уметнули пластични калуп од материјала који се сам разграђује у кожу миша. Калуп је био у облику људског уха, а на мишу су пре тога извршене генетске промене како његово тело не би одбило страно ткиво. Мало људске хрскавице распоређено је по калупу, а крвоток миша обезбедио је хранљиво и топло окружење за раст. Када се пластика разградила, миш је остао са људским ухом на леђима. Научници се надају да би једног дана могли да „узгајају“ и друге људске органе на леђима миша ■

МАСКОТЕ

Маскоте су одвајкада присутне у људским надметањима. Први забележени случај био је у Старом Риму, где су се на двоколицама поносно шепуриле мале статуе богова (као јагуар и сличне зверке на хаубама савремених аутомобила). Реч маскота француског је порекла. Француски композитор Едмон Одран (1842–1901) написао је седамдесетих година оперету „La Mascotte“ у којој је главна јунакиња доносила срећу и радост свакоме ко је у њеном друштву.

Маскоте спортских тимова у Америци углавном се бирају тако да оличавају њихове главне особине: брзину (зечеви Јужне Дакоте), величину (китови Универзитета Аљаске), снажљивост (којоти Универзитета Јужне Дакоте), љупкост испод које се крије чврстина (коале Коламбија Колеџа), лепоту (пауни Универзитета Горње Ајове), или исконско застрашивање (змајеви Универзитета Дрексел).

Јасно је када колеџ изабере булдога или буфала за маскоту свог спортског тима, али пужеве голаће Универзитета Калифорнија из Санта Круза мало теже је разумети. Својевремено су студенти овог Универзитета масовно протествовали због избора морског лава за маскоту школе. Сматрали су да ова животиња не оличава на прави начин промишљену и мирољубиву природу већине студената. Уместо морског лава, предложили су пужа голаћа јер је тих тромих и слузавих живуљки било свуда по школском дворишту. Управа се брзо сложила и 1986. године пуж голаћ постао је званична маскота Универзитета ■

Dugotrajno mleko

bez konzervansa

Zdravo mleko dugotrajno,
Sa svih strana jeste bajno
Sveže stiže s' ovog brega
Zlatni pehar krasi njega!

U Tetra Pak ambalaži
Ovo mleko svakog snaži!
Minerali, vitamini
Svi su tu i svi su fini.

Ne moraš ga kuvati
Ni na hladnom čuvati.
Konzervansa ovde nema
Dugotrajno bez problema!

Više daje, duže traje!

Бришиће досаду
Љутимом радозналости!

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Чишћајте

ПОЛИТИКИН **Забавник**

m:PREMIUM

m:STANDARD

042 320 320 042 220 320

bilo koji username i password

m:PREMIUM 43,00din/h

(u slabom saobraćaju)

m:STANDARD 35,84din/h

Troškovi interneta, telefonskih
impulsa i PDV-a su uključeni u cenu,
plaćanje putem telefonskog računa

mainstream
Internet Service Provider

87503

Sportski centar

STIBO

PROGRAM ZA DECU namenjen je deci
uzrasta od 4 do 12 godina.

Redovnim vežbanjem postiže se poboljšanje
fizičkog i psihičkog zdravlja, povećava se
produktivnost i samopouzdanje.

Deca kroz igru steknu znanja o osnovnim
sportskim disciplinama. Sa sportom se usvajaju
određeni principi međuljudskih odnosa koji su
društveno priznati, prihvaćeni i cenjeni.
Program je osmišljen tako da deca nisu svesna
da ozbiljno vežbaju - treniraju.

PROGRAM ZA ŽENE

Želja nam je da omogućimo majkama da se
rekreiraju, smršaju, "zategnu", oblikuju, opuste,
povećaju kondiciju, samopuzdanje
i raspoloženje umesto da čekaju svoju decu
dok završe trening ili nervozno jure da završe
još jednu obavezu.

Milenka Vesnić 3, Dedinje, tel: 011 266 81 33

Web: www.stibo.co.yu, Mail: office@stibo.co.yu

85413

TEENAGE TV PEĐOLINO
subotom od 10:10

НОВО!

Сакупите 8 играчака

Happy Meal™ Срећни оброк:
хамбургер или чизбургер или
Chicken McNuggets™ или McToast™,
кромпирићи и сокић.

Chicken McNuggets™

McTOAST™

ЧЛЧ

Хамбургер

Чизбургер

ЧЛЧ

+
Кромпирићи
и
Сокић

i'm lovin' it

88120

РОЂЕНА ЗА ФИЛМ

Много ми се допао филм „Изгубљена у преводу“ који је режирала Софија Копола, па бих волела да сазнам нешто о тој америчкој редитељки.

САРА
Београд

Софија Кармина Копола, америчка редитељка, глумца, продуцент и добитник „Оскара“ за најбољи сценарио, рођена је у Њујорку 14. маја 1971. године. У историји кинематографије она је једна од првих жена номинованих за награду „Оскар“ за најбољу режију. Софија је кћерка чувеног филмског режисера Френсиса Форда Кополе, братаница глумице Талије Шајер, рођака глумца Николаса Кејџа, Џејсона Шварцмана. Похађала је Ка-

МАЧ ОД МЕТЕОРИТА

Волео бих да сазнам где је ископан најстарији мач на свету.

ЧЕДОМИР
Опово

У познатом археолошком налазишту Ур, (на слици), у данашњем Ираку, археолози су својевремено ископали најстарији гвоздени мач на свету. Њега су прастари мајстори ковачи исковали од метеорита, и утврђено је да је стар 5000 година ■

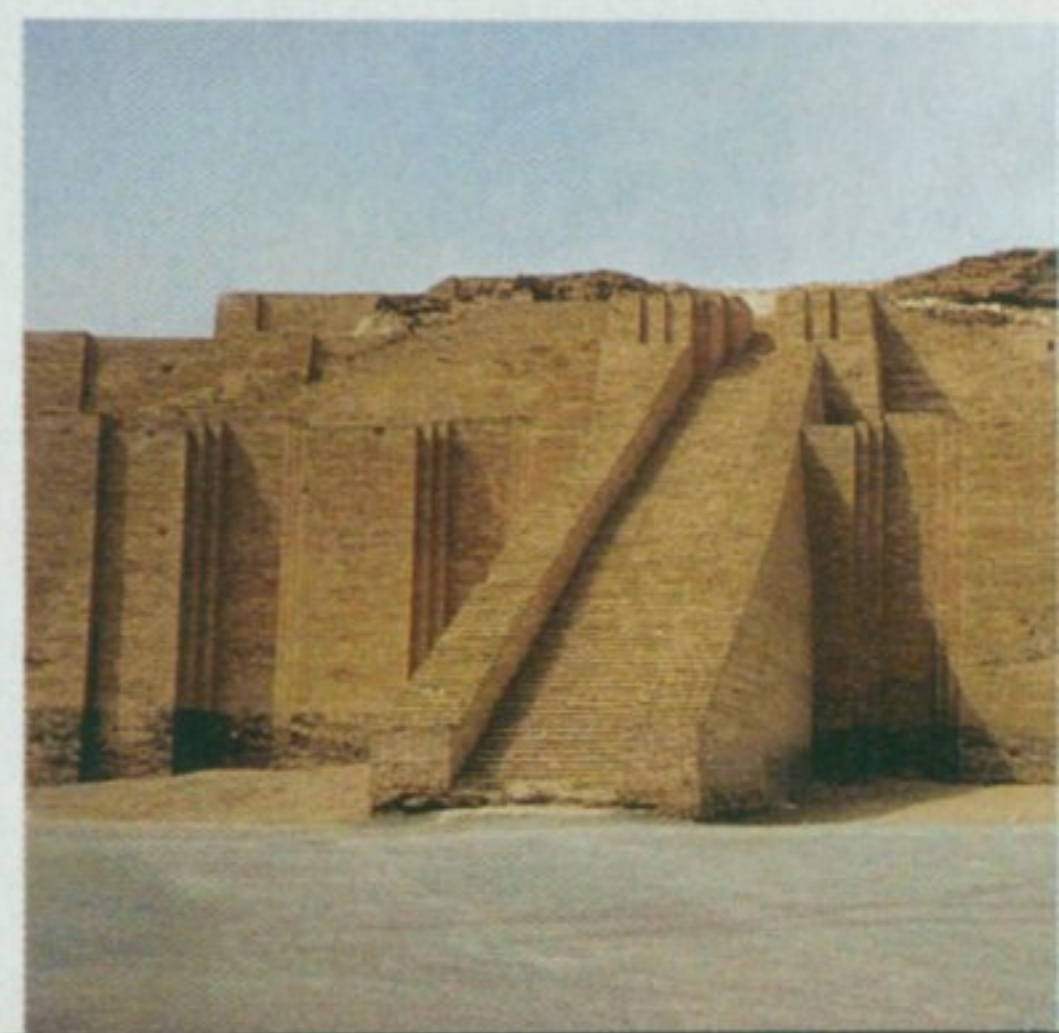
лифорнијски институт уметности, али се после дипломирања бавила модом, продајући своје колекције искључиво у Јапану. Чини се да је филм ипак био њена судбина.

Софијина филмска каријера почела је заправо још када је рођена. Наиме, појавила се у сцени крштења у филму „Кум I“ (1972. године) који је режирao њен отац. Уследили су и други филмови.

Имала је шеснаест година када је играла у филму „Ана“, али њен најозбиљнији глумачки задатак била је једна од главних улога у трећем наставку филма „Кум“ 1990. године. У последњем тренутку Софија је заменила глумицу Винону Рајдер која се разболела. Филмски кри-

тичари нису баш најповољније оценили њено глумачко умеће, уједно нападајући Софијиног оца што је „преко везе“ успео кћерку која је, поврх свега, лоша глумица. Тако је добила награду познату као „Најгора нова звезда“. То је, мање-више, означило и крај њене глумачке пустоловине. Одлучила је да се посвети режији. Њена прва три филма била су „Lick the Star“ (1998. године), „Virgin Suicides“ (1999. године) и „Lost in Translation“ (2003. године). За овај последњи, код нас преведен као „Изгубљена у преводу“, награђена је „Оскаром“ за најбољи сценарио и освојила чак три „Златна глобуса“, и признање за најбољи филм. Те године Америчка филмска академија

номиновала је Софију Кополу за најбољег редитеља. Била је трећа дама која је ушла у најужи избор за ту награду.

Софијин најновији филм је прича о Марији Антоанети, снимљен према биографији Марије Антоанете из пера историчара Антоније Фрејзер. Главну улогу Софија Копола поверила је глумици Кирстин Данст, а улогу краља Луја XVI, мужа Марије Антоанете, тумачи редитељкин рођак Џејсон Шварцман. Занимљиво је да у овој костимираној причи о аустријској принцези, потоњој француској царици, Софија Копола користи познате рокенрол теме, а не музику из осамнаестог века. Неки филмски критичари оценили су овај филм (који је публика на фестивалу у Кану испратила овацијама), највишим оценама док су други истакли да редитељка није испунила очекивања.

Од 1999. до 2003. године Софија Копола била је удата за редитеља Спајка Јонзеа, свог пријатеља из детињства. Њен животни сапутник данас је Томас Марс, члан француске рок групе „Феникс“ кога је упознала током снимања филма „Изгубљена у преводу“. У Француској је 2006. године родила кћерку Роми ■

ЈЕРИХОНСКА РУЖА

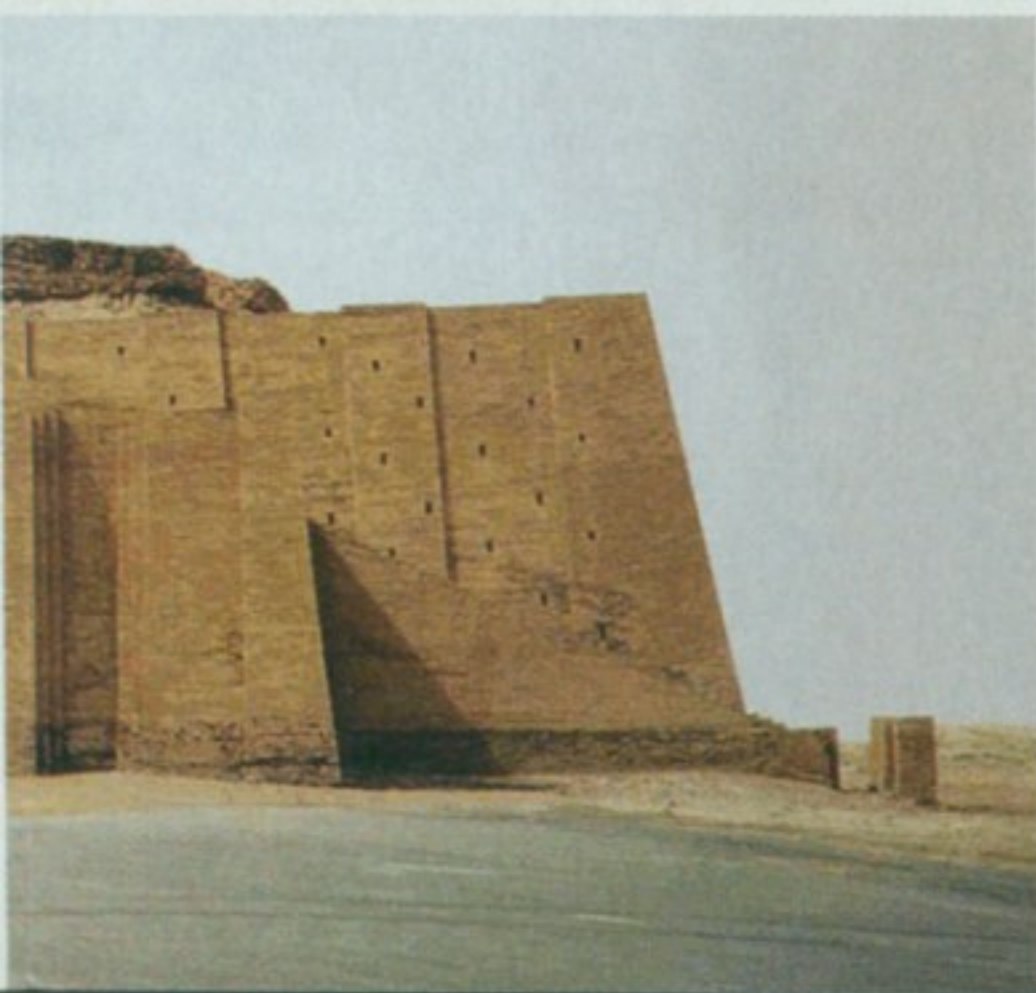

Какав је цвет јерихонска ружа?

МИЛЕНА
из Новог Сада

Јерихонска ружа или *Anastatica hierochyntica* једногодишња је биљка која расте на обалама Средоземног мора. Има чудесну особину да чак и кад се осуши, попрскана водом може поново да оживи, односно ускрсне, што у преводу с грчког значи реч анастаза.

Цвет је име добио по древном граду Јерихону у Палестини за који се везује библијска легенда о јерихонској труби. Предање каже да су Јевреји трубећи обилазили зидине града и да су их у седмом обиласку срушили звуцима ■

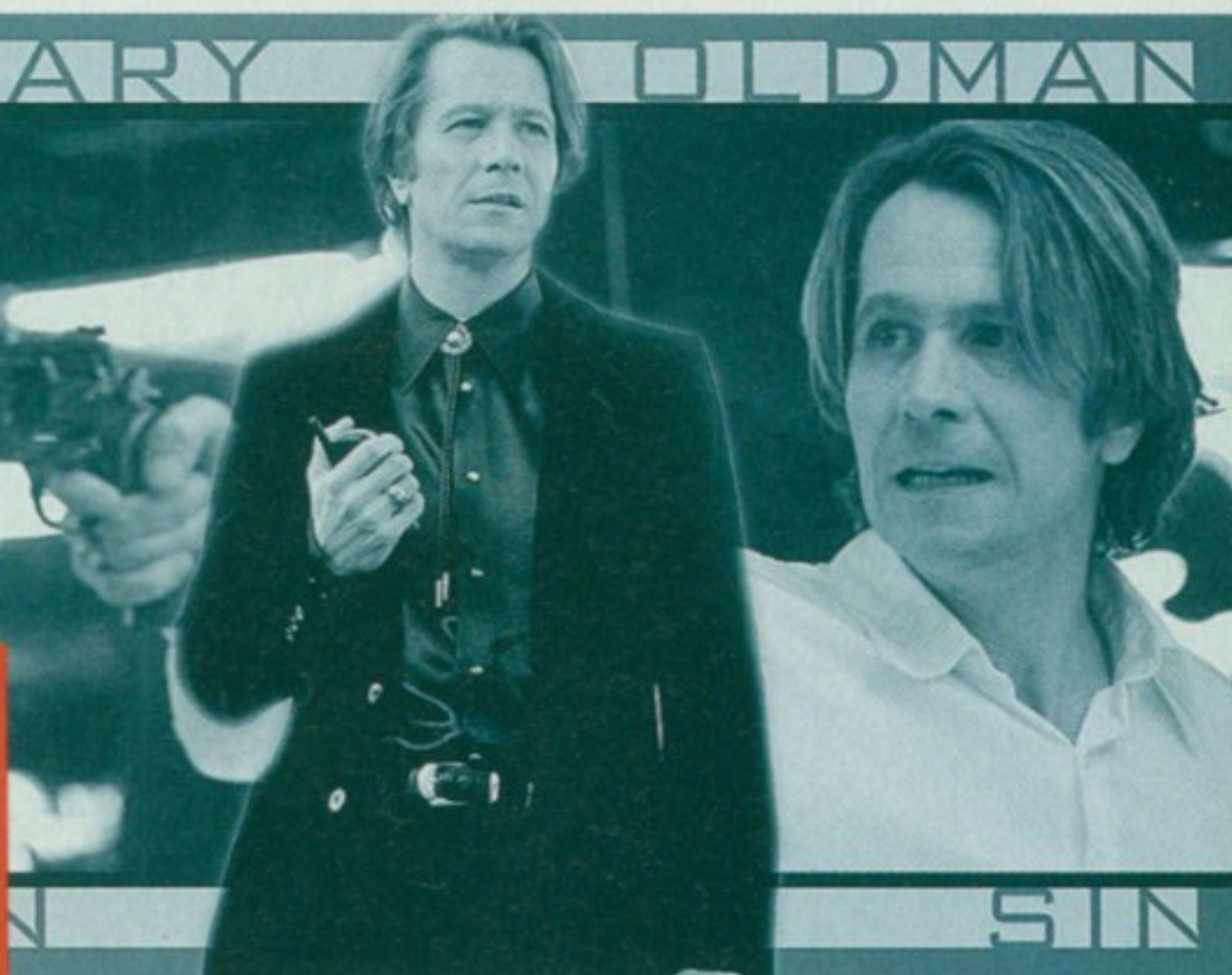
Сид Вишес свирао је бас гитару у „Секс пистолсима“! Овај басиста (и певач) придружио се „Пистолсима“ 1977. године и убрзо постао познат по необичном понашању на сцени, гримасама које је правио, али и по прекомерном коришћењу дрога. Нажалост, Сид је умро од хероина у фебруару 1979. године. Њему је посвећен играни филм „Сид и Ненси“ који је 1986. године снимио редитељ Алекс Кокс. Лик несрећног Сид Вишеса, чије је право име било Џон Ричи, у филму је тумачио британски глумац Гари Олдман ■

ИПАК БАСИСТА

Мене занима да ли је истина да Сид Вишес није свирао бас гитару.

ДАНКА
dankayu@verat.net

ОД КАЛИПСА ДО РЕГЕА

Замолио бих вас да напишете нешто о познатом реге певачу Бобу Марлију. Унапред хвала.

АЛЕКСА
Београд

Боб Марли (1945 – 1981) био је певач регеа, гитариста и композитор са Јамајке. Рођен је у Роден Холу на Јамајци као Роберт Неста Марли. У Кингстону је завршио за заваривача, али је већ тада било јасно да неће бити мајстор заваривач, већ мајстор музике. Основао је своју прву групу „Rudeboys”. Боб је те, 1961, године навршио тек шеснаесту. Касније је група постала познатија под називом „The Wailers”. Најранији снимци Марлијевих песама сведоче да је

његова музика била својеврсна мешавина калипса и соула. Крајем шездесетих већ је био водећи представник јамајканског регеа, мешавине рокенрола, ритма и блуза, соула и јамајканских народних ритмова. Године 1967. Боб Марли је одбацио хришћанство и постао растафаријанац. Албум „Catch a Fire” Марли је снимио 1972. године, а „Burnin’” само годину дана касније. Следе албуми „Natty Dread” и „Live” (1975). У то време почео је да се бави и политиком. Док је припремао концерт у Кингстону, у децем-

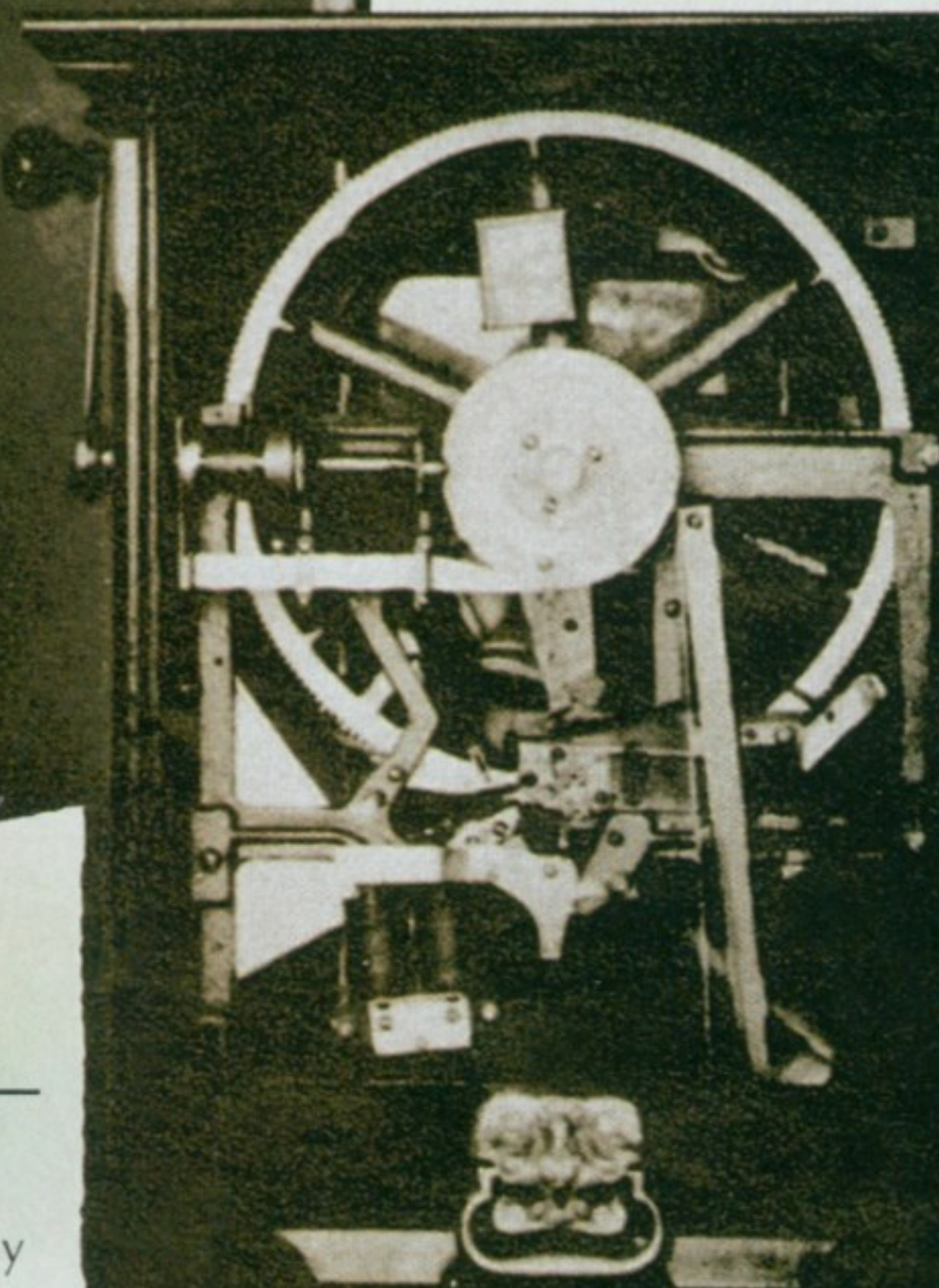
бру 1976. године, био је рањен. Неколико година касније гостовао је у Европи. У Енглеској, Шведској, Немачкој и Холандији постигао је неочекивани успех. Албум „Rastman Vibrations” и турнеја по Сједињеним Америчким Државама донели су му још већу популарност. Марли је стекао велики број обожаваалаца и поштовалаца у целом свету. Поготово после објављивања албума „Exodus”, „Babylon by Bus”, „Kaya”, „Uprising”. Боб Марли певао је о љубави, о друштвеним неправдама, о револуцији... Умро је млад, од рака, у Мајамију (САД) 1981. године ■

ИЗМЕЂУ СНА И ЈАВЕ

Желео бих да знам шта је узрок ходања у сну.

ИГОР
из Пирота

Почетком 20. века научници су покушавали да истраже рад мозга оних који ходају у сну

Месечарство, ходање у сну или сомнамбулизам права је загонетка за научнике. На основу многобројних медицинских података, сакупљених током испитивања, до сада се дошло само до претпоставки шта изазива ову необичну појаву.

Сматра се да узрок ходања у сну може да буде обољење поремећаја спавања, деловање разних лекова, прекомерно уживање у алкохолу, поремећај биолошког часовника организма изазваног путовањем кроз већи број временских зона, дуготрајне или снажне стресне околности. Уочено је да се месечарство јавља и као генетско наслеђе, али није утврђено како је оно настало.

Пролазну склоност ка ходању у сну показују многа здрава деца у доби од шесте до дванаесте године. Медицина као могуће објашњење за то наводи претерану дневну живахност и маштовиту свест деце.

Претпоставке за могуће узроке научници могу да докажу на појединачним случајевима, али за „понашање” мозга немају никакво објашњење. Наиме, делови мозга који надгледају и управљају покретима тела или говором одмах се укључују, док остали делови мозга остају успавани, па је особа у неком необичном стању које није ни сан ни јава.

Покрети и радње месечара могу бити једноставни, али и веома сложени. Неке особе само бесциљно ходају по соби, док друге причају, облаче се или чак излазе из куће и возе кола. Ипак, када се пробуде ретко кад могу да се сете било чега што су преживеле ■

ЗАБАВНИКОВЕ ЛОГИЧКЕ ЗАГОНЕТКЕ

РЕШЕЊА

1. СУВИШАН

Сувишан је квадрат под бројем 9, јер квадрати 1 и 5, 2 и 8, 3 и 4 и 6 и 7 представљају парове истих квадрата од којих је један добијен ротацијом другог за 90 или 180 степени.

2. КОЈЕ СЛОВО НЕДОСТАЈЕ

Недостаје слово Ђ. Редни бројеви у азбуци, слова из табеле, чине магични квадрат са збиром редова, колона и дијагонала од 18.

3. МАРКО И СЕСТРЕ

84 године.

4. ЗАМЕНИТЕ УПИТНИК

Слова у првој колони, одозго према доле, и слова у другој колони, одоздо навише, стварају низ сваког другог слова азбуке почевши од слова Б. Према томе, недостају слова Ђ и Р.

5. РАЗМЕСТИТЕ БРОЈЕВЕ

7	2	9	16
13	12	3	6
4	5	14	11
10	15	8	1

6. КОЈА ФИГУРА НАСТАВЉА НИЗ?

Низ наставља фигура под бројем 4.

7. УОЧИТЕ ПРАВИЛО

Збир бројева у спољашњим квадратима једнак је квадрату средишњег броја.

8. ШКОЛСКИ РАСПУСТ

Школски распуст трајао је 9 дана.

9. ДВА ПРИЈАТЕЉА

Није ниједан. У оба случаја иста је вероватноћа и она износи $(1/2)^{10}$

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

79

ПОЛИТИКИН забавник / главни и одговорни уредник Зефирино Граси. - Ђир. изд. - Год. 1, бр. 1 (28. фебруар 1939)-год. 3, бр. 220 (4. април 1941); год. 14, бр. 1 (5. јануар 1952)- . - Београд : Политика Магазини, 1939-1941; 1952- (Београд : Политика АД). - 30 см

Недељно
ISSN 0032-339X = Политикин забавник
(Ћирилично изд.)
COBISS.SR-ID 16193794

РЕШЕЊА

АНАГРАМ

Манастир Градац

МОЗГАЛИЦА

Птуј (Узимају се слова која у азбуци долазе иза наведених слова)

ОДУЗИМАЉКА

Трска, трка.

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

Антон Павлович Чехов, „Три сестре“, „Ујка Вања“, л, наука, орке, „Галеб“, АТА, моруна, длан, Ги, НР, пев, Никенен, Пит, талас, Луди коњ, пони, Каунда, Ату, Ибар, с, стрнокос, атерирање.

ПОМИЦАЉКА

Делфин, импала.

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА

Лимун (ловор, вишња, памук, купус, кађун).

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Истанбул, гну, косе, Рири, сто, а, Стефан, скокови, план, рад.

АНАГРАМ

Мобилни телефон

НЕОБИЧАН АНАГРАМ КОВАС (кобац), ВОСАК.

ИЗБАЦИТЕ УЉЕЗА

Сливен је град у Бугарској, док су остало румунски градови.

С. Б.

ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2866

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника“ изашао је 28. фебруара 1939. године

Генерални директор Срђан Јанићијевић

Заменик генералног
директора Јоахим Цаумзегел

Директор Матијас Вајмер

Главни и одговорни
уредник Зефирино Граси

Издаје ПОЛИТИКА Магазини ДОО

Штампа ПОЛИТИКА АД

Графички уредник Горан Војиновић

Редакција Слободанка Делибашић
Јасна Лукић
Петар Милатовић
Мирјана Огњановић
Јова Радовановић
Весна Ракић
Весна Софреновић

Техничка редакција Бранислав Вукомановић
Зорица Милошевић
Јелена Попадић
Митра Тиљев

Секретаријат Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“
Македонска 29
11001 Београд, П. факс 124

Телефони
секретаријат 330-1452; 330-1456
техничка редакција 330-1454
центра 3373-111
претплата 330-1617

Огласни сектор Македонска 29, 3373-349

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 387,00 дин. 3 месеца 1.160,00 дин.
6 месеци 2.317,00 дин.

Текући рачун код Комерцијалне банке
АД Београд: 205-97096-91

Наш нови текући рачун код RAIFFEISEN BANK

АД Београд је: 265-1100310005857-35

Претплату слати уз обавезну назнаку:

ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

Обавештење о претплати можете добити на тел. 330-1617

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 109 EUR или противвредност осталих валута. Полугодишња/авионом: I група – Европа: 120 EUR. II група – Азија – Африка: 126 EUR. III група – Америка – Аустралија: 132 EUR или противвредност осталих валута.

ДЕВИЗНЕ УПЛАТЕ У EUR

(или противвредност осталих валута)
за иностранство вршити преко:

I DEUTSCHE BANK AG FRANKFURT AM

MAIN DE, SWIFT-BIC: DEUTDEFF

Korisnička banka: 100 9363029 0000

RAIFFEISENBANK, Resavska 22, Beograd

SWIFT CODE: RZBJCSBG

Korisnik: CS73265100000002543779

POLITIKA MAGAZINI DOO Beograd

II COMMERZBANK AG, Frankfurt am Main,

Germany SWIFT CODE: COBADEFF

Korisnička banka: KOMERCIJALNA BANKA

AD, Beograd, Sv. Save 14

Serbia

SWIFT - BIC: KOBBCSBG

Korisnik: CS73205002000984500033

POLITIKA MAGAZINI DOO, Beograd

Makedonska 29, Beograd

Код уплате обавезно навести:

Претплата на лист **Забавник**

Копију уплате и адресу послати на:

ПОЛИТИКА Newspapers and Magazines

– 11000 Београд,

Булевар деспота Стефана 24/1,

Србија или на факс ++ 381 11 330-1234

Интернет адреса: www.politikin-zabavnik.co.yu

Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

ОКАЧИ СЕ...

www.politikin-zabavnik.co.yu

цена поруке 20 дин+ПДВ

ВРЕМЕТЛОВ

23

powered by www.budimobilan.com

ZLATIBOR
voda2

Добитник недељне награде коју поклања Zlatibor voda је **Марио Мајсторовић**

Ако и даље желиш да се играш са нама пошаљи SMS поруку **ВРЕМЕТЛОВ** на **5649**. важи за обе мреже

88022

pozorište

škola glume i govora

pozorište **dadou**

sve informacije na tel: 3243-643 i 3243-644
www.dadov.co.yu

20. 21. 27. 28. 1. 2007
11.00 h

1958
2008

87356

SMS KLUB

Važi za sve mreže: 062, 063, 064, 065

Kreativni centar

KAKO DA SE UČLANIM?

Pošaljite SMS poruku sledeće sadržine na broj 6220:
PKKC_ime_prezime_datum rođenja_mesto stanovanja_ulica_broj_e-mail

(znak " " , donja crta, znači razmak i ne treba ga kucati u poruci, vidi sliku!)

To: 6220I
PKKC Milena Popovic
02101975 Beograd
PopLukina 24/3 milena@abc.net
options Send close

Kao član Kluba imate mogućnost da učlanite i svoje dete, slanjem poruke sledeće sadržine na 6220:
DKKC_ime_prezime_datum rođenja deteta

(znak " " , donja crta, znači razmak i ne treba ga kucati u poruci, vidi sliku!)

To: 6220I
DKKC Aleksa Popovic
25041998
options Send close

Ako poželite da se odjavite iz Kluba, ukucajte poruku: **OKKC** i pošaljite na 6220

ŠTA DOBIJAM?

- SMS poruku o novim izdanjima *Kreativnog centra* svakog meseca
- redovan popust od 20% za narudžbine putem SMS-a; detaljno uputstvo možete naći na www.kreativnicentar.co.yu
- **superpopust** od 40% za pojedine naslove tokom posebnih SMS prodajnih akcija
- mogućnost da budete jedan od 10 srećnih dobitnika knjige; izvlačenje dobitnika svakog meseca; izveštaj o dobitnicima na sajtu www.kreativnicentar.co.yu
- mogućnost da svakog meseca učestvujete u SMS kvizu i budete jedan od 10 srećnih dobitnika knjige, ako tačno odgovorite na kviz-pitanje; izveštaj o dobitnicima na sajtu www.kreativnicentar.co.yu
- mogućnost da se uključite u raznovrsne kreativne SMS akcije koje pripremamo samo za članove SMS Kluba

Cena svake poruke je 20 din. + PDV

OBAVEŠTENJE ZA ČLANOVE:
Članarinu nije potrebno obnavljati, ona važi sve dok se ne odjavite

Kreativni centar, Gradištanska 8, Beograd
011/ 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659
e-mail: info@kreativnicentar.co.yu
www.kreativnicentar.co.yu

Kreativni centar

88025

**Боље подели
пицу
на четири дела јер
нисам толико
гладан да бих појео
шест делова.**

Јоги Бера
амерички играч бејзбола
(рођен 1925)

**Човек
који дозволи
да њим управља
страх од
сиромаштва
имаће шта да једе,
али неће живети.**

Џорџ Бернард Шо
енглески књижевник
(1856–1950)

**Човек није као
поморанца коју
огулиш, поједеш
плод и потом
одбациш кору.**

Артур Милер
амерички драмски писац
(1915–2005)

**Размишљај ујутру.
Ради у подне.
Једи после подне.
Спавај увече.**

Вилијам Блејк
енглески песник
(1757–1827)

РЕКЛИСУ О ЈЕДУ

**Човеку је дража
корица хлеба ако је
поједе у миру, него
гозба приређена с
нервозом.**

Езоп
старогрчки баснописац
(620–560. године пре н.е)

**Не убијај више
голубова него што
можеш да поједеш.**

Бенџамин Франклин
амерички државник,
научник, писац
(1706–1790)

**Савет који могу да
дам сваком човеку:
потруди се и научи
да удишеш дубоко,
осети прави укус
хране, када одеш
да спаваш,
заиста спавај.
Када се смејеш,
смеј се пуним
срцем.
Ако се наљутиш,
буди истински
љутит.
И живи, јер ћеш
ионако једног
дана умрети.**

Вилијам Саројан
амерички писац
(1908–1981)

**Од лука човек може
да се расплаче, али
не постоји поврће
које ће га натерати
да се насмеје.**

Вил Роџерс
амерички глумац
(1879–1935)

**Као што човеку
шкоди храна која
није здрава тако
и учење без жеље
да се памти не
вреди када
се ништа
не задржи
у сећању.**

Леонардо да Винчи
великан италијанске
ренесансе
(1452–1519)

**Мали је број људи
обдарен истинским
уметничким даром.
Не вреди да се неко
узалуд труди да
слика или пише.
Када осети такав
порив, пријатељски
му саветујем – нека
поједе нешто слатко
и сачека. Порив ће
убрзо проћи.**

Френ Лебовиц
амерички писац –
хумориста
(рођен 1950)

**Не волим спанаћ.
Нисам га волео ни
као дете када ме је
мама терала да га
једем. Сада сам
председник
Сједињених
Америчких Држава
и решио сам да га
никада више и не
помиришем.**

Џорџ Буш
41. председник САД
од 1989. до 1993.

**Дај ми рибу, ја ћу је појести за један дан.
Научи ме како да пецам
и имаћу шта да једем
читав живот.**

Кинеска пословица

BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД GARFIELD GARFIELD GARFIELD

